

засновано 1873

НАУКОВЕ
ТОВАРИСТВО
ІМ. ШЕВЧЕНКА

SHEVCHENKO
SCIENTIFIC
SOCIETY founded in 1873

БЮЛЕТЕНЬ

57-58

січень - грудень 2024

В оформленні обкладинки використано знімку учасників зустрічі української інтелігенції та діячів НТШ з нагоди 100-річчя виходу в світ "Енеїди" Івана Котляревського, Львів, 31 жовтня 1898 р. Фото з фондів ЛННБ України ім. В. Стефаника. Сидять у першому ряду: Михайло Павлик, Євгенія Ярошинська, Наталія Кобринська, Ольга Кобилянська, Сильвестр Лепкий, Андрій Чайковський, Кост Паньківський. Стоять у другому ряду: Іван Копач, Володимир Гнатюк, Осип Маковей, Михайло Грушевський, Іван Франко, Олександр Колесса, Богдан Лепкий. Стоять у третьому ряду: Іван Петрушевич, Філарет Колесса, Йосип Кишакевич, Іван Труш, Денис Лукіянович, Микола Івасюк.

Внутрішні сторінки обкладинки проілюстровано знімкою кам'яниці НТШ у Львові на вул. Чарнецького 26, 1926 р. Фото Л. Янушевича.

Обкладинка ззовні містить знімку кам'яниці НТШ у Львові на вул. Чарнецького 24, 1926 р. Фото Л. Янушевича.

Шановні члени Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці та наші прихильники!

Ваша щедра підтримка дозволяє нам вести ефективну роботу щодо наукового та мистецького життя в Америці та Україні. Товариство акумулює значні наукові та інтелектуальні сили, розвиває свою видавничу діяльність, засновує стипендії для підтримки науковців та митців, які постраждали від російсько-української війни.

Закликаємо вас пожертувати на наші видавничі та стипендійні програми, які підтримують справу України у світі.

Наведіть камеру свого мобільного смартфона на код, щоби скласти пожертву через PayPal.

** Фонди увіковічують імена фундаторів; благодійні пожертви на Товариство не оподатковуються.*

Бюлетень 57-58, січень-грудень 2024

ЗМІСТ

Halyna Hryn. A New Frontier for Ukrainian Studies: Keynote Address at the Conference "Stronger Together: U.S.-Ukraine Partnership in Education and Science"	4
Річні звітні збори НТШ-А, 16 грудня 2023	8

150 РОКІВ НТШ

A Conference Celebrating the 150th Anniversary of the Founding of the Shevchenko Scientific Society	11
Conference Program	14
Віталій Чернецький. 150 років НТШ: інтерв'ю	15

НАРАТИВИ

George G. Grabowicz. "I Knew Very Well that Painting Was My Future Profession": The Road Taken and Not Taken	17
Стійкість, опір, оновлення: Громадське віче в Купер Юніон у другу річницю повномасштабної війни	20

ДІЯЛЬНІСТЬ

Нові члени НТШ-А	23
Видано другий том Мемуарної серії із архівних фондів НТШ-А	24
Нові видання членів НТШ-А	25
Професійна діяльність членів НТШ-А	31
Доповіді, виголошені в НТШ-А	37
Євгенія Кононенко - стипендіатка програми Фулбрайта в НТШ-А	41
Концерт Вірка Баля з нагоди його 85-ліття	42
Running Barefoot Home: A Writer Who Returne. Yuriy Tarnawsky Symposium	44

НОВИНИ ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОГО ОСЕРЕДКУ НТШ-А

Ulana Mazurkevich. A Lecture by Dr. Andrew Bazarko	46
Презентація книги Адріана Каратницького «Поле битви - Україна»	46

СТИПЕНДІЇ

Стипендії, призначені НТШ-А	47
-----------------------------	----

IN MEMORIAM

Наші втрати	48
Йоханан Петровський-Штерн. Тарас Григорович з-під містечка Підгайці	49
Роман Брух. Винахідник Любомир Романків (1931-2024)	52

БІБЛІОТЕКА, АРХІВ

Michael Andrec. Behind the Scenes at the Shevchenko Scientific Society Archives	54
Нові надходження до бібліотеки	57

ЮБІЛЕЇ

Альберту Кіпі - 85 років	58
Миколі Галеву - 100 років	59

ВИБОРИ І УПРАВА НТШ-А

Управа НТШ-А на 2024-2027 роки	60
Вітаємо з нагородами	70

Halyna Hryn delivering keynote address at the conference "Stronger Together: U.S.-Ukraine Partnership in Education and Science," National Academy of Sciences, Washington DC, July 10, 2024.

A NEW FRONTIER FOR UKRAINIAN STUDIES

Halyna Hryn

Thank you for the kind introduction. Mrs. Zelenska, Dr. McNutt, Madame Ambassador, Deputy Minister Borovets, Under Secretary Allen, dear colleagues,

I want to thank the organizers, and Mrs. Zelenska in particular, for their vision in convening this gathering. We are at a grave moment in Ukraine's history when our existence is challenged, our people killed every day, swaths of territory brought to ruin, with the ultimate aim of our complete physical and spiritual annihilation. We are also meeting in the shadow of the NATO summit, on which Ukraine's survival very much depends. In the course of this war Ukraine has garnered praise for its courage, its ingenuity in battlefield innovations extending to major military areas such as drone technology; its sophisticated culture is receiving recognition as never before in world museums; its highly

educated, talented refugee workforce is sought after; its students and scholars have found temporary refuge in many higher educational institutions around the world. But now the Ukrainian state has to become inventive in the area in which it has less experience—the support of intellectual work. The development of Ukrainian studies in the United States and globally, the strengthening of their role in US academia and policymaking may be in the US national interest, but it is also a number one priority for Ukraine. Now is the moment for bold moves, for seizing the initiative, identifying the challenges, setting plans, and, crucially, allocating resources. Our theme today is one of US-Ukraine partnership, but it is also an initiative that must be spearheaded by Ukraine for Ukraine. The recognition of this responsibility, therefore, is all the more commendable.

I have the honor today of representing the Shevchenko Scientific Society, the oldest Ukrainian academic organization founded by private donation 150 years ago, when a modern independent Ukrainian state was still in the future, and the institution, was tasked to lay out the intellectual foundation for such a state through the vehicle of scholarship. *Scientific*, incidentally, is a misnomer, because the word in most European languages embraces both natural sciences and the humanities: Ukrainian "*nauka*," German "*Wissenschaft*,"—the systematic pursuit of knowledge, learning, and scholarship. Private funding came from philanthropists in Eastern Ukraine, buildings and a printing press were purchased, libraries and archives collected, thousands of scholarly books written and published, ethnographic research conducted, maps drawn. It was a supreme act of dedication that drew on the intellectual forces of Ukraine. Mykhailo Hrushevsky, who led the organization through its academic growth, not only wrote the fundamental history of Ukraine that challenged the paradigm of Russian imperial history, but went on to become the country's first president in 1918.

I pause on this foundational moment not to tout my own organization, but to emphasize once again the importance of scholarship, and specifically the humanities, for a state's existence. It grounds the nation's identity, it lays the foundation for the education of its citizenry, it gives its elites a sense of purpose and an understanding of who they are. It is as much a matter of national security as military and economic strength, and it is heartening to see that the Ukrainian state today is beginning to recognize that.

I am also here representing the Ukrainian Research Institute at Harvard University, where I am the editor of the journal *Harvard Ukrainian Studies*. Our director, Professor Serhii Plokhii, who was to give the keynote address today, is unable to attend for medical reasons and sends his regrets. HURI's creation 55 years ago was another Ukrainian voluntarist act, spurred by two distinguished scholars, the Turkologist Omeljan Pritsak and the Byzantinist Ihor Ševčenko. Building on a network of senior faculty in related fields they persuaded the Harvard administration to accept funds for three permanently endowed chairs and a research institute. This is the one Ukrainian studies center in the United States that can give serious institutional support to a full range of academic activities: teaching, publishing, visiting research fellowships. It is difficult to overstate its sway over the past five decades. There is practically

no one teaching in the field of Ukrainian studies in the United States or Canada, and many European universities, who hasn't passed through this institution at one time or another. The two-month summer school, especially, with its intensive language classes, has provided training for many specialists since 1971.

For Ukrainian studies in other universities, the situation was more challenging. Slavic studies as a field expanded in the US largely as a response to the Cold War. While Western governments poured resources into Russian Research Centers at universities during the Cold War to study Russian history and politics, Slavic departments and other venues that focused on language, literature, and culture cultivated an uncritical attitude toward that culture's imperial essence. Most departments of Slavic languages and literatures were almost exclusively Russo-centric, becoming more so as time went on. In fields like history, not to speak of social sciences, the Ukrainian presence at universities was completely based on individuals. If scholars of Ukrainian background rose through the ranks, perhaps even to departmental chair, they might introduce Ukrainian courses; once they retired, though, the courses died with them. Additionally, there was the broader sphere of academic politics: the control of journals, publishing houses, conference programs. Generally, those shut out Ukrainians and Ukrainian subject matter. Yuri Shevelov's memoirs of Jakobson paint a revealing picture of the workings inside the field.

Despite these challenges, the Ukrainian academic scene in the 1970s and 1980s was vibrant. Once Ukrainians were able to secure academic positions, there was nothing to prevent them from publishing, which they did prolifically. The field got a boost when the Canadian Institute of Ukrainian Studies was established in 1976 with offices in Edmonton and Toronto. There were frequent, high-quality academic conferences, and there was enough of a critical mass to support a student population, nurturing the next generation of scholars. However, the intellectual ferment was largely insular; it had little impact on the broader non-Ukrainian field as such.

Ukrainian independence in 1991 had the effect of bringing in students of non-Ukrainian background into the field, particularly with the opening up of archives and the opportunity to travel for research, but it brought very little structural change to the study of Ukraine in American academia. Slavic departments,

and to a large extent History as well, remained hotbeds of what we would now call the ideology of *Russkii mir*—an enamored, uncritical embrace of everything to do with Russian Empire. The field had undergone a kind of revolution against the generation of Cold Warriors (Adam Ulam, Zbigniew Brzezinski), many of whom were of Polish/Jewish heritage; the new generation of American-trained scholars and new arrivals from Russia eschewed geopolitical competition and employed a postmodern focus on the details of daily life (a paper on the “Stalinist kitchen” comes to mind). Any discussion of the “national dimension” of the USSR was seen as unobjective and a vestige of the Cold War, and in many quarters the breakup of the USSR along national lines was an annoyance; by that time the field was almost entirely Russian. This paradigm is beginning to crack only now, on the third year of war, but is still holding fast in many places. One positive development was the shift of interest from the humanities to social sciences, the fields of anthropology, social linguistics, political science, economics, where reliance on empirical evidence generated interesting monographs.

The curious fact is that postmodernism created a tectonic shift in Western scholarship beginning in the 1980s, causing all Western cultures to reevaluate their imperial past in the most minute detail: from the level of language, semiotics, to cultural “orientalism” (Said) and “postcolonial theory” (Gayatri Spivak, Homi Bhabha), the oppressive power of institutions (Foucault)—none of this had the slightest impact on the study of Russian empire, save perhaps Alexander Etkind’s positing “internal colonization” (*Internal Colonization: Russia’s Imperial Experience*, 2011), where Russians are equal victims of oppression of their own empire and thus hold no accountability for the imperial construct. American scholars, sometimes with limited language skills and highly reliant on their Russian research assistants in Russia proper, bought into this completely, with less than optimal policy implications. If things had been different, we may not have had the Budapest Memorandum and the form that we did; and the Croatia and Bosnia may have had a different experience in the Yugoslav wars. We may also be expecting a different result from the NATO summit than we are likely to get.

Russia has always been extremely attentive to the soft power of academia and culture, from the very first days of Bolshevik rule when cultural figures fanned out all over Europe to search for good will among academic elites.

One must also not underestimate the power of language learning: those first-year language courses are all-important. Language learning is not just an intellectual exercise; there is a psychological bond that forms, it requires trust to brave the ridicule of making a mistake. This is where love of empire begins. Those early bonds are often decisive, and, in the Ukrainian case, too important to be left in the hands of overworked, underfunded, and disrespected teachers.

To put it another way, there is something in the way that Russian studies are taught in this country that militates against a rational, much less a critical, assessment of the basic imperial structure of the object of study. Moreover, there is an intrinsic bias against opinions to the contrary. And since universities are training grounds for future policymakers, in addition to academics, the security implications are as serious as they are obvious.

So what can be done? Occasionally there are moments where a moral imperative becomes primary. Shortly after the full-scale aggression began, on May 16, 2022, there was a Zoom meeting with President Zelensky and the presidents of several dozen American universities (the American Association of American Universities <https://www.youtube.com/watch?v=gJPIHWeNc-Dk>)—not all, by any means; Harvard wasn’t there, but Princeton and Yale were. The subject was purportedly the future of Ukrainian Higher Education, and president after president asked, what can we do to help? It may be time to follow up with them with a serious, well-planned lobbying effort.

There is a significant reevaluation going on among younger scholars of Russian history and politics as a result of the war; but this does not concern Ukrainian studies per se.

Since the full-scale Russian invasion many universities have accepted Ukrainian students and scholars on temporary research appointments; the presence of hundreds of talented Ukrainians has made a difference, for Ukraine itself, since people are learning languages and being trained in Western academic protocols, and for generating interest among potential students and colleagues in the host institutions. This radical increase of students and research scholars has shown Ukraine’s potential in filling university positions. They are no worse, and very often better, than people holding positions now.

Allan E. Goodman, CEO, Institute of International Education, Bridget A. Brink, US Ambassador to Ukraine, Elizabeth M. Allen, Under Secretary for Public Diplomacy and Public Affairs, United States Department of State, Olena Zelenska, First Lady of Ukraine, Marcia K. McNutt, President, U.S. National Academy of Sciences, Kateryna Smaglyi, First Secretary, Embassy of Ukraine to the USA, Iryna Borovets, Deputy Minister of Foreign Affairs of Ukraine

However, the odd course here and there is not going to make a difference in the long run, as the majority of university departments are still keeping their heads down and hoping that this will pass. You cannot have Slavic departments with 9 professorships in Russian and one or two junior appointments in Polish, Czech, or Ukrainian that are not filled half the time. We need five things:

1. tenure-track appointments hard-wired into departmental budgets
2. undergraduate majors and minors so that the disparate Ukrainian courses lead to a degree
3. language requirements for undergraduate and graduate degrees that include Ukrainian (most of these have been gutted)
4. a robust budget for extracurricular cultural activities
5. funding for research in Ukrainian studies, which at present constitutes only a small proportion of what is disbursed for Russian studies

Universities often put forward arguments that there is (a) no demand, i.e. student interest; (b) no qualified personnel to teach. Both are specious: how did Russian departments suddenly spring up all over the US

after the Second World War—was there a massive demand from the average American? How were Russian research centers created in every major university? It is always a question of allocation of resources, particularly in questions of geopolitical strategic importance. And like it or not, we do have such a question before us now. And it is often a question of good will, as the meeting with Association of American University shows.

There are, of course, further questions that still need to be addressed, such as further support for senior faculty in Ukrainian studies, the facilitation of scholarly publications and general institutional support for other Ukrainian studies venues, like the Shevchenko Society, and the moral imperative of addressing broader American society with these pressing issues. That task now falls on all of us. But as with the war on the battlefields, much also depends on the Ukrainian government—it, too, must make a total commitment to supporting Ukrainian studies both at home and abroad. If for every billion dollars that Ukraine receives in military and other aid one million was contributed to Ukrainian studies both Ukrainian studies and the world around us would be in a different place.

Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці

РІЧНІ ЗВІТНІ ЗБОРИ 16 грудня 2023

Під час Зборів. Виступає Аскольд Мельничук. Фото Володимира Ткаченка.

Збори відкрила Г. Гринь. Свій звіт вона розпочала повідомленням, що НТШ-А відкриває серію заходів присвячених святкуванню 150-ліття НТШ, яке було засновано 1873 р. у Львові. Вона наголосила на тому, що великим викликом для Товариства і для Управи, каденція якої триває уже другий рік, був ковід. Ковід вніс великі зміни і був найважливішою проблемою для Товариства. “Ми згадуємо тих, хто відійшли і хто були другим поколінням наших фундаторів”, - сказала Г. Гринь і запросила присутніх вшанувати хвилиною мовчання тих членів, які відійшли від нас цього року: *Орест Попович*, президент НТШ-А, що залишив нам спадок, який дасть нам можливість впевненіше планувати наше майбутнє; математик *Роман Воронка*, дружина якого пожертвувала 25 тисяч доларів для потреб Математичної секції; довголітня бібліотекар-

ка НТШ-А *Світляна Андрушків*; бібліотекар *Осип Данко*; визначний історик *Ярослав Пеленський* та філологиня *Ася Гумецька*. У своєму звіті Президент НТШ-А наголосила: “Вся наша увага була прикута до бурхливих дискусій і наших власних візій щодо майбутнього Товариства. Віртуальний простір демократизував Товариство і уможливив доступ із усіх частин Америки. Наші імпрези залучали сотні людей. Але війна змінила все і нашу увагу перевела в іншу площину. Першим нашим кроком у відповідь була відозва, яку ми організували, *America for Ukrainian Studies*, та інші. З часом саме американське суспільство змінилося і підтримка значно зросла. Другим - наша відозва була про те, як в академічній сфері ставитися до русистики і до тих інституцій, які були залежні від російських грошей. Ці питання ми порушували одними з перших.

Симпозіум “Українська наука у світлі російсько-української війни”—інавгурація святкувань 150-го року заснування НТШ—відбувся в рамках річних зборів. Зліва направо: Маркіян Добчанський (модератор), Сюзан Сміт-Пітер, Віталій Чернецький, Оксана Шевель, Григорій Грабович.

Хочу сказати, що особлива честь і вдячність була бути на чолі Товариства. Наприклад, щодня поети виставляли сильні вірші про війну. Переклади, публікації: *О. Луцишиної*, *В. Махна* та ін. Етномузикологи – створили серію навчальних матеріалів – кульмінацією став концерт «Щедрика». *С. Івахів* організувала сотні концертів по різних містах Америки – одна людина може зробити дуже багато. *П. Гінтов* веде впливовий блог, *В. Балей* видав серію відеозаписів. Міцнішають наші зв'язки з Lincoln Center. Ковід значно розширив наші віртуальні можливості. Мистецтвознавці організовували виставки – в цьому їм допомагав Український Музей. Наприклад, *М. Мудрак*, яка є автором багатьох каталогів *Treasures of Ukraine* у співпраці із видавчиною *Л. Лихач*. Чому такий наголос на мистецтво? Тому, що в кризових ситуаціях мистецтво має велике значення. Численні інтерв'ю в американській та європейській пресі з *С. Плохієм*, *Т. Снайдером*, *О. Мотилем*, *С. Сігалом* та ін. До багатьох членів зверталися за коментарями редакції провідних американських газет та журналів: *The New York Times*, *New Yorker* та багато інших. Але основною залишалась наукова сфера. Всі наші члені, які задіяні в університетах – *В. Чернецький*, *Й. Петровський-Штерн* проводили чимало важливих презентацій та виступали з промовами. Продовжувалась програма Кулішів та Шевченків. Було видано *Альбом Шевченка* та видання *Спогадів про Шевченка*. Були задіяні наші економісти та члени Медичної секції. Ви отримали розуміння того, що навіть не було потреби координувати нашу діяльність тому, що включились всі! *А. Мельничук* був координатором Центру для допомоги українським науковцям, які потерпали від війни. Ми провели спільну програму з Фулбрайт і наступного року чекаємо на нових кандидатів. Після початку війни першими до нас звернулись

представники Фундації Костюшка, які зібрали мільйон доларів для потреб України. Ще 300 тисяч доларів було зібрано під час балу, який був організований для потреб України. Ми нав'язали з ними тісні стосунки і відчуваємо велику підтримку. Ще одним центром спільної допомоги, який хочу згадати став Український Інститут Америки.

Завдяки *О. Коцюбі* ми також нав'язали близькі стосунки і з Cooper Union. Вони, на час війни, відкликали виставку російського авангарду, що викликало гостру реакцію русистів, які працюють у цій сфері. А Cooper Union додатково провів виставку української графіки. Така тісна співпраця дуже допомагає нам і торує дорогу в ширший світ. Півроку тому, в травні, ASN зробили прийняття для усіх тих, хто займається україністикою та проживають в околиці. Завдяки цьому заходу ми уклали список з нових 50 осіб, які вперше дізналися про НТШ. Це співпадає із нашою місією: надати місце для дискусій усім бажаним – саме тим, кого ми хочемо приєднати до нашої організації – щоб мати приплив нових сил. Це зміна візій та доплив молодих і талановитих людей, які продовжуватимуть наші традиції. Ми започаткували фонд допомоги – *Shevchenko Emergency Fund*. Вдячна за допомогу *М. Добчанському*, який проводив 8-годинний марафон, в якому взяли участь наші члени. Ми призначили 50 стипендій науковцям і митцям, які постраждали від війни і в наступні місяці плануємо призначити ще 50. Перша хвиля допомоги уже пригасла і тепер, у цей момент, необхідна друга. І ми знову будемо активно допомагати. Також ми ставимо собі за мету створити дослідний центр. Покращено роботу архіву, бібліотеки і адміністрації. Ми орендуємо три кімнати у будинку Стемфордської єпархії і частину нашої книжкової колекції переносимо

туди. Надіслали першу партію книжкових дублетів до м. Бердянська і маємо велику надію, що вона не пропала. Під цю пору Товариство налічує 484 члени: один Почесний член, 146 - Дійсних членів та 54 членів-кореспондентів. Але серцем Товариства повинні бути наші секції. Було багато розмов, що ми ставимо собі за мету кардинально переглянути політику підвищення членів, які працюють науково, але не перейшли до секцій – це завдання, яке стоїть перед нами."

Наступним виступив *В. Чернецький*, перший Віце-Президент, який сказав, що "Від 24 лютого всі ми тут присутні доклали надзусилля, щоб українські голоси були проявлені на усіх публічних майданчиках. Це – культурна дипломатія. Ми пережили серйозне оновлення". Він також наголосив, що свої особисті зусилля передусім спрямував на те, щоби в світі американської науки, де ми мали несприятливу ситуацію – українська точка зору не була представлена – відбулась суттєва зміна цієї парадигми. І тепер ми маємо змогу відзначити таку зміну. *В. Чернецький* повідомив, що його обрано Президентом ASEES, яка відзначає 75-у річницю і він став першим Президентом українського походження. "Нам необхідно вплинути науково і структурно на американський світ, щоб там була присутня Україна" зазначив він. Україна була в центрі панелей конференції, а науковці не були "відсутні на край і кімнати були переповнені і це вкрай важливо". Складаю вдячність *О. Шевель*, яка погодилась бути координатором програм і яка буде допомагати організовувати наступні конференції – це підвищує наш голос як ніколи. Було проведено симпозіум на честь *Ю. Тарнавського* та багато інших подій і доповідей. *В. Чернецький* наголосив на важливості нав'язувати міжнародні контакти. З цією метою він подорожував до Аргентини і Бразилії, де нав'язав важливі контакти. Відвідав місця, в яких працюють "Просвіти", бібліотеки та архіви. Подаровані ними публікації передав до бібліотеки НТШ-А. *В. Чернецький* запевнив, що продовжуватиме докладати зусиль для того, щоби українська позиція була почута і не була маргіналізована. Не зважаючи на потужний спротив, ми маємо серйозні зрушення і те, що ми поборолі спротив Cooper Union це теж дуже велике досягнення.

У своєму слові *Й. Петровський-Штерн*, науковий секретар, висловив впевненість в тому, що ми спостерігаємо політологічні та інституційні зміни в ASEES. коротко пригадав про успішно проведені щотижневі заходи – зустрічі з поетами: *О. Авербу-*

хом, *Анною Фрайліх*, *О. Дженнінгс*, *Н. Білоцерківцею*. Користувалась успіхом лекції *О. Мотилі* та *В. Давідзона* про українсько-єврейські стосунки.

Г. Грабович, прозвітувавши про те, що нещодавно були опублікована праця визначного текстолога *В. Дудка* та повне видання творів *П. Куліша*. "Це ядро того, з якого починається наукова Шевченкіяна". Вцьомужкварталізапланованоопублікуватипрацю *Н. Яковенко* про Богородичні чудотворні ікони і монографію *Т. Гошко* "Звичай і права 14-17 ст.", а також книгу *Т. Гундорової* "Інакший модернізм: культурний тезаурус". "Цей потік наукової діяльності стає дуже активним і конечно потрібним" – підкреслив *Г. Грабович*. *Г. Гринь* запросила до слова скарбника *Н. Гончаренко*, яка представила фінансовий звіт.

Наступними звітували голови комітетів та секцій: Від архіву та бібліотеки - *Ю. Добчанський*, від Комісії членства - *А. Даниленко*, Зовнішніх зв'язків - *А. Мельничук*, від Фінансової комісії - *З. Василів*, від Правничої комісії - *І. Білич*, від Комісії інформаційних технологій - *О. Коцюба*; від Секції історичних та правничих наук - *О. Грицак*, від Філологічної секції - *Г. Грабович*. Від Контрольної комісії звітувала *К. Наливайко*.

Вибір Номінаційної комісії

Г. Гринь оголосила, що рекомендує на Голову Номінаційної комісії *О. Шевель*. *О. Шевель* представила список кандидатів на Номінаційну комісію – *В. Бaley*, *Ю. Добчанський*, *З. Василів*, *О. Ніколаєнко*, *Т. Філевич*. За Номінаційну комісію було проголошено й обрано. *О. Шевель* і *Г. Гринь* закликали членство подавати свої кандидатури та пропозиції до комісії.

Обговорення

В обговоренні взяли участь: *М. Бальмацед* підкреслила важливість ремонту в будинку і необхідність встановлення ліфта й запитала про кошторис цих проєктів. *О. Коцюба* нагадав про рішення минулих зборів – заснування перекладацької премії імені *Б. Кравцевої* і висловив сподівання на підтримку справи перекладу української літератури – прози і поезії. Певні кошти уже зібрані, зокрема від родини *Кравцевих*. *О. Грицак* – звернула увагу на call for grant from State Ukrainian Culture heritage to protect and preserve. *В. Лопух* – відзначив позитивні зміни і порушив питання резолюцій Загальних Зборів. Про резолюції та стан їх підготовки висловилися *Г. Гринь* та *В. Чернецький*. *Г. Гринь* закрила збори.

A CONFERENCE CELEBRATING THE 150TH ANNIVERSARY OF THE FOUNDING OF THE SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY

Halyna Hryn, George G. Grabowicz, Serhiy Bilenky, Fabian Baumann, Susan Smith-Peter.

On May 19, 2024, the Shevchenko Scientific Society in the US held a conference celebrating the 150th anniversary of the founding of the Shevchenko Scientific Society. It took place at the premises of the Ukrainian Institute of America, to whom we are grateful for the opportunity to use their facilities.

Our conference centered on the importance of the Shevchenko Scientific Society in Ukraine's intellectual history and scholarship in general in Ukraine over the last 150 years. It aimed to provide a deeper understanding and to uncover and correct any misconceptions in the broader academic community about Ukrainian intellectual life and especially the role of the Shevchenko Scientific Society in the broader Ukrainian social sphere. It provided insight into the efforts of Russian

leaders in stifling Ukrainian scholarship and led to a discussion about the importance of scholarly work in the world today, especially given the terrible toll on Ukrainian institutions of research and learning exacted by Russia's brutal and criminal war against Ukraine.

The conference also aimed to showcase the diversity of the global community of scholarly experts in Ukrainian intellectual history, welcoming acclaimed younger colleagues from many countries, especially across Europe. The conference was divided into three panels focusing on different time periods as well as different ways this work impacted Ukraine and the world. This conference was organized by Prof. Vitaly Chernetsky, First Vice President of the Shevchenko Scientific Society in the U.S.

Martin Rohde, Tomasz Hen-Konarski, Jan Surman, Frank Sysyn, and Oksana Kis.

The first panel was devoted to Ukrainian intellectual life under Russian imperial rule in the decades immediately prior to and shortly after the founding of the Shevchenko Scientific Society. During this panel Prof. George Grabowicz focused on the Cyrillo-Methodian Brotherhood and their role in galvanizing Ukrainian thought. Dr. Serhiy Bilenky dedicated his remarks to the Kyiv Hromada in the 1870s, clarifying their views on what scholarship was and on the relationship between it and Ukrainian nation building. Lastly, Dr. Fabian Baumann explored the dilemmas faced by the Ukrainian intellectuals in the conditions of severe censorship after the passing of the Ems Ukase and the relationship between education and political action. Prof. Susan Smith-Peter led the discussion.

The second panel continued the conversation on the importance of scholarship in Ukrainian nation building but shifted the focus to Habsburg-ruled Galicia and the broader region. Dr. Martin Rhode, a prominent specialist in the early history of the Shevchenko Scientific Society, started the conversation off exploring the evolution of the focus of the Society's research and publication activities and their role in building science/scholarship as a national institution for Ukraine as it struggled to gain independence and unification, which included also engagement in international academic networks. Dr. Tomasz Hen-Konarski continued this topic through a deeper exploration of the cases of two individual scholars, Kyrylo Studyn'skyi and Amvrozii Androkhovych, and the reasons why one of them

became well known as a major intellectual while the other was largely forgotten. Dr. Jan Surman offered another fascinating case study, exploring the history of Ukrainian scientific dictionaries and their evolution from the Habsburg-era efforts to those during Soviet rule. Prof. Frank Sysyn led the discussion portion of the panel.

Our conference's final panel focused on the more recent history, and also on what scholarship means for the future of the Ukrainian nation and of the Shevchenko Scientific Society in the US and globally. Dr. Anton Kotenko offered a fascinating exploration of materials related to the Shevchenko Scientific Society in the archives of Russian imperial censorship and the means by which the Society's publications still managed to break through the censorship barriers and reach academic institutions within the Russian Empire (with Estonia's University of Tartu as his primary case study). Dr. Maryna Paliienko discussed the importance of Ukrainian diasporic archives, including the one of the Shevchenko Scientific Society, and on the history of such archives being targeted by Nazi and Soviet security services. Lastly, Prof. Steven Seegel spoke on the idea of mapmaking, its evolution, and the question whether cartography is a science or an art, bringing us back to the relevance of maps and their weaponization, especially in the context of the current war. This last panel created a space for the concluding discussion which covered what is important for Ukrainian scholars now and how a scholarly society can help facilitate

that. Prof. Vitaly Chernetsky led the panel discussion and delivered the closing remarks on the tasks facing the Society and the broader Ukrainian intellectual community amidst Ukraine's heroic resistance to the Russian aggression and the worldwide attention to it.

A full recording of the conference can be viewed on the Shevchenko Scientific Society's YouTube page at <https://www.youtube.com/watch?v=hzc0WlxLx4>.

Olena Nikolayenko, Steven Seegel, Maryna Paliienko, Anton Kotenko, and Vitaly Chernetsky.

The Shevchenko Scientific Society in the Context of Ukrainian Intellectual History: Conference Commemorating the 150th Anniversary of the Shevchenko Scientific Society

19 May 2024, Ukrainian Institute of America

Conference program

WELCOME FROM VITALY CHERNETSKY, CONFERENCE ORGANIZER, FIRST VICE PRESIDENT OF THE SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY

PANEL I: NINETEENTH-CENTURY UKRAINIAN INTELLECTUAL LIFE UNDER RUSSIAN IMPERIAL RULE

Chair: Halyna Hryn (Shevchenko Scientific Society/Harvard University)

George Grabowicz (Harvard University): Rethinking the Cyrillo-Methodian Brotherhood: Problems of Historiography and Some New and Old Aporias

Serhiy Bilenky (Canadian Institute of Ukrainian Studies, University of Alberta): Before NTSh-A: Scholarship and Politics in 1870s Kyiv

Fabian Bauman (University of Heidelberg): Academic Ukrainophilism and Ukrainian Politics in the Russian Empire under the Ems Ukase
Discussant: Susan Smith-Peter (College of Staten Island, City University of New York)

PANEL II:
THE SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY AND ITS IMPACT, IN GALICIA AND BEYOND
Chair: Oksana Kis (University of Richmond/National Academy of Sciences of Ukraine)
Martin Rohde (University of Vienna): Shevchenko Scientific Society and the Making

of Ukrainian "National Science", 1892-1939
Tomasz Hen-Konarski (Polish Academy of Sciences): The Sorcerer and His Apprentice: Kyrylo Studynskyi and Amvrozii Androkhovych as Historians of the Greek Catholic Clerical Education
Jan Surman (Czech Academy of Sciences): (Re)writing Ukrainian Academic Language from Habsburg Galicia to the Soviet Union
Discussant: Frank Sysyn (University of Alberta)

PANEL III:
UKRAINIAN SCHOLARSHIP AND ITS SOCIO-POLITICAL CONTEXTS, FROM THE NINETEENTH CENTURY TO THE PRESENT
Chair: Olena Nikolayenko (Fordham University)
Anton Kotenko (University of Düsseldorf): "Scientific Society" or an "Institution of the Most Radical Ukrainophile party"? NTSh in the Materials of the Romanov Imperial Censorship
Maryna Paliienko (Taras Shevchenko National University of Kyiv/New York University): Ukrainian Diaspora Archives During and After World War II as a Target of Nazi and Soviet Security Services
Steven Seegel (University of Texas, Austin): The NTSh and Geography: On Some Challenges and Legacies in the Making of Modern Ukrainian Maps, from the 1860s to Stepan Rudnytskyi and The February 24th Archive Project
Discussant: Vitaly Chernetsky (University of Kansas)

ВІТАЛІЙ ЧЕРНЕЦЬКИЙ 150 РОКІВ НТШ: ІНТЕРВ'Ю

Наукове Товариство ім. Шевченка, засноване 150 років тому у Львові, широко відзначає цей Ювілей по всіх континентах. Відомо, що в інтелектуальній історії України НТШ займає провідне місце. Як Вам бачиться роль та місце Товариства у цій часовій перспективі?

Роль та місце НТШ важко переоцінити, бо це перша українська незалежна наукова інституція, створена задовго до проголошення незалежності України. В контексті утисків і дискримінації української культури і науки в Російській імперії та більш сприятливих умов у підавстрійській Галичині, воно постало спільними зусиллями небайдужих українців з обох боків кордону між Російською та Австро-Угорською імперіями. Особливо активного розвитку воно зазнало після 1892 р., коли Товариство реорганізувалося у повнокровну багатoproфільну академію наук. Головним напрямком наукових досліджень у НТШ завжди було українознавство, але із максимально широким охопленням наукових дисциплін, від історії та філології до суспільних та природничих наук. Одночасно, Товариство дбало і про розвиток інших наукових галузей, від математики до медицини. Після трагічних подій Першої світової війни, зокрема російської окупації Львова, коли Товариство було тимчасово закрито, а його колекції і друкарня понищені та розграбовані, НТШ змогло знову відродитися у 1920-ті-30-ті роки, продовжуючи і розвиваючи свою роль ключового осередка української наукової праці поза

ідеологічним тиском та репресіями у СРСР та бюрократичним та політичним тиском на університети західних регіонів України, що чинили уряди Польщі та Румунії. Серед його членів у той час були такі світила світової науки як Альберт Айнштайн та Макс Планк. На жаль, воно знову було розгромлене із приходом советських військ у 1939 р., але відновилося як кілька незалежних Товариств після Другої світової війни, тут у США, а також у Канаді, Європі та Австралії. Ці братні Товариства продовжували надважливу справу збереження і розвитку української науки у вкрай складних умовах, коли університети та інші наукові інституції багатьох країн ігнорували, а іноді й відверто дискримінували наукові дослідження з української тематики. Із відновленням незалежності України, відродилося НТШ в Україні, і у останні десятиліття всі ці братні Товариства, кожне у свій спосіб, продовжували спільну працю розвитку українознавства та української науки, із наголосом на глибшу інтеграцію у світову наукову спільноту в контексті глобалізаційних процесів. Російська агресія проти України, а особливо повномасштабне вторгнення, унаочнило, наскільки важливою є ця праця, бо уряди та інтелектуальні спільноти багатьох країн з шоком усвідомили свій брак знань про та розуміння важливості ролі України у світових контекстах. Попит на наукові дослідження, сфокусовані на Україні, зараз великий як ніколи.

19 травня 2024 відбудеться Міжнародна наукова конференція, яку організовує НТШ-А та зокрема Ви. Чи не могли б детальніше розповісти про конференцію та її учасників?

Мета нашої конференції – залучити широке коло вчених, що досліджує інтелектуальну історію України (тобто історію української думки, інтелектуальних течій всередині суспільства в Україні та у глобальній українській діаспорі), і зокрема місце НТШ в цій історії. Ми запросили широке коло вчених з різних країн, зокрема багато молодих перспективних науковців, що зараз активно розбудовують дослідження у цій сфері. Тут поруч із відомими іменами, зокрема Григорієм Грабовичем, що у своїй доповіді висвітлюватиме роль Кирило-Мефодіївського товариства як провісника модерної української думки, Стівеном Сігелом, професором Техаського університету та провідним фахівцем з історії української географічної науки, та колегою з КІУСу Сергієм Біленьким, який щойно надрукував фундаментальну монографію про історію України XIX ст. як лабораторію модерності, маємо зокрема багато колег з Європи. Серед них Мартин Роде, відносна з Віденського університету, що є тепер безперечним лідером дослідження історії НТШ серед західних науковців, фахівці з Чеської та Польської академій наук, з декількох університетів Німеччини, тощо. На жаль, не всі колеги змогли прийняти наші запрошення через різні обставини, передусім обумовлені війною. Дуже раді, що проф. Марина Палієнко з Київського університету ім. Т. Г. Шевченка, провідна дослідниця історії українських наукових архівів, представлятиме сучасну українську науку на нашій конференції.

Українська наука після початку російсько-української війни опинилася в скрутному становищі, зокрема науковці. Які зусилля чинить НТШ-А, щодо підтримки науковців та студентів у цей нелегкий для України час?

В надважких умовах, в яких Україна та українська наука перебувають через кримінальну загарбницьку російську агресію, зусилля НТШ-А спрямовані на активну багатогранну підтримку визвольної боротьби України та опору агресорові, і на підтримку колег та студентів як в Україні, так і тих, що опинилися поза її кордонами. Ми заснували новий фонд, Shevchenko Emergency Fund, і через нього організували термінову стипендію підтримку на різних рівнях, від студентів до старших колег.

Цей фонд вже допоміг багатьом, і ми закликаємо шановну громаду до подальшої його підтримки. Ми також допомагаємо у розвитку і укріпленню української наукової спільноти через онлайн-заходи і численні публікації у різних форматах. Водночас члени НТШ-А, як експерти, у своїх наукових галузях активно надають допомогу найширшому колу державних установ, благодійних організацій, тощо. Часто ці зусилля співпадають, як наприклад, у цілоденному марафоні освітніх лекцій від членів НТШ-А зі збором пожертв, що відбувся 29 квітня 2022 р. І ця нова конференція, на нашу думку, також допомагає у боротьбі із наслідками російського імперського гноблення України, де криваве насильство поєднувалося і поєднуються дотепер із насильством і несправедливістю й на епістемологічному рівні, тобто на рівні продукування і поширення знань.

150 років – значний відрізок часу для наукової установи. Звісно, що у різні історичні епохи Товариство переживало різні етапи своєї діяльності. Що можете сказати про перспективи НТШ в Америці та українознавства на Заході?

За ці півтора століття подолано великий, часто дуже складний і тернистий шлях; попри всі утиски, трагічний досвід багатьох війн та інших негараздів, українська наука і українські наукові інституції не тільки живі, але й активно впливають на ситуацію в сучасному світі, докладаючи ключових зусиль для збереження української незалежності та глибшого визнання того великого вкладу, зробленого Україною і українцями й у світовому контексті. В умовах повномасштабного російського вторгнення, попри опір консервативного істеблішменту багатьох західних дослідних установ, що виступали як експерти країн колишньої Російської та Советської імперій, хоча їхні знання про Україну були вкрай поверхові чи просто відсутні, ми, нарешті, спостерігаємо рішучу зміну парадигм, можна сказати наукову революцію щодо знань про Україну. Але ця революція ще не закінчена. Тому НТШ в Америці передусім бачить свою роль як активного провідника цих змін, зокрема тут, в Сполучених Штатах, що в свою чергу підтримує українську науку, а також все українське суспільство і державу у боротьбі за свободу, справедливий мир і належне визнання посеред інших народів і держав світу.

Інтерв'ю провів Василь Махно

“I KNEW VERY WELL THAT PAINTING WAS MY FUTURE PROFESSION”: THE ROAD TAKEN AND NOT TAKEN

George G. Grabowicz

Fragment from forthcoming book *Taras Shevchenko: A Portrait*.

The literature promoting socialist realism was and remains too massive to be reviewed here in detail, but a fundamental, programmatic and still convenient summation of the comprehensive Soviet take on Shevchenko and his legacy is contained in the *Shevchenko Dictionary* (*Shevchenkiv's'kyi slovnyk*), published in Kyiv in two volumes in 1976 and 1977.¹ Its entries are more or less succinct, authoritative, and above all, ideologically vetted—the political significance of an authoritative interpretation of Shevchenko was, obviously, all-important for the Soviets. While the entries on literature were written by a phalanx of critics, the ones for art, at least on the key ideological issues that lie at the very heart of the Soviet Shevchenko Project, so to speak, were largely written by one person—Platon Bilets'kyi (1922–1998), a leading Ukrainian art critic, art historian, and professor—as well as academician and ideological

stalwart.² His case remains interesting to this day, especially since it casts so much light on Shevchenko studies, and particularly the question of Shevchenko's art, as they were manifest in a period of unprecedented transition—that is, the years spanning the total collapse of the Soviet experiment. That process, in fact, was almost too rapid to be fully taken in: as Alexei Yurchak, the Russian (now American) anthropologist called it in his book, *Everything Was Forever, Until It Was No More*.³ But as one can tell from the entry on Platon Bilets'kyi in the post-Soviet *Shevchenko Encyclopedia* (*Shevchenkiv's'ka entsyklopediia*),⁴ his case has still not been duly examined in present-day Ukrainian studies—it was unfolding as people were watching what they then thought were more important and even stranger transitions.

¹ *Shevchenko Dictionary* (*Shevchenkiv's'kyi slovnyk*) (Kyiv, 1976–1977), published jointly by the Institute of Literature of the Academy of Sciences of the Ukrainian SSR and the editorial board of the Ukrainian Soviet Encyclopedia. The print run for this edition was a phenomenally large 50,000 copies.

² He was also the son of the leading Ukrainian literary scholar and academician Oleksandr Bilets'kyi (1884–1961).

³ Alexei Yurchak, *Everything Was Forever, Until It Was No More: The Last Soviet Generation* (Princeton, 2005).

⁴ *Shevchenko Encyclopedia* (*Shevchenkiv's'ka entsyklopediia v 6 tomakh*) (Kyiv, 2012–2015), s.v. Bilets'kyi Platon.

Iurii Balanovskyi's 1949 painting of Belinsky and Shevchenko at a soiree in the 1830s in St. Petersburg, with the former instructing and inspiring the latter. In real life Belinsky detested both Ukrainian literature and Shevchenko and invariably wrote scathingly about them.

The general pattern that the *Shevchenko Dictionary* follows is to signal, in any given key article (numbering at most a few columns and only very seldom a few pages), a whole nest of associated entries. For entries “Shevchenko-the-artist” and “Shevchenko-the-writer,” that key article, as one should expect, is “realism,” and as the reader consults it, he is informed that he should also consult entries on the poet and artist’s “creative method” and “creative process.” The reader may be excused if at this point, she is puzzled: why this duplication of method-and-process, are they not merely projections, continuations or extensions of each other? In normal circumstances, yes, but this is on Shevchenko, and it is offered in Kyiv in 1976 and 1977, and ideological issues are uppermost. Bilets’kyi begins his entry on Shevchenko’s realism in this fashion:

In many of its features, the realism of Shevchenko-the-artist follows the realism of his literary works. It was a product of the creative method of Shevchenko-the-artist and the creative process of Shevchenko-the-artist, which were determined by his materialistic worldview and the revolutionary-democratic ideas of the poet. In a number of Shevchenko’s works, especially of his early period, elements of realism, romanticism, and classicism are combined. The artist paid his greatest debt to classicism in his compositions on themes of classical mythology and history. But even in his academic period Shevchenko sought to be true to life. The basis of his creativity was nature, which he studied not only in his academic classes, but under all circumstances—he always had his album and pencil with him.⁵

On the one hand, this is boilerplate: mostly self-evident and above all required. The operant frame is literary (i.e., the “materialistic worldview and the revolutionary-democratic ideas of the poet”), and the treatment of the artist by the author must, of course, follow the canonic and required logic. But the import of Bilets’kyi’s piece comes from the contrast it makes with an earlier, literary entry. That piece, on the “Creative Method of Shevchenko-the-Writer,” is by a middling writer and critic, Kost’ Volyns’kyi, who operates with a limited but tried repertoire of clichés and well-worn ideologemes, (and does not forget to mention that “already in his early period Shevchenko utilized the experience gleaned from Russian literature (A. Pushkin and others)” and that “beginning with his poetic collection *Three Years*, his work was characterized by critical realism” (which he again notes, came from Russian literature, i.e., Gogol).⁶

Bilets’kyi, too, is obliged to stress similar talking points, but he, at least, can enlighten the reader *why* it is necessary to formulate the issue of “method” in precisely the way the old/new socialist realism and its vehicle, the *Shevchenko Dictionary*, see it:

The Creative Method of Shevchenko-the-Artist is the totality of the analytical means, the syntheses of life’s experiences, and the incarnation of ideas into artistic images. The method of the artist needs to be differentiated from the technique of his execution (see The Creative Process of Shevchenko-the-Artist). The creative method of Shevchenko-the-artist is inseparably connected to his philosophical, political and aesthetic views. It varied according to the tasks the artist had before him, the goals behind the works being done, and in every period was grounded in an acceptance of the reality of the surrounding world, the possibility of knowing and truthfully conveying natural forms (see The Realism of Shevchenko-the-Artist).⁷

A bit further on (it was the latter 1970s, after all, not the Stalinist 1930s or 1940s) he even notes (i.e., is allowed to note) the presence of Romantic traits in Shevchenko’s paintings, but it inevitably turns back to the dominant mode, realism:

In the early period of his creativity Shevchenko demonstrates elements of Romanticism. It is reflected in his choice of subject—in his turning to the history of his people, the theme of death, of unrequited love, of affection for old architecture. The influence of Romanticism is evident in some of his later works (the intimate portraits of some women in the period 1843–1845, night landscapes painted during exile; see Romanticism in Shevchenko-the-Artist).⁸

Bilets’kyi’s piece on “method” in Shevchenko’s art is almost twice as long as Volyns’kyi’s stumbling and repetitive article on literature (see above). One can only infer that the editors could tell the difference, but it is only a conjecture; the ideological strictures remained in place. Given the distinction Bilets’kyi draws between “method” and “process,” it should come as no surprise that his piece on “creative process” in Shevchenko’s artwork is strikingly, in fact exclusively, focused on the artist’s techniques. His own exposition is competent and matter of fact as he speaks of Shevchenko’s various techniques in oil, watercolor, sepia, and so on. For example:

Most of Shevchenko’s compositions in sepia (everyday scenes in the life of the Kazakh people, his Parable of the Prodigal Son) and a number of landscapes he painted in Ukraine and in exile, he intended to redo as engravings, which at the time

was the only means of making the paintings available to a mass audience. Only this explains the predominance in his work of monochrome or extremely laconic use of color in his paintings. The features of the creative process of Shevchenko-the-artist are conditioned by his realist creative method and fully tied to it (see The Creative Method of Shevchenko-the-Artist).⁹

That last statement is a give-away: the emphasis on realism inherited from socialist realism and the dead hand of ideology turn even a sensitive art critic into a party mouthpiece. The system trivialized and marginalized everything it touched, and its most lasting damage was in its historiographic restrictions and excisions, in essence removing whole periods, like the baroque or even more strikingly modernism from the canon of Ukrainian literature and art history. Some fields, like music and visual art, still have not fully reconstructed their canons. For sheer dramatic effect, however, and in terms of popular resonance, nowhere was this sterility and marginalization of its subject more in evidence than in the case of Shevchenko. But the story does not end here.

Platon Bilets’kyi was fated to play an extraordinarily interesting role, much greater than that of official interpreter of Shevchenko’s realist art at the service of his revolutionary ideas. By living well into the post-Soviet period, he found it in him to totally abandon the official dogmas that served him throughout his career and in 1998, some seven years after Ukraine’s independence and just before his death (which also came that year), to publish a biography of Shevchenko with a most telling title—*The Apostle of Ukraine (Apostol Ukraïny)*.¹⁰ The apostolic nature of Shevchenko’s role in Ukrainian culture was by then an established trope in the Shevchenko reception, but seemingly reserved for émigrés and somehow implicitly not “scholarly”; at the very least, given its implicitly religious overtones, in Soviet times the formulation was unthinkable in published form. Even then, in 1998, it still seemed slightly odd—implicitly heterodox and essentially non-Soviet. The book, however, is much more than merely a statement of heresy or apostasy after the fact. In its mix of unconventional and altogether conventional features; what stands out the most is how it effects a kind of personal redemption (or is it expiation for the former ideological conformity?) and in the telling offers remarkably interesting psychological insights.

Ivan-Valentyn Zadorozhnyi, 1964, *Lenin and Lunacharsky viewing a sculpture of Shevchenko: reality as it ought-to-have-been*.

The most conventional feature of Bilets’kyi’s biography is its seemingly uncomplicated popular or even populist narrative *faktura* or style—seeming to narrate (especially at the all-important outset) the story as if to a young audience, for all purposes to children—but in the process still mentioning deep social contradictions. The opening image of a land of physical beauty beset by constant strife thus segues to Shevchenko’s birth as a serf—one of some 3,000 that Vasilii Vasilievich Engelhardt owned, now swelled by one more.¹¹ But the implied populism is a device, disarming the reader with a false sense of security when in fact the art-historical analysis comes often, and in key moments, and shapes this work as subtly revisionist. In short, the most unconventional aspect of Bilets’kyi’s book is the fact that it is perhaps the first biography of Shevchenko to provide, extensively and in great detail, a critical discussion of his art work—and do so not merely in a nominal, factual way, but as a developed, sensitive and professional art-historical analysis.¹² The obverse is also true: when speaking of Shevchenko’s literary work, whether poetry or prose—and this goes to the heart of the matter of his role as national poet or indeed as Apostle—his argument often becomes more attenuated or reliant on conventional Shevchenko studies wisdom.

Bilets’kyi’s heterodox insights will continue to draw our attention as we proceed. But before we get our hopes up that it was a signal that Soviet Ukrainian intellectuals were largely prepared to abandon their Soviet indoctrination and values, we must note that his was a rather unique case: few if any other such examples come to mind. After the present war, however, the calculus looks different.

5 Platon Bilets’kyi, “The Realism of Shevchenko-the-Artist,” *Shevchenko Dictionary*, vol. 2 (Kyiv, 1977), 157.

6 Kost’ Volyns’kyi, “The Creative Method of Shevchenko-the-Writer,” *Shevchenko Dictionary*, vol. 1 (Kyiv, 1976), 393.

7 Platon Bilets’kyi, “The Creative Method of Shevchenko-the-Artist,” *Shevchenko Dictionary*, vol. 1 (Kyiv, 1976), 394.

8 Ibid.

9 Platon Bilets’kyi, “The Creative Process of Shevchenko-the-Artist,” *Shevchenko Dictionary*, vol. 2 (Kyiv, 1977), 259.

10 Platon Bilets’kyi, *The Apostle of Ukraine: The Life and Creativity of Taras Shevchenko (Apostol Ukraïny: Zhyttia i tvorchist’ Tarasa Shevchenka)* (Kyiv, 1998).

11 Thus, the opening lines about the area where Shevchenko was born—described here as a natural paradise, but one that was marred by centuries of wars and uprisings; see *ibid.*, p. 5.

12 All five authors of Shevchenko’s “academic” biography of 1984 (Vasyl’ Borodin, Ievhen Kyryliuk, Valentyna Smilians’ka, Ievhen Shabliovs’kyi, and Vasyl’ Shubravs’kyi) were literary scholars. Their narrative often mentions this or that painting or artwork of Shevchenko’s—but nowhere can they do the kind of art historical analysis that comes to Bilets’kyi as second nature. The effect is subliminal but ultimately massive as it makes Shevchenko’s art and his art-historical commentary merely an appendage to his literary activity. Bilets’kyi’s confident writing, on the other hand, reveals a very different picture.

СТІЙКІСТЬ, ОПІР, ОНОВЛЕННЯ: ГРОМАДСЬКЕ ВІЧЕ В КУПЕР ЮНІОН У ДРУГУ РІЧНИЦЮ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ

Володимир Ермоленко, Олександра Грицак, Крістіна Гук, Адріана Фарміґа та Крістофор Етвуд.

23 лютого 2024 року, в залі The Great Hall, в будинку мистецької школи Купер Юніон (The Cooper Union) в Мангеттені, відбулося масштабне Громадське віче під назвою «Стійкість, опір, оновлення: Два роки повномасштабної війни в Україні». Організаторами цієї надважливої події виступили Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці у співпраці з Купер Юніон та Українським науковим інститутом Гарвардського університету. Подія викликала чимале зацікавлення, і велика зала коледжу, у якій колись виступав американський президент Абрагам Лінкольн, була заповнена щерть. Присутніх на заході було 600 осіб, понад 300 у Великій залі та подібне число брало участь дистанційно. Серед присутніх було багато місцевих нью-йоркців не-українців, як і численні

представники українських інституцій (з-поміж них дирекції сусіднього з НТШ-А Українського Музею, та Українського Інституту Америки) і, зокрема, помітні були своєю солідарністю представники польського консульства в Нью-Йорку.

Виступ Лінкольна у великій залі Купер Юніон був виголошений 164 роки раніше (майже до дня—він виступав у Нью-Йорку 27-го лютого 1860-го року), і його промова там драматично висунула його в перші ряди претендентів на пост президента США від тодішньої республіканської партії (яку тодішні демократи представляли як партію радикалів, майже анархістів). На наступних президентських виборах в листопаді 1860 р. Лінкольн переміг—і потім протягом майже п'ятилітньої громадянської

Крістофор Етвуд, Крістіна Гук, Володимир Ермоленко, Олександра Грицак.

війни забезпечив існування Сполучених Штатів Америки як єдиної держави, знесення рабовласництва, і відтак свій владний перехід в пантеон американської історії. Його виступ у Купер Юніон є кардинальним прикладом в світовій історії того, як розум і політична воля можуть і повинні озброюватися моральними і правовими засадами. Сенс його виступу був однозначний: якщо рабовласництво є великим злом, як вважала переважна більшість населення країни і самих поодиноких штатів напередодні війни (у 1861р. їх було 21 вільних і 15 рабовласницьких)—то моральним і водночас політичним обов'язком всіх противників рабства було доводити свою правду, а не замовкати перед нагальним злом і вимогою його adeptів всіляко погоджуватися із їхньою, буцімто, правотою. Завершував свій виступ в Купер Юніон ще тоді не президент, а лише кандидат в президенти Лінкольн так: “Не піддаваймося перед наклепами і не даваймо себе залякувати знищенням нашої держави і загрозою тюрми для нас самих. Ми повинні вірити, що правда перемагає і разом з цією вірою мати сміливість виконувати свій обов'язок так, як ми його розуміємо (Neither let us be slandered from our duty by false accusations against us, nor frightened from it by menaces of destruction to the Government nor of dungeons to ourselves. Let us

have faith that right makes might and in that faith let us, to the end, dare to do our duty as we understand it). Паралелі з Україною і війною, яку розв'язала Росія, очевидні. Ця війна несе загрозу і явний присмак геноциду, камуфлює себе нахабною брехнею, що ми, українці, не є ми, а якимсь різновидом Росії, що як покпивав собі Шевченко (в його “Стоїть в селі Суботові”) усе, що наше, нам лиш давали в аренду:

*Кажуть, бачиш, що все то те
Таки й було наше,
Що вони тільки наймали
Татарам на пашу
Та полякам...*

Сам зміст цього віче (попри всі свої багатства англійська мова не має відповідника цьому багатощому слову) складався з надзвичайно промовистих виступів відносно малого кола доповідачів, серед яких були і передові спеціалісти з української культури і політології, безпосередні дослідники цієї війни з виходом на формування громадської думки тут, в Америці, та по всьому світу. Бо як кожному ясно—неухильним компонентом, зокрема злочинних державних дій, є вміння їх препарувати і камуфлювати. Головною доповіддю був виступ Олександри Матвійчук, голови Центру громадянських свобод в Україні, який отримав

Нобелівську премію миру за 2022 р. У обговоренні брали участь Володимир Єрмоленко—журналіст і філософ, президент PEN України, Крістіна Гук (Kristina Hook)—експерт з українсько-російських відносин, старша наукова співробітниця Євразійського центру Атлантичної Ради (Atlantic Council) та Крістофор Етвуд (Christopher Atwood)—голова наглядової ради Фундації «Суспільність». Модератором вечора була Олександра Грицак, професор соціології Reed College, дійсний член НТШ, яка на цьому вічі представляла НТШ-А як співорганізатора заходу.

З привітальним словом виступила Адріана Фарміга, українка, як вона зазначила на початку, декан факультету мистецтв Купер Юніон. Вона сумарно окреслила ціль цього віче—відзначити стійкість, силу та відвагу опору України до вражаючої агресії і шляхом солідарності з Україною надати можливість українським голосам висловити себе перед громадськістю Америки і світу.

Учасники дискусії поставили собі за мету обговорити сучасний стан української нації в умовах російсько-української війни. Зрозуміло, що ця брутальна війна принесла у суспільний простір багато різноманітних аспектів. Доповідачі обговорювали втрати, з якими українцям доводиться стикатися щодня. Особливим завданням, на думку учасників розмови, мусять бути шляхи документування воєнних злочинів та захисту української культури. Не оминули вони проблеми довготривалих воєнних дій та того, що доведеться чинити, якщо вони затягнуться. Вони також торкалися теми ресурсів, які необхідно задіяти для забезпечення підтримки й перемоги України у цій важкій та нерівній боротьбі.

Зворушливий виступ Олександри Матвійчук, яка спілкувалася з учасниками через великий екран, не залишив нікого байдужим: «Як юрист, я 10 років документую військові злочини росіян, – звернулася вона до присутніх. – Під час цієї війни росіяни руйнують житлові будинки, церкви, школи, музеї та лікарні. Вони катують людей і стріляють по тих, хто евакуюється з небезпечних районів. Вони вивозять українських дітей до Росії та забороняють українську мову та культуру на окупованих територіях. Вони грабують, гвалтують і вбивають людей, і міжнародні організації не в змозі це зупинити. Від початків війни ми зіткнулися з безпрецедентною кількістю військових злочинів. Ми створили національну мережу, яка

дозволяє відстежувати різні типи випадків і наразі ми нарахували понад 64 000 таких. Таким чином, ми документуємо історію людського болю. Мета Росії – знищити нашу націю та її культуру. Ми, українці, не маємо вибору. Ми боремося за незалежність і свободу, щоб не стати колонією Росії, зберегти свою мову та ідентичність. Якщо ми припинимо боротьбу, нас не буде. Я все ще вірю, що світ не залишиться просто пасивним спостерігачем».

Матвійчук згадала, що президент Російської федерації Володимир Путін постійно випробовує світову громадськість, її податливість на залякування і шантаж, нагадує світові про свій ядерний арсенал—що, зокрема, посилюється при кожній російській невдачі. Не можна не бачити, що як у минулому, кожне потурання шантажові і блефу, кожний прояв примирення (appeasement) ускладнює напруження.

У своєму виступі Володимир Єрмоленко розвинув контекст цієї війни, наголошуючи, що опір України, по суті, триває вже від періоду Майдану 2014 року (адже війна з Росією триває вже 10 років—як ще напочатку зазначила Олександра Грицак) і за цей час українське суспільство виросло і змужніло, відкриваючи у собі нові резервуари стійкості, співпраці і сили. Воно навчилося виживати в архиважких обставинах. Його дух важко зломити. Зокрема помітною є здатність українського суспільства адаптуватися до інтелектуальних викликів, до самого процесу інтеграції з Європою, і також до викликів, які помітні в технологічних адаптаціях на полі бою.

У своїх виступах Крістіна Гук і Крістофор Етвуд зокрема наголошували на непорозуміннях, або попросту фальшивих поняттях чи недобачування традиційних російських імперських тез. Крістіна Гук, наприклад, згадувала постійне російське цілеспрямоване нищення української культурної спадщини, музеїв, інфраструктури, як своєрідної нормалізації геноциду. Крістофор Етвуд згадував, як у різних проявах українського громадського життя стверджується нова європейськість, нове почуття відповідальності та самоповаги. Наприкінці, розмова учасників торкнулася глобальних питань про те, як війна в Україні порушує моральний імператив, унаочнюючи боротьбу цивілізованих цінностей з імперіалізмом і рецидивами великодержавних маній, намаганням силоміць повернути нас в минуле. Таким чином, навіть, коли прямим текстом дух Лінкольна тут не згадувався—він-таки витав над цим заходом.

НОВІ ЧЛЕНИ НТШ-А

Ірина Волошина (Iryna Voloshyna) - аспірант фольклористики та етномузикології в Університеті Індіани. Наукові зацікавлення включають: націоналізм, політика культури, дослідження міграції та діаспор, музеєзнавство та матеріальна культура. Здобула ступінь Магістра фольклористики в Університеті Північної Кароліни.

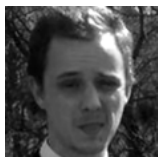
Богдан Дзядик (Bohdan Dziadyk) - професор-емерит біології в Коледжі Августана, штат Іллінойс. Здобув науковий ступінь Ph.D. в Державному університеті Північної Дакоти. Займається науковим дослідженням біології рослин, екології степових рівнин та етнобіології.

Дмитрій Гриців (Hryciw Dmytri) - фотограф та знавець візуального мистецтва. Здобув наукові ступені: Магістр мистецтва в Школі Візуальних мистецтв в Нью-Йорку та Бакалавр візуального мистецтв в Мічиганському університеті. Викладає мистецтво в Ваштенау Ком'юніті Коледж. Виставлявся в Нью-Йорку та Мічигані.

Юрій Капарулін (Yurii Kaparulin) - професор-лектор Мічиганського університету та професор Херсонського державного університету. Здобув ступінь кандидата історичних наук в Українському науково-дослідницькому інституті архівної справи та документознавства. Проживає в Енн Арборі.

Теодор Кучар (Theodore Kuchar) - учитель в державних школах міста Фармінгтона (Мічиган). Здобув наукові ступені Магістра освітніх наук в Мічиганському університеті та в Університеті Східного Мічигана. Активний в громадському житті та в Пласті в Детройті.

Аліса Молдаванова (Alisa Moldavanova) - професор державної адміністрації в Університеті Делаверу. Здобула науковий ступінь Ph.D. в Університеті Канзасу. Займається

дослідженням громадського життя та державницьких справ в Україні. Автор книги *The Overlooked Pillar: Making a Case for Cultural Sustainability* (SUNY Press, 2024) та наукових статей в різних наукових виданнях.

Адріян Піхурко (Adrian Pichurko) - доктор медичних наук, анестезіолог. Клінічний професор на Кафедрі анестезіології в Мічиганському університеті. Здобув науковий ступінь M.D. в Університеті Вейн Стейт. Колишній директор стипендійної програми Кафедри невро-анестезіології в Університеті Вісконсін.

Джессіка Пізано (Jessica Pisano) - професор політології в Школі Соціальних Досліджень “Нью Скул” (Нью-Йорк). Здобула науковий ступінь Ph.D. політичних наук в Єйльському університеті. Автор монографій *Staging Democracy: Political Performance in Ukraine, Russia, and Beyond* (NIU-Cornell University Press, 2024) та *The Post-Soviet Potemkin Village: Politics and Property Rights in the Black Earth* (Cambridge University Press, 2008).

Оксана Пронич (Oksana Pronych) - дизайнер та мистець. Засновниця бізнесу Oksana's Lines, яке виробляє стріи для фігурного катання. Здобула освіту в Львівській національній Академії Мистецтва та MBA в Бізнес-школі MIM в Києві. Проживає в Брайтоні (Мічиган).

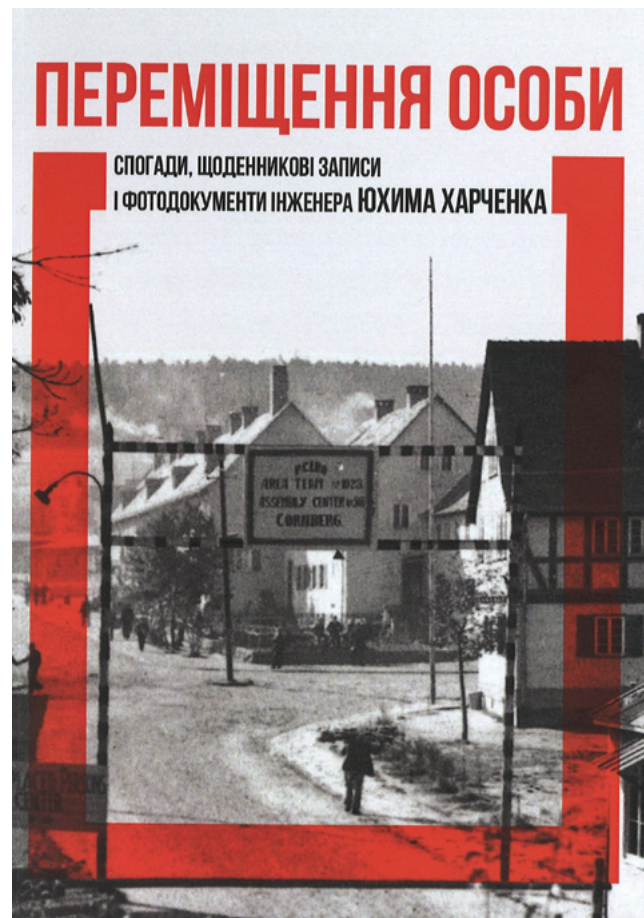

Катерина Сірінюк-Долгарьова (Katerina Sirinyok-Dolgaryova) - професор Мічиганського університету. Здобула науковий ступінь кандидата наук суспільної комунікації в Київському державному університеті ім. Тараса Шевченка.

Володимир Тарабара (Volodymyr Tarabara) - професор цивільної та екологічної інженерії в Державному університеті Мічигана. З 2022-го року, працює Директором Центру Європейських, російських та євразійських студій в Державному університеті Мічигана. Здобув науковий ступінь Ph.D. в Університеті Райс.

ВИДАНО ДРУГИЙ ТОМ МЕМУАРНОЇ СЕРІЇ ІЗ АРХІВНИХ ФОНДІВ НТШ-А

Переміщення особи: Спогади, щоденникові записи і фотодокументи інженера Юхима Харченка.

Нью-Йорк: Наукове Товариство ім.
Шевченка в Америці, 2024. 272 с.

У рамках проекту публікування архівних матеріалів НТШ-А вийшла довгоочікувана книга споминів та щоденникових записів інженера Юхима Харченка (1912–2004). Ю. Харченко – типовий представник свого покоління, на яке випали непрості випробування під час Другої світової війни. Вступивши до лав ОУН, він працює в організаційній мережі в Дніпропетровську. Арештований у 1942, він аж до 1945 року перебуває у концентраційних таборах Дніпропетровська, Ігрень та Бухенвальду. Особливою сторінкою біографії автора споминів є його очільництво, як коменданта, табору Ді Пі в Корнбергу (Німеччина). В США Ю. Харченко належав до багатьох українських громадських організацій, будучи їх визначним діячем та патріотом України. Пропоноване видання складається з двох частин: перша – це авторові спомини від часу та місця народження, родинного кола аж до потрапляння у концентраційний табір Бухенвальд, а друга – щоденникові записи про українське життя в переселенчому таборі Корнберг. При кінці подано чимало світлин, які ілюструють саме той період, про який йдеться в книжці.

Чим приваблива ця книга Мемуарної серії? Насамперед автентичним відтворенням часу. Ми повинні бути вдячними, що Юхим Харченко поставив собі за мету записати пережите й зафіксувати його на папері. Очевидно, він вважав, що його життєвий досвід буде цікавим наступним поколінням. Ув Архівному фонді НТШ-А зберігаються машинописні та рукописні матеріали та світлини Юхима Харченка, які стали ресурсом для формування цього видання.

НТШ-А продовжить публікувати Мемуарну серію зі своїх Архівних фондів.

НОВІ ВИДАННЯ ЧЛЕНІВ НТШ-А

Ukraine 22: Ukrainian Writers Respond to War. Ed. Mark Andryczyk.

London: Penguin Random House, 2024. 192 pp.

A selection of Ukraine's leading writers convey the reality of life within Ukraine during the first year of the invasion.

On 24 February 2022, the lives of Ukrainians were devastatingly altered. Since that day, many of Ukraine's writers have attempted to fathom what is happening to them and to their country. This anthology brings together writing from inside Ukraine, by Ukrainians, available in English for the first time. Here they document everyday life, ponder the role of culture amid conflict, denounce Russian imperialism and revisit their relations with the world, especially Europe and its ideals, as they try to comprehend the horrors of war. Their essays reveal the texture, rawness and reality of life in Ukraine under war as never before.

Yuri Andrukhovych. *Leśny / Лисун / Woodsman.* Translated into English by Vitaly Chernetsky;

Polish translation by Jerzy Czech. Warsaw: Edward Dwurnik Foundation, 2024. 64 pp.

The short story “*Leśny / Лисун / Woodsman*” by the prominent Ukrainian prose writer and poet Yuri Andrukhovych (born 1960) is published as the first volume of a new series, titled “*Figure for Survival*.”

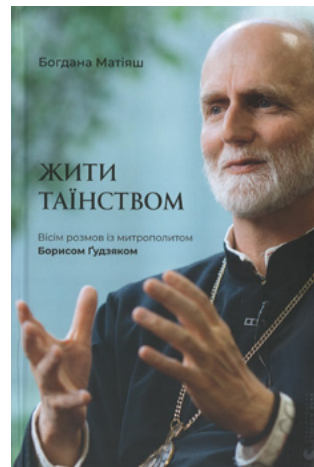
The book is in three languages—the Ukrainian original is accompanied by a Polish translation by Jerzy Czech and an English translation by Vitaly Chernetsky. The cover of each volume in the series will feature the titular “*Figure for Survival*”—a silhouette of a man standing on his hands with his legs stretched forward, drawn by Edward Dwurnik.

Андрій Даниленко. Від Біблії до Шекспіра: Пантелеймон Куліш і формування української літературної мови.

Пер. з англійської Петра Тарашука; Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці; Інститут джерелознавства НТШ-А, Інститут Критики. – Київ: Критика, 2023. XIV, 418 с.

Книжку знаного українсько-американського славіста, професора Пейського університету в Нью-Йорку Андрія Даниленка, у первісній англomовній версії випущену 2016 року під назвою «From the Bible to Shakespeare: Pantelejmon Kulish (1819–97) and the Formation of Literary Ukrainian», присвячено перекладацькій діяльності Пантелеймона Куліша та її впливу на формування сучасної української мови. Крізь призму Кулішевих перекладів Святого Письма та Шекспірових п'єс дослідник розглядає перипетії модерної мовотворчості в контексті ширших суспільних процесів, що відбувались у XIX столітті в Російській та Австро-Угорській імперіях.

Богдана Матіяш. Жити таїнством: Вісім розмов з митрополитом Борисом Гудзяком.

Львів: Видавництво Старого Лева, 2023. 176 с.

Книжка розмов між духовним авторитетом митрополитом Борисом Гудзяком і письменницею Богданою Матіяш є нагодою у час війни зосередитися на низці тем, які запрошують до віднайдення в собі самих внутрішнього миру. Вісім розмов, записаних за різних обставин, охоплюють чималий тематичний спектр: це внутрішнє, духовне життя людини та її стосунки з Богом; пошук власного покликання; засади, на яких творився нинішній Український католицький університет у Львові; роль та місце Церкви в сьогодиньньому світі; рефлексії довкола російсько-української війни тощо. У час, коли ми всі зранені війною, духовні пропозиції владики Бориса можуть бути особливо цілющими і життєдайними.

Микола Дупляк. Зберігаймо чистоту рідної мови.

Київ: Літературна Україна, 2024. 344 с.

Ця книжка – роздуми про рідну мову. В ній розглянуто найпоширеніші помилки, що трапляються в нашому усному мовленні, спричинені довголітньою політикою русифікації в УРСР. У праці запропоновано правильні, нормативні форми сучасної української літературної мови, які треба вживати замість помилкових.

Solomiya Ivakhiv. Ukrainian Christmas Album.

Lviv National Philharmonic Symphony Orchestra; Serhii Khorovets, conductor. Arranged by Bohdan Kryvopust. NAXOS, 2024.

Ukraine has given us one the world's best known and most beguiling “Carol of the Bells.” There are hundreds if not thousands more. Solomiya Ivakhiv's soulful playing and Bohdan Kryvopust's imaginative arrangements of the 12 carols in this album breathe new life into their vibrant, infectious melodies.

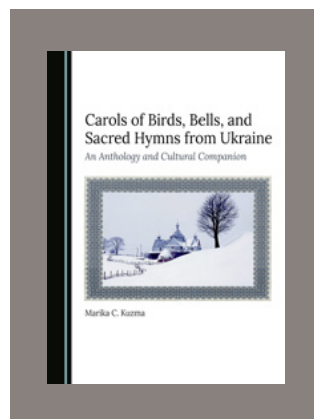
Funding for the recording was generously provided by the Shevchenko Scientific Society in the US; UConn, the Office of Global Affairs; UConn School of Fine Arts; Ukrainian Institute of America; Ukrainian Community Foundation of Philadelphia; and Ukrainian National Women's League.

Митрополит Борис Гудзяк. Жити переможно: Школа Патріарха Йосифа Сліпого.

Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2024. 88 с.

В основу видання лягли тексти виступів Архієпископа Бориса Гудзяка, Митрополита Філадельфійського УГКЦ і Президента УКУ, в червні 2017 року в Києві та Львові, що були присвячені 125-річчю з дня народження Патріарха Йосифа Сліпого і проходили під гаслами «Бути собою» та «Великого бажаєте!». Книга містить особисті спогади з дитячих та юнацьких років про перші зустрічі з Патріархом, враження від спілкування з ним під час навчання в Українському католицькому університеті в Римі, а також осмислення його особистості та діяльності крізь призму власного життєвого досвіду й сучасних викликів.

Marika C. Kuzma. Carols of Birds, Bells, and Sacred Hymns from Ukraine: An Anthology and Cultural Companion.

Cambridge Scholars Publishing, 2024. 459 pp.

Ukraine's abundant heritage of singing includes thousands of carols. This anthology introduces an ancient culture that is nevertheless new to world audiences. In this book, the carols become a prism through which all of Ukraine's history, culture, and vibrant spirit are brought to light.

Along with music scores, it shares the stories behind each carol: historical context, biographies of composers, explanations of winter rituals. Written during Russia's war on Ukraine, the book is also journalistic. These carols often carry gripping narratives of a unique choral activism that has helped Ukraine, its language, and its people to survive.

Василь Махно. *Вибрані твори у 2 томах. Т. 1, Схима.*

Львів: Видавництво Старого Лева, 2024. 744 ст.

Василь Махно є одним з авторів, яких можна вважати сучасним українським поетичним голосом у світі, його тексти перекладені більш ніж двадцятьма мовами. «Схима» — найповніша книга вибраних віршів Василя Махна, вона вміщує твори, написані з 1993 по 2023 рік. Крок за кроком, від збірки до збірки, ми занурюємось у глибокі метафори, образи й асоціації. Крізь часопростір, алюзії, тони й півтони значень ми проглядаємо закладені сенси й відкриваємо нові, власні. Римовані й верлібри, з незвичними строфами й римами, з цікавою структурою, ці вірші заглиблюють нас у світ справжньої поезії.

Василь Махно. *Вибрані твори у 2 томах. Т. 2, Кури не літають.*

Львів: Видавництво Старого Лева, 2024. 576 ст.

Есеїстика Василя Махна – це окремий простір його художнього й особистого світу. У книжці «Кури не літають» зібрано есеї, написані протягом 2002–2023 років. Тут і спогади, які нашаровуються один на одного, і подорожі в минуле, й автобіографічні історії, й історії про інших. Одні есеї нагадують новели, які сплітаються в цілісне полотно, інші – як своєрідна мандрівка різноманітними просторами, а зрештою – життям.

Найновіші есеї об'єднані темою російсько-української війни: з болем від трагедії та втрат і з роздумами про літературу часу війни.

Vasyl Machno. *Patarimas kaip geriau rašyti eilėraščius: eilėraščiai.*

Iš ukrainiečių kalbos vertė Antanas A. Jonynas. Vilnius: Baziliskas, 2024. 109, [1] p.

До книжки вибраних віршів Василя Махна у перекладі литовською Антанаса Йонинаса увійшли вірші різних років.

Alisa V. Moldavanova. *The Overlooked Pillar: Making a Case for Cultural Sustainability.*

SUNY Press, 2024. 302 pp.

Offering an original perspective on the sustainable-development discourse by emphasizing the importance of culture and cultural institutions in facilitating societal sustainability goals, *The Overlooked Pillar* conceptualizes sustainability as an institutional logic that develops in organizations and is enacted by managers of such organizations who make decisions and engage in sustainable thinking on a daily basis. Drawing on more than five years of research conducted on a variety of organizations within the domain of the arts and humanities, Alisa V. Moldavanova provides a framework for organizational sustainability based on the dynamic interplay of two narratives—institutional resilience and institutional distinctiveness.

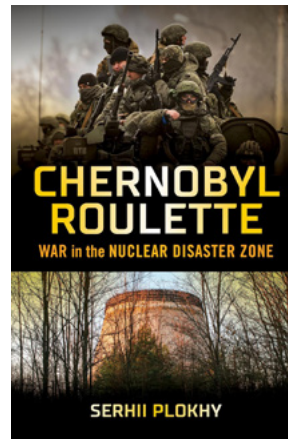

Yuliya Musakovska. *The God of Freedom.*

Translated by Olena Jennings and the author.

Arrowsmith Press, 2024. 116 pp.

In Yuliya Musakovska's newest poetry collection, *The God of Freedom*, she reveals, facet by facet, the landscape of a turbulent, contemporary Ukraine. Equal parts intimate and expansive, the poems follow the societal struggles of women and their families, the trauma of returning soldiers, and the peoples' future under the shadow of war and its tumultuous past. Translated by Musakovska and Olena Jennings, *The God of Freedom* reveals a moving, devastating, and all too necessary glimpse of Ukraine from one of the country's most celebrated poets. Vibrant, relevant, and masterful, this volume stands out as a must-read work in translation, full of profound insights and captivating eloquence.

Serhii Plokhy. *Chernobyl Roulette: War in the Nuclear Disaster Zone.*

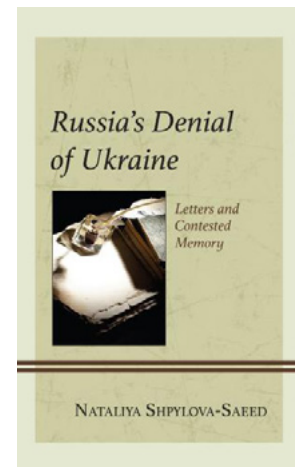
W. W. Norton, 2024. 240 pp.

On February 24, 2022, the first day of Russia's all-out attack on Ukraine, armored vehicles approached the Chernobyl nuclear power plant in northern Ukraine. Russian occupation of the plant, which would last thirty-five days, had begun. Only the dedication and resolve of Ukrainian personnel, who were held hostage and worked shifts for weeks instead of days, spared the world a new Chernobyl accident. In a book that reads like a thriller, Serhii Plokhy, a leading historian of the Cold War and Ukrainian history, joins the stories of the Russo-Ukrainian War and the Chernobyl nuclear disaster to sound the alarm about the dangers of nuclear sites in a time of heightened conflict. There are 440 such sites around the globe today. The story of the men and women of Chernobyl is more than recent history: it is also a glimpse into the not-so-distant future.

Nataliya Shpylova-Saeed. *Russia's Denial of Ukraine: Letters and Contested Memory.*

Lanham, Maryland: Lexington Books, 2024. 302 pp.

In 2022, Russia heightened its initial 2014 assault and launched its imperialist full-scale war against Ukraine. Russia's Denial of Ukraine: Letters and Contested Memory explores the gradual and long-lasting integration of contested memory in the cultural memory of Ukraine. Letters reveal public discourses shaped by cultural and political developments centering on the Ukrainians' endeavors to remember themselves as a nation distinct from the Russians. Epistolary expressions by Mykola Hohol, Taras Shevchenko, Lesia Ukrainka, Ivan Franko, and Volodymyr Vynnychenko illustrate the circulation of contested memory.

Професійна діяльність членів НТШ-А

Michael Andrec

Професійна діяльність

Three-year term to the ArchivesSpace Technical Advisory Council (TAC, archivesspace.org/governance-board-and-councils).

Treasurer of the Archivists Round Table of Metropolitan New York (nycarchivists.org).

Mark Andryczyk

Публікація

Ukraine 22: Ukrainian Writers Respond to War. Edited by Mark Andryczyk. London: Penguin Random House UK (UK, 2023; US, 2024).

Нагороди

My translation of Volodymyr Rafeyenko's *Mondegreen: Songs About Death and Love* (Cambridge, MA: Harvard Ukrainian Research Institute, 2022) received a 2023 Peterson Literary Fund Translated Book Award.

Презентації

Book Discussion, *Ukraine 22: Ukrainian Writers Respond to War*, ed. Mark Andryczyk, November 23, 2024, ASEEES Convention, Boston; April 22, 2024, Princeton University; January 25, 2024, Columbia University; December 18, 2023, Ukrainian Educational and Cultural Center, Philadelphia.

"Books at the Institute: An Evening with Mark Andryczyk," June 27, 2024, Ukrainian Institute of America, New York.

"Ukrainian Studies Network: Lecture by Mark Andryczyk," May 20, 2024, Katedra Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego, Warsaw, Poland.

"Ukrainian Writers Respond to War: Yuri Andrukhovych, in Conversation with Mark Andryczyk and Oleh Kotsyuba," April 18, 2024, Harvard University.

Participant, Roundtable "What Does Decolonization Mean for Ukrainian Academic Institutions?," ASEEES Annual Convention, December 3, 2023, Philadelphia. Discussant, "Decolonization vs. Globalization," Drachomán Prize 2022, September 26, 2023, Gdansk, Poland.

Discussant, "Культурне середовище в умовах війни" (The Cultural Community During War), September 28, 2023, Warsaw, Poland.

Laada Bilaniuk

Публікації

"Memes as Antibodies: Creativity and Resilience in the Face of Russia's War." In *Dispossession: Anthropological Perspectives on Russia's War Against Ukraine*, edited by Catherine Wanner. New York: Routledge, 2023. 143–66. Open-access: <https://www.routledge.com/Dispossession-Anthropological-Perspectives-on-Russias-War-Against-Ukraine/Wanner/p/book/9781032466224>.

"Subtitles and Standards: Language Ideologies in Ukrainian News Videos on Social Media." In *Мова і війна: Динаміка мовної системи і мовна політика*, ред. Б.М. Ажнюк. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2024. 362–82. <https://drive.google.com/file/d/15U-YyRkcAZmnFT733IrcA0UgCNaHCCRx/>.

Леся Ланцута Бреннмен

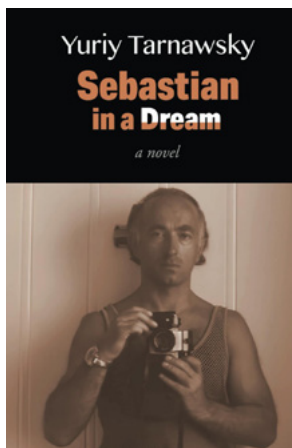
Переклад десяти статей для українського Інтернет-видання *The Claquers*, включаючи:

Novytska, Tetiana. "He Was in a Hurry to Live: In Memory of Ivan Kuzminskyi." Translated by Lesya Lantsuta Brannman. *The Claquers*, August 15, 2024. <https://theclaquers.com/en/posts/13504>.

Чедрик, Михайло. "Як те, що ми називаємо музикою, впливає на нас? Розмова з американським музикознавцем Пітером Шмельцем." Переклад з англійської Лесі Ланцуті Бреннмен. *The Claquers*, 15 серпня, 2024. <https://theclaquers.com/posts/13515>. Novytska, Tetiana. "Ukrainian Musicians in Russian Captivity." Translated by Lesya Lantstuta Brannman. *The Claquers*, March 10, 2024. <https://theclaquers.com/en/posts/12770>.

Komenda, Olha. "Oleksandr Kozarenko: A Pierrot Lunaire of Ukrainian Music" Translated by Lesya Lantsuta Brannman. *The Claquers*, January 7, 2024. <https://theclaquers.com/en/posts/12528>.

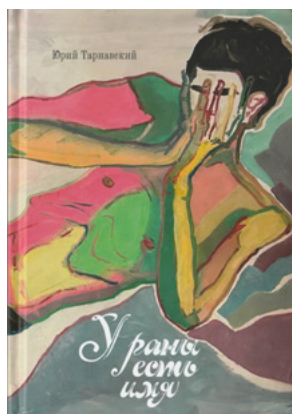
Novytska, Tetiana. "Opening Unexpected Perspectives: An Interview with Leonid Hrabovsky." Translated by Lesya Lantsuta Brannman. *The Claquers*, December 27, 2023. <https://theclaquers.com/en/posts/12479>.

Yuriy Tarnawsky. *The First-Person Dilogy: Sebastian in a Dream & The Burial of the Count of Orgaz*.

Arlington Heights, IL: JEF Books, 2024. 270 and 252 pp.

Written in an internal monologue style, driven by incessant denial of what has been said he developed in his 2011 story "Father," Yuriy Tarnawsky's *The First-Person Dilogy* mixes autobiographical data with fiction, to create a powerful, two-part music-like composition of syntax and semantics. The first novel, *Sebastian in a Dream*, was inspired by Georg Trakl's famous eponymous poem and is patterned on J. S. Bach's Goldberg Variations, consisting of thirty variations, preceded and followed by the same aria, and deals with a semi-comatose man expecting the arrival of his real or imaginary son. Its companion, *The Burial of the Count of Orgaz*, which is based on El Greco's masterpiece, also consists of thirty variations that roughly correspond to the thirty figures in the painting, describes a man who has come to die in the Spanish city of Toledo and visits each day the church in which the painting is housed, in order to see it.

Юрий Тарнавский. *Урани єсть имя*.

Ozolnieki, Latvia: Literature Without Borders; New York: World Poetry Books, 2024.

Poetry selection, spanning nearly seventy years, from the earliest to the latest, including early anti-Soviet and recent anti-war poems, translated into Russian by Dmitri Kuzmin.

Мішель Д. Марінкола та Лукреція Каржер. *Консервация средневековой полихромной деревянной скульптуры: История, теория, практика. Головин редактор перекладу з англійської на українську мову Юрій Янчишин*.

Київ: Родовід, 2024. 320 с.

Перша монографія, яка всебічно обговорює історію та методологію збереження середньовічної поліхромної дерев'яної скульптури.

Зміст книги включає дискусію про історію, техніки та значення цих робіт. Розділи включають обстеження та документацію. У книзі також висвітлюються багато аспектів обробки. Чотири тематичні дослідження на прикладах мистецьких творів з колекції The Cloisters у Нью-Йорку, комплексна бібліографія та контрольний список для допомоги в документації доповнюють текст. В українській редакції додано Словник термінів.

Roman Brukh

Патент на винахід
Title: Method of Calibration Using Master Calibration Function. U.S. Patent No. 17/648,505.

Anton Varga

Exhibitions
CSB Light
Mason Gross Galleries, Rutgers University, US, 2024

Synonyms
Westbeth Gallery, New York, US, 2024

Repeat After Me (2022) (with Open Group)
8th Yokohama Triennale, Yokohama Museum of Art, Japan, 2024

Repeat After Me II (with Open Group)
60th International Art Exhibition in Venice, Pavilion of Poland, Venice, Italy, 2024

Awards
Ars Electronica 2024, Exhibition of Prix Ars Electronica finalists, awarded with Honorary mention for *Repeat After Me (2022)*, Linz, Austria, 2024.

George G. Grabowicz

Publications
Editing and publishing the journal *Krytyka* (Kyiv, Ukraine) in capacity of editor-in-chief:
6 double issues for 2024 (1-2,3-4, 5-6, 7-8, and 9-10; issue 11-12 will go to press by Dec. 11, 2024.

Conferences
The Shevchenko Scientific Society in the Context of Ukrainian Intellectual History: A Conference Commemorating the 150th Anniversary of the Shevchenko Scientific Society held May 19, 2024 at the Ukrainian Institute of America, New York, N.Y., “Rethinking the Cyrilo-Methodian Brotherhood: Problems of Historiography and Some New and Old Aporias.”

Lectures
Lecture on Taras Shevchenko on July 24, 2024 to the Heidelberg University (Germany) Slavic Department.

(Video recording of lecture on “Juliusz Słowacki and Ukraine” in the Series *Encounters with Polish Literature, and available on Youtube*, with David A. Goldfarb on Nov. 25, 2024 focusing on the second most prominent Polish Romantic poet and *wieszcz* and with special attention to such works as *Beniowski* (1841) and *Sen srebrny Salomei* (1843).

Галина Гринь

Публікації:
Editor, *Harvard Ukrainian Studies* 38, no. 3–4, with articles by Tetiana Tairova-Yakovleva, Giovanna Brogi, Frank E. Sysyn, Zenon Kohut, Yohanan Petrovsky-Shtern, and Victoria Khiterer dealing with new discoveries regarding the Cossack chronicle of Samiilo Velychko and questions of Jewish-Ukrainian relations in historical context.

Editor, *Harvard Ukrainian Studies* 39, no. 1–2, with articles by Edward L. Keenan, Curtis Murphy, Galina Babak, Radomyr Mokryk, Alexander Motyl, Myroslav Shkandrij, and Anton Kotenko on topics ranging from the early-modern cultural historical sphere of Dniprovია, Polish Ukrainophilism of the 19th century, Ukrainian formalism, the dissident movement of the 1960s, to current interpretations of the Ukrainian nationalist underground of the 1940s-1950s and discussions of recent trends in Ukrainian historiography.

Конференції/Виступи:
“Oksana Zabuzhko with Halyna Hryn: Encounters with Polish and Ukrainian Literature S4E3,” Polish Cultural Institute, New York, 20 February 2024 (virtual).

Ювілейна конференція до 150-ліття НТШ в Україні та 75-ліття НТШ в Канаді, 13 квітня 2024 (онлайн).

Конференція “Культура і мистецтво в умовах російсько-української війни: Художні стратегії, дискурсивні практики, вектори осмислення,” Національна академія мистецтв України, Інститут сучасного мистецтва, 29–30 травня 2024 (онлайн <https://mail.google.com/mail/u/0/?tab=wm#search/bentia/WhctKLbFdHNzbzJJwdwbLsFFdtKdQQrvnW-JtQRMsfVTIMzvPlxgPSgphbMvZvVwLcgtdFRL?project=1>).

Keynote address, conference “Stronger Together: US-Ukraine partnership in Education and Science,” US National Academy of Sciences, Washington, DC, 10 July 2024.

Юрій Добчанський

Доповіді
“Оновлення класифікації історії України та предметного доступу до україніки в Бібліотеці Конгресу.” Association for Slavic, East European & Eurasian Studies 55th Annual Convention, Philadelphia, 3 грудня 2023.

“Opportunities and challenges of presenting Ukrainian Music in Libraries.” Session on Decolonizing Ukrainian

Music, American Musicological Society Annual Meeting, Chicago, November 16, 2024.

Микола Дупляк

Публікації
Книжка:
Зберігаймо чистоту рідної мови. Київ: Літературна Україна, 2024.

Стаття:
“З приводу книжки Ф. Сухоноса *Приречені на любов*.” *Дзвін*, вересень–жовтень, 2024.

Андрій Живачівський

Публікації
“Цвинтар на Волі: Пам’ять та значення.” *Український альманах*, 2024. Об’єднання українців у Польщі, Варшава. Ст. 94–103.

“Muslims in the Struggle for the Ukrainian Cause and Statehood.” In *War in Ukraine*. Münster: Aschendorf Verlag, forthcoming 2024. 126–45.

Доповіді
“Кримські татари: Від етногенезу до сьогодення.” Онлайн-лекція для 2–3 курсів історичного факультету Тернопільського національного педагогічного університету імені Вололимира Гнатюка, 22 лютого, 2024.

“Караїми – корінний народ України: Етнос, культура, релігія.” Виклад в рамках осіннього семестру Релігійного товариства українців католиків “Свята Софія,” Філадельфія, США, 26 вересня 2024.

Mayhill Fowler

Публікації
“Views from our Terraces,” with Sofia Dyak. *Kritika: Explorations in Russian and Eurasian History* 25, no. 1 (Winter 2024): 131–41.

“Таличанки: Рух та гендер у театральному житті радянського століття” (Galician women: Movement and gender in the theatrical life of the Soviet century). In *Жіночі виміри минулого: Уявлення, досвіди, репрезентації* (Women’s dimensions of the past: Imagination, experiences, representation), edited by Oksana Kis. Lviv: Center for Urban History, 2023. 223–32.
“Studio Theater in Wartime Kyiv: The Gender of the Archive and Locating the Actress.” In *Building Modern Jewish Culture: The Yiddish Kultur-Lige*, edited by Har-

riet Murav, Gennady Estrakh, and Myroslav Shkandrij. *Studies in Yiddish*, vol. 20. Cambridge: Legenda, 2023. 140–56.

“Розповідаючи війну: Театр і множинність досвідів у повоєнній радянській Україні” (Telling war: Theater and the multiplicity of experiences in postwar Soviet Ukraine). *Просценіум*, no. 1 (68) (2024): 65–70.

Лекція
“Theater, Women, Resilience: Telling Ukraine’s 20th Century.” Annual Petryshyn Memorial Lecture in Ukrainian Studies, Harvard University, March 2024.

Василь Махно

Публікації
Вибрані твори у 2 томах. Львів: Видавництво Старого Лева, 2024. (Т. 1, *Схима*, 744 ст.; т. 2, *Кури не літають*, 576 ст.).

Patarimas kaip geriau rašyti eilėraščius: eilėraščiai. Iš ukrainiečių kalbos vertė Antanas A. Jonynas. Vilnius: Baziliskas, 2024. 109 pp. (Переклад литовською).

“The Dialogue of Hooves and Grass.” *Ukrainian Jewish Encounter*, March 14, 2024. <https://ukrainianjewishencounter.org/en/the-dialogue-of-hooves-and-grass/>.

Фестивалі
9th International Odesa Literature Festival. Bucharest, Romania, February 20–24, 2024.
60th International Poetry Festival “Poezijos pavasariui.” Vilnius, Lithuania, May 21–27, 2024.

Anna Nagurney

Публікації
“Multicommodity International Agricultural Trade Network Equilibrium: Competition for Limited Production and Transportation Capacity under Disaster Scenarios with Implications for Food Security,” with D. Hassani, O. Nivievskyi and P. Martyshev. *European Journal of Operational Research* 314, no. 3 (2024): 1127–42.

“Schäden und Wiederaufbau der ukrainischen Infrastruktur,” with O. Nivievskyi and D. Goriunov. *Ukraine-Analysen*, no. 296, March 15, 2024. 13–18. <https://laender-analysen.de/ukraine-analysen/296/ukraineanalysen296.pdf>.

“Civilian-Military Integration in Ukrainian Defense Supply Chain,” with M. Kushnir and R. Konrad. In *Proceedings of the 21st ISCRAM Conference*, edited by

Berthold Penkert, Bernd Hellingrath and Monika Rode. Münster, 2024.

Yuriy Omelchenko

Публікація

“What May an Ethical Investor Do with Profits from Fossil Fuels due to the War on Ukraine?” *Vox Ukraine*, March 13, 2024.

Larissa Onyshkevych

Публікації

“From Hell and Purgatory to Paradise: Literary Reflections by Dante, Valerii Shevchuk, and Sofiia Maidanska on Their Countries’ Paths to Independence.” In *Living the Independence Dream: Ukraine and Ukrainians in Contemporary Socio-Political Context*, edited by Lada Kolomiyets. Wilmington, Delaware: Vernon Press, 2024. 195–212.

“A Boomerang in Action.” Review of *Ukrainian New Drama after the Euromaidan Revolution*, ed. Molly Flynn (Bloomsbury Publ., 2023). *Literature and History* 33, no. 1 (May 2024): 65–69.

Maria Rewakowicz

Конференції та виступи

Paper presentation, “The Liberating Spirit of Patricia Nell Warren’s Ukrainian Poetry: Challenges and Rewards of Rendering It into English.” ASEES 56th Annual Convention, Boston, November 23, 2024.

Invited speaker, “Ukrainian Literature in a Time of War.” MUkraine Weekly Podcast, Marshall University, Huntington, West Virginia, December 13, 2024.

Oxana Shevel

Публікації

Russia and Ukraine: Entangled Histories, Diverging States (co-authored with Maria Popova). Polity Press, 2024 (paperback).

Статті:

“Some Lessons from the Post-Soviet Era and the Russo-Ukrainian War for the Study of Nationalism.” *Ethics and International Affairs* (forthcoming 2024).

“Russia’s War Against Ukraine Before February 2022.” In *Advanced Russian Through History*. Edited by Anna Alsufieva and Benjamin Rifkin. 2nd edition. Georgetown University Press, forthcoming 2024.

“Ukraine in Europe: Lessons for Europe and for Political Science,” with Maria Popova. *European Political Science* (forthcoming 2024).

“A Decade of Dramatic Change in Ukrainian Society,” *Current History* 122, no. 846 (October 2023): 273–76.

“Russia’s Invasion and Ukraine’s Resistance,” with Maria Popova. In *Developments in Russian Politics 10*. Edited by Henry Hale, Juliet Johnson and Tomila Lankina. Bloomsbury, 2023.

“Garantir la sécurité à long terme de l’Ukraine,” with Maria Popova. In Samuel B. H. Faure et al., *Le réveil européen et transatlantique*. Paris: Équateurs, 2023.

Доповіді

“The War in Ukraine and the Future of Europe.” Keynote address at the Conference on Postconflict Reconstruction and Development in Ukraine, Palacky University Olomouc, Czechia, October 17, 2024.

“Ukraine and Russia: Entangled Histories, Diverging States.” Keynote address on the 2nd anniversary of Russia’s invasion of Ukraine, Munk School, University of Toronto, Canada, February 26, 2024.

“Citizenship Politics, State and Nation Building in Ukraine.” Keynote address at the Symposium on Citizenship and Sovereignty in Contemporary Ukraine, University of Alberta, Edmonton, Canada, December 7, 2023.

“The Root Causes of Russia’s Invasion of Ukraine.” Keynote address at the 2023 Airlangga Conference on European and Eurasian Studies, Universitas Airlangga, Indonesia, November 14, 2023.

Професійна діяльність

American Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies (ASEES). In 2024 elected President-Elect/Vice President | President | Immediate Past President, 2025–2027.

Appointed Director of International Relations Program at Tufts University (2023–2025).

Yuriy Tarnawsky

Публікації

The First-Person Dilogy: Sebastian in a Dream & The Burial of the Count of Orgaz. Arlington Heights, IL: JEF Books, 2024.

У раны есть имя. Ozolnieki, Latvia: Literature Without Borders; New York: World Poetry Books, 2024. (Poetry

selection, translated into Russian by Dmitri Kuzmin). “Bedbugs,” from the mininovel *The Idiot. Bed Bug: A Magazine of the Arts*. Black Scat Books, 2023.

Літературні події

Poetry reading from *У раны есть имя*, Literature Without Borders webinar, January 25, 2024.

Concluding remarks, Symposium, “Running Barefoot Home, A Writer Who Returned,” Columbia University, NYC, October 27, 2023.

Poetry reading from *La Vita in città* and interview, Webinar Presentazione del libro di Jurij Tarnavs’kyj. Poesia tra due mondi, Biblioteca Universitaria, Alessandrina, Roma, October 21, 2023.

Zoom interview with Seth Tobocman, *World War 3 Illustrated*, about doing a comics strip based on Tarnawsky’s poetry, May 21, 2023.

Excerpts from the novel *Warm Arctic Nights*, poems “Ukraine, Russia.” Webinar, Ukrainian Artist Series: Solomiya Ivakhiv, Sung-Im Kim, & Yuriy Tarnawsky, City of Asylum, Pittsburgh, March 13, 2023.

Oleh Wolowyna

Публікації

“Demographic Research Highlights Achievements of Ukrainians in the U.S.” *The Ukrainian Weekly*, June 21, 2024.

“Demographic Research Provides Data on Fifth Wave of Ukrainian Immigration.” *The Ukrainian Weekly*, May 10, 2024.

“Fetal Exposure to the Ukraine Famine of 1932–1933 and Adult Type 2 Diabetes Mellitus.” *Science*, August 9, 2024.

Богдан Футей

Доповідь

“Святкування 28 років Конституції України.” Посольство України у Вашингтоні, 27 червня 2024.

Професійна діяльність

Член Конкурсної комісії для здійснення конкурсного відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України стосовно осіб, яких призначає Президент України, утворена Указом Президента України від 29 лютого 2024 року #139/2024.

Vitaly Chernetsky

Публікації

“Ukrainian Cultural Diplomacy: Countering Epistemic Injustice as Part of the War Response.” Special issue on Ukraine’s integration to West. *Baltic Rim Economies*, no. 1 (2024). https://www.centrumbalticum.org/en/publications/baltic_rim_economies/baltic_rim_economies_1_2024/vitaly_chernetsky_ukrainian_cultural_diplomacy_countering_epistemic_injustice_as_part_of_the_war_response.

“Confronting Epistemic Injustice: Centering Ukraine in the Paradigm Shift in East European Studies.” In *A World Order in Transformation?: A Comparative Study of Consequences of the War and Reactions to These Changes in the Region*, edited by Ninna Mörner. CBEES State of the Region Report, 2024. Huddinge: Södertörn University, 2024. <https://sh.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1846696&dswid=5445>.

“A Brief Introduction to the Literary History of Ukraine.” In *Writing under Fire: Poetry and Prose from Ukraine and the Black Country*, edited by Sebastian Groes, Carmel Doohan and Sofiya Filonenko. London: Jetstone, 2024.

“Russian Discourse Selectively and Shallowly Appropriates from Western Media Discourses.” In *Ecos de Guerra: Perspectivas Académicas sobre la Invasión Rusa a Ucrania*, edited by Oleksandr Pankiev, translated into Spanish by Alejandro Pundyk. Canadian Institute of Ukrainian Studies, 2024.

“Empire.” In *Cambridge History of Russian Literature*, edited by Simon Franklin, Rebecca Reich, and Emma Widdis. Cambridge University Press, 2024. “On Discovering Ukrainian Literature.” *English Language Notes* 62, no. 2 (2024).

“Preface: Art in Ukraine and Its Epistemic Breakthroughs.” In *Art in Ukraine between Identity Construction and Anti-Colonial Resistance*, edited by Svitlana Biedarieva. Routledge, 2024.

“Ukrainian and Russian Wartime Poetry in the Age of Social Media: Challenges and Lessons,” *Slavic Review* (forthcoming Fall 2024).

Переклади

Poetry by Ivan Andrusiak, Halyna Kruk, Rostyslav Melnykiv, and Dmytro Semchyshyn. In Groes, Doohan and Filonenko, eds., *Writing under Fire*.

Poetry by Mykhailo Drai-Khmara, manifestos by Mykola Khvyly'ovyi and Valerian Polishchuk. In *Ukrainian Literary Modernism: A Reader*, edited by Halyna Babak, Yuliya Ilchuk and Andrei Ustinov. Academic Studies Press, forthcoming 2024.

Yuri Andrukhovych. *Leśny / Лісун / Woodsman*. Warsaw: Edward Dwurnik Foundation, 2024. (English translation in a trilingual edition).

Two short stories by Yuri Andrukhovych. In Askold Melnyczuk, guest ed., “War in Europe.” Special issue, *Irish Pages* 12, no. 1 (2024).

Доповіді

“Cinema of the Ukrainian New Wave and Avant-Garde Legacies,” Smith College, February 2024.

“Writing, Translating, and Publishing Queer Ukrainian Literature.” A roundtable, with Alex Averbuch, Oleh Kotsyuba, and Iryna Shuvalova, Association of Writers and Writing Programs (AWP) Annual Conference, February 2024 (virtual).

“Translation as Advocacy with/in Poetry’s Multilingual World.” A roundtable, with Aaron Coleman, Rachel Galvin, and Martha Kelly, AWP Annual Conference, Kansas City, February 2024.

“Ukrainian Formalism: Texts and Contexts.” A roundtable, with Halyna Babak, Yuliya Ilchuk, Ainsley Morse, and Alyssa Virker, American Association of Teachers of Slavic and East European Languages (AATSEEL) Annual Conference, Las Vegas, February 2024.

“Ukrainian Culture and the War Response: Ideas, Memories, Hopes.” Walker Institute of International and Area Studies, University of South Carolina (February 2024); also presented at the University of California Davis (April 2024).

“Shevchenko’s Ideas in the Context of Post- and Anti-Colonial Thought.” Presentation at the conference “Contemporary Shevchenko Studies: Multidisciplinary Discourses,” Kyiv Taras Shevchenko National University, March 2024 (virtual).

“On Ukraine.” Discussion, with Alexander Averbuch, Tamara Hundorova, Dafna Rachok, and Sandra J. Russell at “Queer Focus,” ASEES webinar series hosted by the Davis Center, Harvard University, March 2024.

“Odesa City Myth Rethought and Reframed: Ukrainian Black Sea Narratives, Multidirectional Memory, and the Challenges of Decolonization.”

Presentation at the symposium “Re-Envisioning the Black Sea in Literature and Historiography: Backwater or *Oikumene*?,” University of Virginia, March 2024; also presented at the University of São Paulo, June 2024 (virtual).

“Postcolonialism and Decolonization.” A lecture in the course “Intellectual Debates in Modern Ukrainian History and Contemporary Public Sphere,” Invisible University for Ukraine/Central European University, May 2024 (virtual).

“Historicizing *The Tribe*: Post-Soviet Ukraine’s International Film Breakthrough and the Postsocialist Disability Matrix.” Presentation at the conference “Against the Norm: Disability Studies in Eastern Slavic Literature, Film, and Culture,” Sorbonne University, France, June 2024.

“A Fairwell to an Empire Revisited: Ukraine’s Cultural Decolonization in Regional Contexts.” MUKRAINE Weekly Podcast, Marshall University, Huntington, West Virginia, August 2, 2024.

A series of roundtables and workshops, “Archipel U: International Meeting of Translators of Ukrainian Literature,” Literarisches Colloquium, Berlin, August 2024.

“Traumatic Rhymes: Contemporary Ukrainian Refugee Experience and the Cultural Legacies of the 1940s Displacement.” Keynote lecture, “Societies on the Move: Migration, Mobility, and Displacement in Eastern Europe,” co-organized by the University of Basel, the University of St. Gallen, and the University of Zurich, Monte Verità, Ascona, Switzerland, September 2024.

Юрій Янчишин

Публікація

Мішель Д. Марінкола та Лукреція Каржер.

Консервація середньовічної поліхромної дерев'яної скульптури: Історія, теорія, практика. Головний редактор перекладу з англійської на українську мову Юрій Янчишин. Київ: Родовід, 2024.

Доповідь

Лекція «Вступ до мікроскопічного визначення деревини мистецьких творів», Національний університет «Львівська політехніка», Львів, 3 жовтня 2024 року.

ДОПОВІДІ, ВИГОЛОШЕНІ В НТШ-А СІЧЕНЬ-ЛИСТОПАД 2024

THE DRAHOMANOV SCHOOLING OF LESIA UKRAÏNKA: LESSONS IN DECOLONIZATION (LECTURE AND PRESENTATION OF THE BOOK *ЛЕСЯ УКРАЇНКА: КНИГИ СИВІЛЛИ*)

February 17, 2024

Dr. Tamara Hundorova, Principal Research Scholar at Shevchenko Institute of Literature (Kyiv) and Associate Fellow at Harvard Ukrainian Research Institute

Larysa Kosach (Lesia Ukraïnka) has been called the intellectual successor and “right hand” of the scholar, civic leader, and political thinker Mykhailo Drahomanov. What defined their relationship as uncle and niece and how did it evolve? How was Larysa Kosach’s three-time renaming of herself connected with him? And how did Drahomanov become the father of modern Ukrainian nationalism? All this and much more was discussed in the lecture of the well-known literary critic Tamara Hundorova as part of the presentation of her book *Lesia Ukraïnka: The Sibylline Books* (2023).

RESILIENCE, RESISTANCE, RENEWAL: TWO YEARS OF THE FULL-SCALE WAR IN UKRAINE

February 23, 2024

Speakers: **Oleksandra Matviichuk, Volodymyr Yermolenko, Kristina Hook.**

Moderator: **Aleksandra Hrycak**

Presented by the Shevchenko Scientific Society in collaboration with the Cooper Union and the Ukrainian Research Institute, Harvard University

After two years of Russia’s full-scale war of aggression against Ukraine, the world remains inspired by Ukrainian resilience and resistance in the face of genocide and atrocities. What does an act of Ukrainian resistance look like? What are the obstacles confronting Ukrainian society and its partners abroad? How do we defend Ukrainian culture and identity as cities are being razed to the ground?

Ukraine’s formidable challenges range from documenting ongoing war crimes to facing political complications that become inevitable in the midst of a colonial war. On the eve of the war’s second anniversary, leading experts convened to explore where the full-scale invasion stands, how we arrived at this current moment, and, most importantly, what needs to be done to ensure a lasting Ukrainian victory.

Speakers included 2022 Nobel Peace Prize winner and head of the Center for Civil Liberties, Oleksandra Matviichuk, Volodymyr Yermolenko, president of PEN Ukraine, and Kristina Hook, nonresident senior fellow with the Atlantic Council’s Eurasia Center.

UKRAINIAN ARCHIVES IN THE CHALLENGES OF WAR AND PRESERVATION OF MEMORY
 March 2, 2024
Maryna Palienko, Head of the Department of Archival Science and Special Branches of History at Taras Shevchenko National University of Kyiv

The report “Ukrainian Archives in the Challenges of War” was dedicated to highlighting the importance and role of Ukrainian archives in the processes of state formation and preservation of national memory and identity. Additionally, the report discussed the threats that historically existed and were connected to Russia’s imperial, aggressive policy and were actualized with a new force in the course of Russia’s full-scale war against Ukraine.

Dr. Palienko characterized the general outline of the process of creation, preservation, and transfer of Ukrainian archives in the whirlwind of events of national state formation and the Second World War.

The main focus of the report was on the assessment of the situation and challenges related to the preservation of archives and documentary heritage in the conditions of Russia’s full-scale war against Ukraine. Suc challenges are faced today by government authorities, society, and archivists of Ukraine, and require greater cooperation and support of the international community.

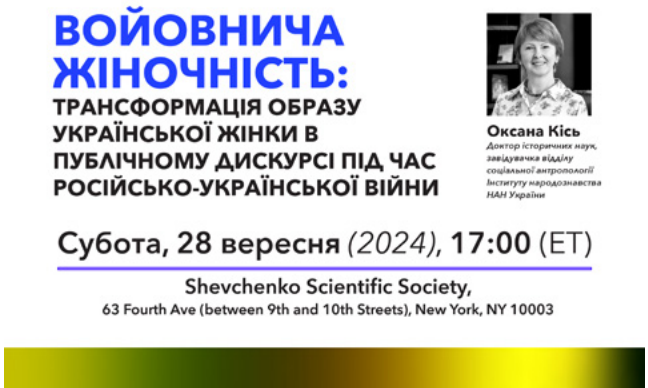
PRE-LAUNCH READING FROM *THE GOD OF FREEDOM* AND CONVERSATION WITH YULIYA MUSAKOVSKA
 April 27, 2024
Yuliya Musakovska and Olena Jennings

Yuliya Musakovska celebrated the upcoming release of her poetry collection, *The God of Freedom*, in English translation from Arrowsmith Press with cover art by Anastasiia Starko. She was joined by her translator Olena Jennings. The event featured a reading in both Ukrainian and English. Vasyl Makhno moderated a discussion about the wartime reality of Ukraine under the Russian invasion and the role of cultural activism in the Ukrainian resistance. Yuliya and Olena elaborated on their translation process.

Published in Ukraine in 2021, *The God of Freedom* reflects on many events of Russia’s aggressive war against Ukraine that began in 2014 before taking its full-scale form in 2022. The collection was short-listed for the Lviv UNESCO City of Literature Prize and named one of the top eight nominees for the Taras Shevchenko National Prize. Poems from the collection have been translated into many languages and published in *The Southern Review*, *AGNI*, *Tupelo Quarterly*, *NELLE*, *The Common*, and other journals and anthologies.

MILITANT FEMININITY: TRANSFORMATIONS OF THE IMAGE OF A UKRAINIAN WOMAN IN PUBLIC DISCOURSE IN THE TIME OF RUSSIA’S WAR ON UKRAINE
 September 28, 2024
Dr. Oksana Kis, Department of Social Anthropology at the Institute of Ethnology, National Academy of Sciences of Ukraine

Since the Maidan and the beginning of Russia’s war against Ukraine in the spring of 2014, one can observe significant changes in the public discourse on normative femininity in Ukraine – a remarkable trend towards the normalization of the image of the female soldier. Its validity is often legitimized by direct references to the strong and vivid historical legacy of Ukrainian women’s military service in the 20th century, while others seek empowerment in folk traditions (such as witchcraft). As full citizens, Ukrainian women claim their role in defense efforts on an equal footing with men, while emphasizing women’s gendered ways and means of contributing to the national project. In this talk, Dr. Kis examined verbal and visual materials from conventional and social media to show how the image of a militant woman (referring to both soldiers and civilians) evolved and gained momentum as a hybrid form of femininity that is more inclusive in terms of its diverse and seemingly opposing constituents.

ONLINE WEBINAR RELIGIOUS FREEDOM IN WARTIME: THE CASE OF UKRAINE
 October 16, 2024
 Speakers: Protodeacon **Nicholas Denysenko**, Archimandrite **Cyril Hovorun**, **Dmytro Vovk**, Moderator: **Andrew Sorokowski**

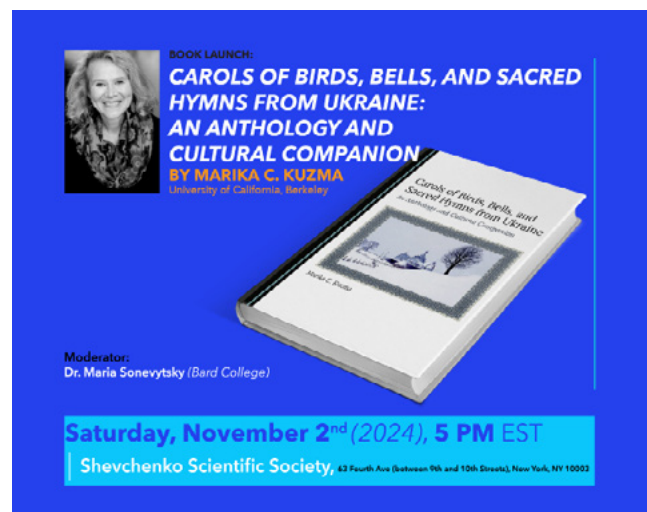

The panelists discussed religious freedom in wartime in the case of contemporary Ukraine. They focused on the recently adopted controversial Ukrainian law concerning religious organizations with ties to a hostile state, generally understood as targeting the Ukrainian Orthodox Church under the Moscow Patriarchate. The presenters dealt with the political context, social expectations, and populism. They discussed domestic and international legal considerations of human rights, the rule of law, and Europe-Ukraine relations and how the issue affects the Russian Orthodox Church outside of Ukraine, particularly in the United States.

BOOK LAUNCH:
**CAROLS OF BIRDS, BELLS, AND SACRED
HYMNS FROM UKRAINE: AN ANTHOLO-
GY AND CULTURAL COMPANION**

November 2, 2024

Dr. Marika C. Kuzma,
University of California, Berkeley

Ukraine's abundant heritage of singing includes thousands of carols for the Christmas and New Year's season. This book introduces an ancient culture that is nevertheless new to world audiences. The carols within it become a prism through which all of Ukraine's history, culture, and resilient spirit are brought to light. As an anthology, the book includes the internationally celebrated Carol of the Bells—in its original version as a winter song of gratitude and resilience, and it spans sacred and secular pieces from early monophonic chant to elaborate, new choral fantasies. Transliterations and translations make the carols accessible to a broad audience. As a cultural companion, the book shares the stories behind each carol: historical context, biographies of composers, explanations of winter rituals. Written during Russia's war on Ukraine, the book is also journalistic. These carols often carry gripping narratives of a unique choral activism that has helped Ukraine, its language, and its people to survive.

BOOK LAUNCH:
**BATTLEGROUND UKRAINE:
FROM INDEPENDENCE
TO THE WAR WITH RUSSIA**

November 9, 2024

Adrian Karatnycky
Senior fellow at the Atlantic Council
Moderator: **Dr. Alexander Motyl** (Rutgers University)

In 1991, after seventy years of imperial Soviet rule, Ukraine became an independent country. Since 2022, it has been fighting an existential war against an unprovoked, brutal, and ongoing invasion by Russia. At the center of its resistance is the resilience of a united people.

Ukraine expert Adrian Karatnycky provides an eyewitness account of the history of the modern Ukrainian state and of the nation through the tenures of the six presidents who have led Ukraine since the collapse of the USSR, including Volodymyr Zelensky. Karatnycky shows how—despite the influence of corrupt oligarchs, pressures from Russia, and the legacies of Soviet rule—an inclusive and united Ukrainian nation has emerged that inspires the world as it defends the principle that states and peoples have the right to their national sovereignty.

ЄВГЕНІЯ КОНОНЕНКО

— *стипендіатка програми
Фулбрайта в НТШ-А*

Народилася в 1959 році в Києві. Вивчала математику в Київському університеті ім. Т. Г. Шевченка та французьку мову та літературу в Київському лінгвістичному університеті. Протягом 20 років працювала в Українському центрі культурних досліджень. Дебютувала в 1990 році як перекладачка з французької. На сьогодні є авторкою кількох збірок оповідань та романів, найпомітніші з яких «Імітація» (2001), «Ностальгія» (2003), «Російський сюжет» (2012), «Останнє бажання» (2016), військовий щоденник «Той божевільний рік» (2023), та дослідження драматургії Лесі Українки «Драма усвідомлення тіні» (2023). Лауреат національних премій.

Твори Є. Кононенко перекладалися іноземними мовами і включалися до антологій української літератури. Ще в 1996 році вийшла антологія української літератури в Бостоні «From Three Worlds», названа оповіданням Є. Кононенко «Три світи». Англійською було видано роман Є. Кононенко «F Russian Story» (2015), чеською — роман «Posledny pranu». В Квебеку щойно вийшов французькою роман «La dernière volonté de bourreau». Готуються до друку романи Є. Кононенко німецькою, італійською, арабською та іншими мовами.

Проект Євгенії Кононенко, підтриманий програмою Фулбрайта, це історичний роман «Kiev — New York — Kyiv». Дія роману відбувається частково в Києві, частково в Нью-Йорку. Якщо історична основа київської частини роману добре відома авторці, то американська є майже невідомою. Однак, поневіряння українських біженців другої хвилі еміграції є важливою частиною історії якщо не України, то українства у ХХ сторіччі.

Письменницю особливо цікавить історія 50-х років тих українців, які через табори переміщених осіб на території Німеччини потрапили до США і болісно приживалися там. Цей період майже не відбився у спогадах, це те, про що не люблять згадувати.

Як, до речі, і про життя за окупації України 1941–1944 рр. Але чи не є метою письменника писати саме про те, про що не люблять говорити?

За допомогою архівів Наукового Товариства ім. Шевченка, а також через приватне спілкування із нащадками емігрантів другої хвилі авторка сподівається вивчити деталі побуту українських емігрантів тих часів: ким вони могли працювати, які помешкання могли займати, зокрема, в Нью-Йорку, чи були в них контакти із місцевими, чи спілкування обмежувалися своєю громадою.

Розуміючи, що життя українців на еміграції в 50-ті роки було нелегким, воно все-одно у майбутньому романі порівнюватиметься із життям родичів, які залишилися в Києві.

Окрім роботи в архіві НТШ, Кононенко планує працювати в публічній бібліотеці Нью-Йорка (New York Public Library) для кращого розуміння епохи, про яку писатиме.

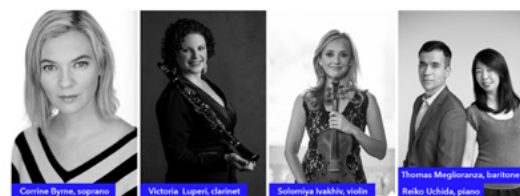
КОНЦЕРТ ВІРКА БАЛЕЯ З НАГОДИ ЙОГО 85-ЛІТТЯ

SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY and THE UKRAINIAN INSTITUTE OF AMERICA, Music at the Institute, present

A TRIBUTE TO VIRKO BALEY: An 85th Birthday Celebration

Program: Emily Dickinson Songbook I for soprano and piano, Journey After Loves for baritone and piano, Persona II, "Borys Liatoshynsky" for Solo Clarinet (B-Flat Clarinet), Dreamtime Suite for clarinet, violin and piano

September 15 (2024), 2:00-4:30 PM

Ukrainian Institute of America

Видатний композитор, диригент, педагог, продюсер багатьох музичних проєктів Вірко Балеї відзначив своє 85-ліття. Очевидно, що значний творчий доробок Ювіляра не можливо увібгати в півторагодинний концерт. Для цього необхідно було б влаштувати цілий фестиваль, але ідея саме цього концерту, що відбувся 15 вересня 2024 року, полягала у виконанні знаних й найновіших творів композитора. До організації концерту, як співспонсори, долучилися Український Інститут Америки та Наукове Товариство ім. Шевченка. Директорка музичних програм UIA, скрипалька Соломія Івахів, сформувавши програму концерту, точно врахувала принцип збалансованості, включивши два солоспіви: Emily Dickinson Songbook I for soprano and piano та Journey After Love, що базується на віршеві Богдана Бойчука Подорож по коханнях та два інструментальні твори Persona II "Borys Liatoshynsky" Solo for Clarinet (B-Flat Clarinet) й Dreamtime Suite for clarinet, violin and piano.

У чому привабливість і новаторство музичного стилю Балея? «Як і більшість сучасних авторів, він [Балеї] не є прихильником однієї техніки, натомість поєднує дуже різні прийоми письма. Типово авангардні засоби в нього легко сполучаються з традиційною мелодикою, часто з алюзіями на український фольклор», - писала музична критика. Зрозуміло, що Вірко Балеї належить до того покоління, коли музична революція Арнольда Шенберга, його принципи та практика розвернули русло творення сучасної музики в напрямку додекафонії та серійної техніки. Можна бути певним також, що усі новітні техніки Балеї випробував протягом творчого життя, але незаперечним є також той факт, що мелос національного фольклору та певні традиції української музики завжди доповнювали новаторські пошуки композитора.

Концерт розпочався вокальним твором на вірші Богдана Бойчука у виконанні баритона Томаса Мег-

Соломія Івахів та Вікторія Лупері під час концерту на пошану Вірка Балея, Український Інститут Америки.

ліоранци (Thomas Meglioranza). Сама тематика твору, здається, передбачала повільне, навіть притишене вибудовування музичної фрази. Виконавець крок за кроком доносив слухачам глибину почуттів, які спресувалися тепер поміж словом і звуком. Корін Бирн (Corrine Byrne, soprano) виконала пісні на слова Емілі Дікінсон. Варто зауважити, що цей цикл є найновішим твором композитора. У 2023 його видано музичним видавництвом Toccata Classic в записі Cleveland Chamber Symphony. Критик Дейвід ДеБур з приводу Балеєвого твору висловився так: «Цикл в цілому вражає мене і є одним із найефективніших творів на вірші Дікінсон, які я чув». Використовуючи можливості сопранового співу, солістка проникливо передала тонкощі метафізичної поезії Емілі Дікінсон, чия творчість для американського та світового читача становить один із найважливіших етапів світової поезії.

В Persona II "Borys Liatoshynsky" Solo for Clarinet (B-Flat Clarinet) Вірко Балеї меланхолійною музичною фразою занурює слухачів у глибинні емоційні

станни. Можна сказати, що це, в першу чергу, композиторова фантазія, але не прямий діалог із Борисом Лятошинським, хоча Лятошинський зовсім не випадковий адресат Балеєвої музики. Елегантне виконання кларнетисткою Вікторією Лупері (Victoria Luperi) з Піттсбурзької симфонічної оркестри підкреслило композиторський задум проникнути в звукові пласти мінорного ладу.

Dreamtime Suite for clarinet, violin and piano Балея, можна сказати, продовжує традицію в історії музики з комбінуванням трьох інструментів кларнета, скрипки і піаніно – згадаймо хоча б твори Шумана, Брамса, Бартока. Тріо у складі - Рейко Учїда (Reiko Uchida), Соломії Івахів та Вікторії Лупері віртуозно виконали твір, то ведучи свій діалог, то гармонійно зливаючись у динаміці й параболічному рисункові мелодій.

Концерт на пошану Вірка Балея з нагоди його 85-ліття відбувся у виповненій численною публікою залі.

RUNNING BAREFOOT HOME: A WRITER WHO RETURNED

YURIY TARNAWSKY SYMPOSIUM

Tanya Chebotarev, Stash Luczkiw, Yuriy Tarnawsky, Vitaly Chernetsky, Tamara Hundorova, and Myroslav Shkandrij.

On 27 October 2023, a symposium celebrating Yuriy Tarnawsky's life and literary career, titled **“Босоніж додому/Running Barefoot Home: A Writer Who Returned”** and co-organized by Columbia University's Rare Book and Manuscript Library and the Harriman Institute, was held at the historic Casa Italiana. The evening's first part was comprised by a scholarly panel which included four speakers. Tamara Hundorova and Myroslav Shkandrij presented their takes on the evolution of Tarnawsky's poetics and his role as a leading Ukrainian literary innovator of the second half of the twentieth century, in both poetry and prose. Stash Luczkiw delivered deeply moving remarks on his personal relationship to Tarnawsky's writing, focusing in particular on the novel *Warm Arctic Nights*, as well as

on his experience translating into English Maria Grazia Bartolini's Italian-language monograph, *“In the Tight Triangle of the Night”: The Early Poetry of Yuriy Tarnawsky (1956–1971) between Modernism and Postmodernism*, recently published by the Academic Studies Press in their Ukrainian Studies series. Finally, Vitaly Chernetsky shared remarks on Tarnawsky's important and underappreciated role as an essayist. A cluster of papers based on this symposium will be published in the near future in *Zapysky NTSh-A*.

The academic panel was followed by a concert featuring works by Ukrainian composers, specially curated for this evening by Solomiya Ivakhiv.

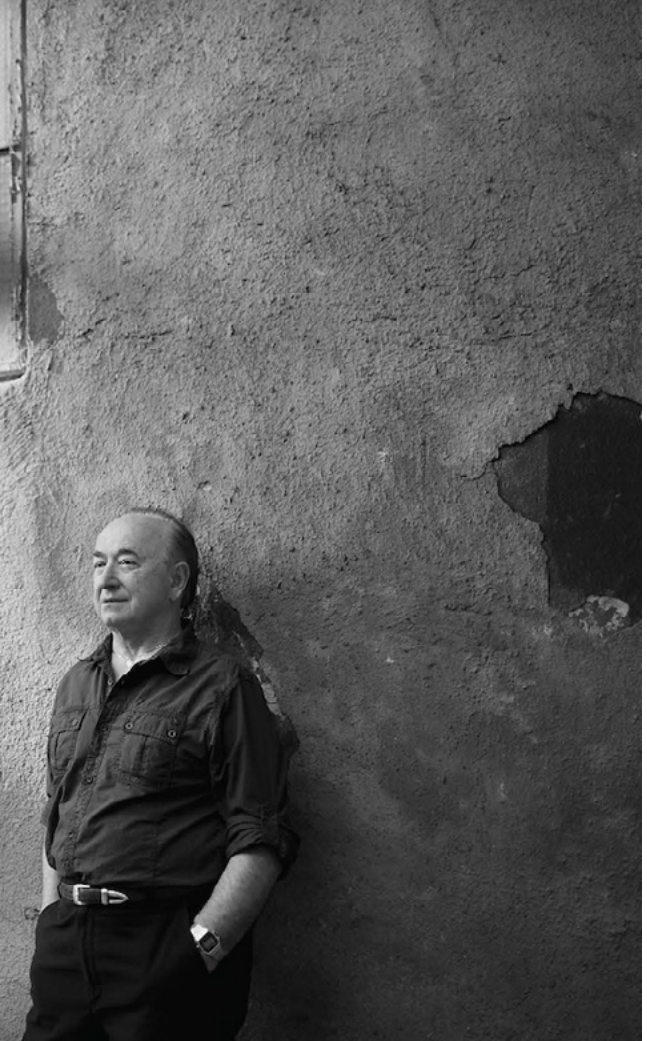
YURIY TARNAWSKY'S REMARKS

I would like to express my profound gratitude to all who have contributed to this event: the panel members—Tamara, Myroslav, Stash, and Vitaly, the performers, Melvin and Emma, as well as Solomiya Ivakhiv, who was unable to take part, but who is with us in more than spirit only—she is responsible for the development of the musical program and thus is truly part of it—and of course, to Columbia University, specifically the Harriman Institute and the Rare Book and Manuscript Library, and in particular to Tanya Chebotarev, the curator of the Bakhmeteff Archive, who invested a lot of time and energy in making it happen. My special thanks go to my wife Karina, who contributed to it in numerous valuable ways and who for many years now has stood with me and supported me in my literary struggles. And of course, my heartfelt thanks go out to all of you, who have come. Without your presence here, this event would not have achieved its objective.

We are proceeding to the concert now and, since Solomiya is still part of it, I would like to divulge a little secret. The event is sort of a family affair—you see, Solomiya's mother's maiden name is Tarnawsky, and Solomiya is a distant cousin of mine. The name belongs to Ukrainian and Polish nobility—I can trace it back to the fourteenth century, specifically, to the year 1383—and it was not bestowed and isn't carried lightly. The family stems from Western Ukraine, but eventually moved east and joined the Cossack ranks. There were two Tarnawsky brothers at Mazepa's court, and after the disastrous battle of Poltava in 1709 one of them fled with Mazepa to Moldavia and settled there. There is now in Romania a well-known family of Orthodox church dignitaries called Ternescu, who are his descendants. The other brother went to Western Ukraine, and we descend from him. The family appears to be literarily and

militarily gifted. There have been a bunch of Tarnawsky writers, I among them, Solomiya's great-grandfather was a general, and my father and uncle were military officers. And, yes, the general commanding Ukrainian forces on the southern, Tavria front in Ukraine right now belongs to the clan. His name is Olexandr Tarnawsky.

I will let the musicians take over now, and Melvin will tell us a few words about the program. Thank you.

НОВИНИ ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОГО ОСЕРЕДКУ НТШ-А

Dr. Andrew Bazarko. Photo: Stephen Fartuszok

A LECTURE BY DR. ANDREW BAZARKO

On April 14, 2024 the Philadelphia Chapter of the Shevchenko Scientific Society hosted Dr. Andrew Bazarko who spoke on, “Glimpsing Cosmic Origins with the Simons Observatory”. Dr. Volodymyr Bazarko, president of the Philadelphia Chapter, and father of the guest lecturer, opened the afternoon lecture and welcomed the attendees.

Ulena Mazurkevich, the chair of the Program Committee made the introduction, speaking of Dr. Bazarko’s accomplishments as an experimental particle physicist, including as a staff member at CERN, the European Laboratory for particle physics in Geneva, Switzerland. Dr. Bazarko spent over a decade working in industry, designing, manufacturing and modeling the use of instruments that employ the techniques of nuclear physics for geologic characterization. In 2016 he became Simons Observatory Project Manager and returned to Princeton University.

Over the course of his lecture, Dr. Bazarko took attendees on a magnificent journey through our expanding universe, mixing scientific discoveries with the almost poetic mysteries of the cosmos, some of which are gradually being unraveled by scientists and some of which may remain unknown, at least in our lifetimes. Having captured the imagination of his audience, Dr. Bazarko concluded with an engaging discussion about the extraordinary ability of the Simons Observatory, installed in the Atacama Desert of Northern Chile, to look to the sky and back through time almost to the origins of the Universe.

Over the wine and cheese reception which followed, the audience was able to continue exploring this unendingly fascinating subject one on one with our honored and appreciated guest.

Зліва направо: голова програмового комітету – Уляна Мазуркевич; автор книги Адріян Каратницький; Уляна Процюк; Дора Винницька.

ПРЕЗЕНТАЦІЯ КНИГИ АДРІЯНА КАРАТНИЦЬКОГО «ПОЛЕ БИТВИ - УКРАЇНА»

20-го жовтня 2024 р. Філядельфійський Осередок Наукового Товариства ім. Шевченка влаштував зустріч з Адріаном Каратницьким, відомим українським істориком, політологом, автором і діячем, та старшим науковим співробітником Атлантичної Ради. Його дописи та аналізу політичних подій можна знайти на шпальтах численних провідних часописів і журналів. Його найновіша книга «Поле битви – Україна» – це без сумніву перша більша англomовна історія України від часу проголошення незалежності до війни з Росією.

Зустріч з науковцем відбулася у приміщенні «Святої Софії». Мгр. Уляна Мазуркевич відкрила зустріч і запросила присутніх вшанувати хвилиною мовчання пам’ять д-ра Володимира Базарка, дотерішнього голови Осередку, який кілька днів перед тим несподівано відійшов у вічність. Доповідь автора модерної історії України відбулася англійською мовою, бо на зустріч з автором прибуло широке коло зацікавлених. При перекусці присутні мали нагоду обмінятися думками з автором.

Уляна Мазуркевич

СТИПЕНДІЇ, ПРИЗНАЧЕНІ НТШ-А

Dobrobut Academy

The mission of the Dobrobut Academy Medical School is to raise the credibility of Ukrainian healthcare. Credibility of healthcare starts with well-educated health professionals that constantly work on their professional development. The specific objectives of the Dobrobut Academy Medical School are to provide high quality medical education in Ukraine, create a community of healthcare professionals with strong expertise that share and spread Western values. The Dobrobut Academy provides three-year residence for 110 interns specializing in 14 medical fields.

Translating Ukraine Summer Institute

Ukrainian Studies scholars within and outside of Ukraine mobilized their resources and networks to shed light on the war and on the historical and geopolitical context that led to it. Oftentimes this pursuit relies on translation both metaphorically and literally. As a result, English-language academic presses and publishing houses experience shortage in qualified translators, while talented translators are increasingly deprived of academic networking and other opportunities to grow professionally. It is with this understanding that the following institutions—University of Alberta (CIUS, MLCS, DUSS), the Ukrainian Research Institute at Harvard University (HURI), the Harriman Institute of Columbia University, and the Ukrainian Studies program at the University of Cambridge, together with Kollegium Europy Wschodniej in Poland—propose to hold the Translating Ukraine Summer Institute.

The Claquers Website

The Claquers is a Ukrainian online magazine devoted to classical music that unites a group of music critics with the mission to foster a critical conversation about music art in Ukraine and beyond. The Claquers organization was founded in June 2020 by musicologist Stas Nevmerzhytskyi and three colleagues: musicologist Dzvenyslava Safian, music theorist Liza Sirenko, and cultural critic Oleksandr Ostrovskyi.

The publication’s provocative name suggests the context in which *The Claquers* were conceived. After two previous generations of proactive critics who had careers in education and cultural promotion, classical music criticism was limited to either positive reviews or no reviews at all. A fresh and uncensored eye on events in classical music life in Ukraine was needed to shake up the musical community and complete the country’s classical music ecosystem.

Композиторський конкурс ім. Дмитра Клебанова

Конкурс організувала кафедра композиції та інструментування Харківського національного університету мистецтв ім. І. П. Котляревського. Конкурс призначений для професійних українських композиторів віком від 18 років. Метою конкурсу є сприяння творчості українських композиторів у царині камерної музики, а також пошанування пам’яті видатного українського композитора Дмитра Клебанова. За умовами конкурсу кожний учасник представляє свій твір для альта соло або для альта і фортепіано тривалістю від 6 до 15 хвилин. До складу журі увійшли Леонід Грабовський (США/Україна), Вірко Балей (США) і Олександр Ірінберг (Німеччина/Україна). Конкурс анонімний: задля максимальної об’єктивності оцінювання замість ім’я і прізвища композитора в партитурі подається девіз, за яким після розгляду можна буде ідентифікувати автора твору.

Marika Kuzma, Conductor and Ukrainian Music Scholar

Recording of Ukrainian carols by the critically acclaimed Ensemble Cherubim to accompany her book *Carols of Birds, Bells, and Sacred Hymns from Ukraine: An Anthology and Cultural Companion* (Cambridge Scholars Publishing, 2024).

У 2022-2024 РОКАХ ВІД НАС ВІДІЙШЛИ

Володимир Базарко
(14. VI. 1940 – 13. X. 2024)

Член НТШ-А, Голова Філядельфійського
осередку НТШ-А, правник, інженер,
математик, пластовий та громадський діяч

Богдан Боднарук
(5. XII. 1940 – 23. VI. 2024)

Член НТШ-А, інженер, громадський діяч

Богдан Гайдукевич
(22. VII. 1934 – 5. I. 2024)

Дійсний член НТШ-А, науковець, професор
хімії

Тарас Гунчак
(13. III. 1932 – 1. VII. 2024)

Дійсний член НТШ-А, історик, політолог,
громадський діяч

Орест Глут
(28. VII. 1928 – 9. VI. 2024)

Член НТШ-А, фінансист, громадський діяч

Романа Дигдало
(11. XII. 1929 – 12. XI. 2024)

Член НТШ-А, бібліотекарка, громадська
діячка, освітянка

Марія Зарицька-Червіовська
(17. III. 1940 – 3. VII. 2024)

Член НТШ-А, фармацевт

Роман Трач
(9. IV. 1927 – 2. VI. 2024)

Член НТШ-А, психолог, педагог,
громадський діяч

Вічна їм пам'ять!
Управа НТШ-А

Мирон Куропась
(15. XI. 1932 – 29. III. 2024)

Дійсний член НТШ-А, педагог, журналіст,
політичний та громадський діяч

Стефан Максимюк
(16. VI. 1927 – 10. IV. 2024)

Член-кореспондент НТШ-А,
радіожурналіст, музикознавець, колекціонер

Ігор Масник
(17. IX. 1930 – 4. III. 2024)

Дійсний член НТШ-А,
хімік, громадський діяч

Любомир Романків
(17. V. 1931 – 27. VI. 2024)

Почесний член НТШ-А,
вчений в галузі комп'ютерних технологій,
пластовий та громадський діяч

Леонід Рудницький
(8.IX.1935 - 8.XII.2024)

Президент НТШ-А (1990-2000), Дійсний
член НТШ, літературознавець,
громадський діяч

Олександр Серафін
(27. III. 1930 – 24. III. 2022)

Член-кореспондент НТШ-А, менеджер
з автомобільної промисловості, бізнес-
адміністратор

**ТАРАС ГРИГОРОВИЧ З-ПІД
МІСТЕЧКА ПІДГАЙЦІ**

ЙОХАНАН ПЕТРОВСЬКИЙ-ШТЕРН

...Він дзвонив, я миттєво впізнавав його голос, але він все ж завжди представлявся: «Це Вас Тарас Гунчак турбує». На відміну від багатьох моїх колег, які для мене Боб, Алекс, Сергій, я завжди звертався до нього по батькові, відчуваючи тремтіння власного голосу: «Тарасе Григоровичу». Щось таке було шанобливе у цьому імені й по батькові, що не дозволяло його вимовити абияк.

Десь, мабуть, у 2006 році Василь Махно запросив мене виступити з лекцією до НТШ. Отож я прилетів з Чикаго до Нью-Йорка представити один з розділів майбутньої книжки «Антиімперський вибір» про єврейських російсько- та їдишомовних хлопчиків і дівчат, що вибрали для себе шлях в українській літературі. Не пам'ятаю, чи то була монографічна лекція – з читанням текстів – про Раїсу Троянker, чи Леоніда Первомайського, чи Мойсея Фішбейна. Серед двадцяти п'яти – тридцяти слухачів моєї лекції – сивий, імпозантний, гордовитий, зі спрямованим вгору поглядом Тарас Григорович. І водночас – доброзичливий, прагматичний, щирий. Він опікувався мною як своїм учнем чи аспірантом. Перезнайомив мене з усіма в аудиторії, з ким я не був знайомий. Представив мене у таких суперлативах, що мені стало ніяково.

Через пів року – дзвінок: «Ми Вас чекаємо на українознавчій конференції в Урбана Шампейна».

«Чекайте, Тарасе Григоровичу, я – не член академічної профспілки, на конференцію не подавався»... «Не переймайтеся, – каже Гунчак, – ми поставимо Вас у програму з лекцією на 45 хвилин за Вашими єврейсько-українськими розвідками, тож – чекаємо!»

Їду до Урбани Шампанської, читаю лекцію, отримую позитивні відгуки, знайомлюсь з широким загалом американських колег. Під вечір веселою україномовною компанією ми завітали до місцевого пивбару покуштувати місцевого бочкового еля, бо в американських містечках будь-який «тутейший» ель – найліпший. Після другої пінти я опинився поруч з Тарасом Григоровичем, який вирішив узяти паузу і заспівати. Не знаю, чому з усього свого репертуару він вибрав «Де синії гори, де гори Карпати» – пісню, яку я вивчив саме на карпатських схилах, але дуже швидко з'ясувалося, що у строкатій групі фахівців тільки ми з ним знали всі три строфи і вміли співати на два голоси.

Власне, саме після Урбани Шампанської Гунчак почав до мене ставитись як до ландсмана-галичанина, хоч я з Київської губернії. Він щиро ділився зі мною непересічним надбанням – як нині кажуть, *нетворком*, розвинутою системою професійних зв'язків, від якої, принаймні по цей бік Атлантики, залежить інтелектуальне та кар'єрне зростання. «Ви їдете до Мюнхена? Ось Вам координати

голови Українського вільного університету Івана Мигуля, запропонуйте їм виступ». «Вийшла Ваша нова книжка? Я надішлю її рабину Лондона з сусідньої громади, нехай вони Вас запросять з лекцією». «Ви викладатимете в Єрусалимі? Знайдіть час для зустрічі з Елою Шеріф, відомою композиторкою, з її батьком я товаришував 1942 року». «Вітаю з новою книжкою, я багато з неї почерпнув, “штетл” – цікава тема, я зв’яжу Вас з прекрасним Єврейським центром у Нью-Джерсі, щоб Ви там виступили». З півтора десятка нових колег і контактів, від Асі Гумецької до архівістів Вільної Української Академії, які у різні часи мені допомагали з моїми різноманітними українознавчими проектами – це дарунок щирого Тараса Григоровича. У мене небезпідставні підозри, що то була його ініціатива заохотити мене до НТШ, де я наразі – учений секретар.

Але відбувалися також розмови зовсім непересічні. Раптом дзвінок – і монолог Гунчака. Про Підгайці 41-го та 42-го років – єврейське містечко поруч зі Старим Містом, селом, де народився й виріс Тарас Григорович. «Я був малюк – що я розумів? А тато каже, візьми, мовляв, оцю цидулку – віднеси до гета, кинь через паркан. Іншим разом – передай татові отого хлопчика, з яким ти до німців бавився. Хіба я розумів смертельну небезпеку такої мандрівки? Ходив, носив записки до єврейського гета, нічого не розуміючи. А потім ми грали з хлопцями на великому полі у футбол. Ганяли м’яч. Сонечко, прекрасна погода. Здалеку, з-за пагорба, десь за містечковим гето – якісь кулеметні черги. Тато після цього вже не просив мене віднести цидулку до гета, а я його не розпитував. Не треба й не треба». Гунчак замовкає. «Уявляєте, там іде ліквідація, а ми, дурні семирічні-восьмирічні хлопці, бавимось у м’яча. Що ж ми тоді розуміли?»

Тарас Григорович розповідав цю історію декілька разів, додавав дрібні деталі, але завжди з однаковою інтонацією. Я набагато пізніше зрозумів її смисл – либонь, зрозумів: він нібито вибачався переді мною за свою дитячу байдужість, незрілість, небажання досягнути катастрофу, луна якої досягала його вух, проте він не хотів її чути. Під час його розповіді я немов би відчував, що він і досі чує стрілянину, пасуючи м’яч сусідському бахуру. Та що Ви, Тарасе Григоровичу – які між нами порахунки?

Його страшенно обурювали антисемітські вибрики в українському середовищі. Якийсь паскудник – не буду називати прізвищ – розповсюдив у 2013

році мережею серед широкої української громади наклепницькі кольорові діаграми «хто володарює в Україні». Звичайно, там у більшості – євреї та росіяни. Немовби серед українців немає запродавців, а етнічне походження, буцімто, є безумовною ознакою зрадника. Коротко кажучи, такий собі оновлений багатокольоровий варіант публікації з «Der Stürmer». Тарас Григорович реагує миттєво, пише: «Хто є автором цієї пропаганди і кому потрібна Єврейсько-Українська ворожнеча? Я думаю, що до того потрібно приглянутись!»

Гунчак був для мене легендарною постаттю задовго до того, як ми зустрілися у НТШ. Серед українців 70-х років він зайняв послідовно філософську позицію і з симпатією ставився до нових досліджень на царині українсько-єврейських стосунків. Його полеміка з одіозним Зосею Шайковським навколо Симона Петлюри зіграла неабияку роль у деконструкції впливового єврейського міту про Петлюру-погромника. Багато чого у тій полеміці даліх 1970-х було відбитком ідеологічних настанов та етноцентричної заангажованості, проте Гунчак чітко окреслив цілу низку питань, які треба достеменно розглядати. А чи міг бути погромником послідовний український філософіт, який ставав на захист Бейліса, писав про антиєврейські стереотипи на російській сцені, друкував Жаботинського, заохочував Арнольда Марголіна, Соломона Гольдельмана, Мойсея Зільберфарба брати участь у роботі новітніх революційних міністерствах українського уряду? Чи можна перекладати на одну людину з украї обмеженими можливостями всю відповідальність за страхотливе масове насильство над єврейським населенням післяреволюційної країни, яка поринула у пекло громадянської війни? Якщо «у вагоні – Директорія, під вагоном – територія», себто петлюрівська влада ледве контролює відрізок залізниці, якою вона пересувається, – чи може

Тарас Гунчак під час Установчого з'їзду Народного руху України у конференц-залі Київського політехнічного інституту, 8-10 вересня 1989.

Тарас Гунчак під час презентації книжки «Ключові проблеми історіографії Другої світової війни» в НТШ-А, 24 вересня 2011

голова цієї влади ініціювати чи бути відповідальним за все, що діється, навіть від його імені, на території розірваної на шматки країни? Я добре пам'ятаю, як поставали ці питання, коли я, уже в дорослому віці, відкрив для себе запальну полеміку Шайковського та Гунчака.

Ба більше: для мене українознавчий поворот трапився саме тоді, коли я стягнув з полицки Вайднерівської бібліотеки Гарварду багатотомник «Тисяча років української суспільно-політичної думки», старанно зібраної і виданої за редакцією Тараса Григоровича. «Це треба мати на полиці, – сказав я собі. – Привезти з України і завжди мати під рукою». Безумовно, людина, що виховувалась в націоналістичному післявоєнному середовищі, подекуди ксенофобському, Гунчак відкрив для себе В'ячеслава Липинського – а Липинський відкрив йому багатоетнічні контексти української історії. Вперше перегортаючи сторінки цього видання – з моєї тогочасної і сьогоднішньої точки зору, абсолютно піонерського – я дивувався. Ось текст виступу Івана Дзюби у Бабиному Яру, а ось табірний есей Євгена Сверстюка про зерна українсько-єврейської солідарності. Євреї та єврейська тема – невід'ємна частина української історії, це моє кредо сформувалося саме за сторінками гігантської антології Гунчака, саме завдяки несподіваним в українській громадсько-політичній антології першоджерелам. Пізніше, коли у мюнхенській «Сучасності» я надібав філософські статті прекрасного, але переважно недооціненого філолога Івана Кошелівця, українофільські статті Ізраїля Клейнера та мемуари Михайла Хейфеця (сьогодні це вже класика української мемуаристики), я здогадувався, що за цими публікаціями стоїть непересічний головний редактор. І не помилився, бо ним був саме Тарас Гунчак.

Власне, читаючи «Тисяча років української суспільно-політичної думки» як роман, я спромігся написати про неабияку роль Липинського у формуванні післявоєнних українських розвідок і про формування «липинщиків», українських дисидентів та правозахисників, з якими перегукувались «липинщики» північноамериканські – Тарас Гунчак передусім. Тарас Григорович не тільки надрукував цю мою розвідку у квартирному, але й постійно заохочував мене займатися цією тематикою. Його інтелектуальна щирість не мала меж. Те, що інші ховають у стіл, щоби було «трішечки для себе», Тарас Гунчак пропонував у розробку колегам, друзям та учням. Я отримав від нього років п'ятнадцять тому ксерокопію листа з українського КДБ, який не залишав ніяких сумнівів: чи був Іван Дем'янюк воєнним злочинцем, чи ні – це інша річ, проте справа Дем'янюка, скандальна, з розголомом на три континенти, з відчайдушними захисниками з усіх сторін, ця справа інспірована й спланована КДБ, щоби «вб'їти клін» між діаспорними українськими та єврейськими (здебільш сіоністськими) організаціями. Тарас Григорович був певний, що про це треба писати – показуючи, звідки віє вітерець расової ворожнечі.

Серед милих поштів на Хануку від Тараса Григоровича зберігається у мене надіслана ним поштівка з зображенням довоєнних Підгаєць. Як правило, що трапляється з питомими поштівками у нашу віртуальну електронну добу: я вклав Підгайці у якусь книжку. Кинувся шукати – не можу знайти. Але принаймні я знаю – коли звучить «Де синії гори, де гори Карпати», то чувається мені рідний голос Тараса Григоровича, а я тихо підспівую другим сопрано.

Роман Брух

Директор Математично-Фізично-Технічної Секції НТШ-А

ВИНАХІДНИК ЛЮБОМИР РОМАНКІВ 1931–2024

Перед винаходом твердотільних накопичувачів у кожному комп'ютері був жорсткий диск, на якому зберігалася необхідна для комп'ютера і для користувача інформація. Такий жорсткий диск насправді надзвичайно складний пристрій, що обертається зі швидкістю кілька тисяч обертів на хвилину і який може зберігати терабайти інформації. Виробництво комп'ютерів було б неможливе без них. Винахідником головної частини такого жорсткого диска був українець — Любомир Романків, родом із міста Жовква Львівської області.

Любомир Романків народився у 1931 році, коли місто Жовква ще було у складі Польщі. Його батько був правником, головою місцевої “Просвіти,” відомою в місті людиною, володів п'ятьма мовами. Мати керувала міським осередком Союзу Українок. Після приходу радянських військ батько Любомира з родиною виїхав на Захід. Романкови до завершення Другої світової війни мешкали в австрійському місті Зальцбург, пізніше переїхали до Мюнхену.

В Мюнхені Любомир закінчив 5 класів місцевої української школи і родина перебралася за океан, до канадської провінції Альберта, де мешкав брат прадіда. В Альберті Любомир навчався в католицькій школі, в якій, окрім нього, було чимало учнів українського походження; найбільше він любив фізику та математику.

Любомир Романків мріяв про архітектуру, однак навчання коштувало дорого, тому він подався на хімічний факультет. Після закінчення університету Романків рік працював на хімічному заводі, пройшов шлях від інженера до заступника директора. Але жага знань рухала ним далі, вчитися більше.

Тож, отримавши від декана Альбертського університету рекомендацію, Любомир вступає до знаменитого Массачусетського технологічного інституту (MIT), в якому отримав ступені магістра і доктора металургії та матеріалознавства. Він розіслав свої резюме і його погодилися взяти на роботу багато фірм, з яких він вибрав IBM, де пропрацював 51 рік аж до виходу на пенсію.

В той час комп'ютери з пам'яттю в кілька мегабайтів були величезними і часто встановлювалися на бетонну основу, щоб уникнути вібрації. Великою проблемою для зменшення розміру комп'ютера були магнітні головки для запису. Були вони практично ручної роботи з обмотуванням дроту. За мету досліджень Любомир Романків та керів-

ництво компанії поставило завдання зменшення розміру головок та підвищення їх якості.

Вже найперші розробки Любомира Романкова були успішними. В IBM оцінили талант Романкова і дозволили йому запатентувати винахід, але суворо заборонили будь-які публікації, щоби не дізналися конкуренти. Протягом перших 15 років роботи в IBM у Романкова не було публікацій — лише патенти. Через два роки тривала праця та численні подорожі між дослідницьким інститутом у Нью-Йорку та виробництвом у Каліфорнії увінчуються розробкою нових магнітних головок.

Романків також почав створювати невеликий експериментальний *floppy disk*, лише 5 дюймів у діаметрі. Йому пощастило: одним із перших покупців виявився співзасновник компанії Apple Стів Возняк. Возняку прийшла ідея: якщо дисковод може бути таким маленьким і не вимагати бетонних фундаментів, то чому б не побудувати на його основі маленький комп'ютер, який можна зберігати не у величезному залі, а вдома на столі? Ідея була спокусливою і разом з тим нездійсненною, але диски Любомира Романкова дозволили це реалізувати. Спочатку у це не повірила навіть його рідна IBM, але минуло два роки, і компанія вже сама почала виробляти комп'ютери.

Любомир Романків був наснажений дивовижними ідеями. Він розмірковував про накопичувач, який можна було б носити в кишені та підключити безпосередньо до мозку, щоби запам'ятовувати те, для чого мозок звичайної людини не має “місця.” Тоді, в 1970-ті, цього не сприймали; в IBM відмовилися це патентувати — мовляв, виглядатиме не серйозно. Пізніше Романків сказав, що тепер, коли Ілон Маск уже працює над комп'ютером, який можна підключити до мозку мавпи, така ідея не виглядає смішною.

Ідея Романкова творити індуктивні та магніторезистивні мікроголовки для запису та зчитування інформації на жорстких дисках комп'ютерів принесла йому багато успіху та слави. Він керував Центром електрохімічних технологій та мікроструктур Томаса Дж. Уотсона в IBM.

Роботи Любомира Романкова з вивчення магнітних матеріалів, відбивних екранів і процесів міднення є важливі навіть зараз. Він запатентував 65 винаходів, став автором та співавтором понад 150

Орест Попович, Любомир Романків, Роман Андрушків, НТШ-А, 2012.

наукових праць, редактором понад 10 томів матеріалів різних технічних симпозіумів.

Про секрет свого успіху Любомир Романків казав: “У мене на плечі сидить маленький ангел і підказує.” Романків був у постійних пошуках і казав, що більшість успіхів були випадковими. Він просто не знав, як у разі невдачі відмовитися від своїх планів і не розумів слів “це неможливо.” Коли Любомиру Романкову казали, що щось є неможливо зробити, він відповідав: “Якщо ти не можеш, то хтось інший має це зробити за тебе.”

Перелік досягнень Любомира Романкова значний. Його портрет знаходиться в Національній залі слави винахідників США. Після Сікорського, Романків став другим українцем, хто удостоївся такої високої честі. Інформацію про нього включали такі престижні видання як *Who's Who in the Scientific World*, *Who's Who in America*.

За свої досягнення він отримав медаль Перкіна — найвищу нагороду Товариства хімічної промисловості США, медаль Вітторіо де Нура від Електрохімічного товариства США, премію Морріса Лібмана, двічі визнавався “Винахідником року.” Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці обрало його своїм Почесним членом.

BEHIND THE SCENES AT THE SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY ARCHIVES

MICHAEL ANDREC
Archives Consultant

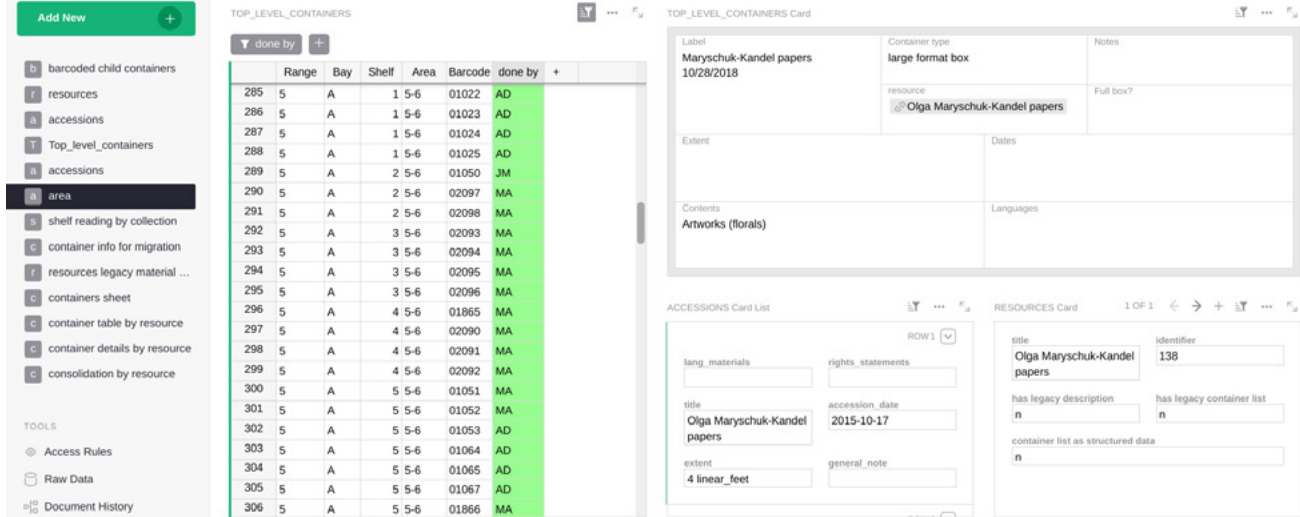
Since my last article in the 2022 issue of the *Bulletin* of the Shevchenko Scientific Society, there have not been any visible changes to the public-facing aspects of the Society’s archives: the archives web pages have remained mostly the same, and researchers continued to make significant use of the collections—especially around the times of major scholarly meetings in New York City, such as the ASN World Convention. There have also not been any dramatic changes to the appearance and operation of the archival storage area itself.

That does not mean that no work was being done. In fact, close observers may have noticed some recent

changes to the “Archival Collections” page on the Society’s website (shevchenko.org/library-archives/archival-collections): many more of the listed collections now have links to a PDF finding aid, and some of the collections have been renamed. These are the first visible results of nearly two years of ongoing behind the scenes work by myself and a wonderful team of volunteers and interns. This has been facilitated in no small part by the use of modern software and technology, of which ArchivesSpace is a major part.

ArchivesSpace at the Shevchenko Scientific Society

Perhaps the most notable change in the last two years to the way that the Society’s archives are managing data has been the installation of an instance of the ArchivesSpace archival data management system. ArchivesSpace is perhaps the most commonly used archives repository data management tool in professionally-managed archives in the United States. It is used by the archives of institutions as diverse as Harvard, Columbia, CalTech, the Center for Jewish History, and the Cooper Union (the latter two being physical near-neighbors of the Society in New York City). It provides a way to manage almost every imaginable type of repository and collection metadata, and since it runs on a web server and has a “public user interface”, it can also be a way for researchers to access information about the Society’s archives through searching and faceted browsing based on date ranges, languages, subject headings, and other criteria. Although ArchivesSpace is open source, it is not really “free”—as the saying goes, free and open source software is “free” as in “free kittens”, not “free beer”. It needs to be installed and maintained by somebody with Linux system administration, and there are additional costs associated with servers and data storage. Luckily, I have the necessary experience, having installed ArchivesSpace at the Ukrainian History and Education Center (my primary place of employment). Furthermore, the

Screenshot of Grist showing all containers in a given shelf area of the archives storage area (left). Clicking on any container gives information on the right about the accession and description resource associated with that container, and a form where descriptive information can be entered, including identifying who examined that container.

Society was able to obtain a significant nonprofit discount for Amazon Web Services through TechSoup. In addition, I was able to use my coding skills to use the ArchivesSpace application programming interface (API) in order to migrate the “retrospective accession” records described in my last article into ArchivesSpace and to create associated collection description resources. While this could have been made immediately visible to the public, it would not be terribly useful, as most of the Society’s collections do not have even a minimal English-language description available in digital form.

Minimal description

The current understanding of “best practices” in the American archival profession emphasizes the importance of having at least a minimal description of all collections, even if those collections are “unprocessed” (see, for example, the “Guidelines for Efficient Archival Processing in the University of California Libraries”, escholarship.org/uc/item/4b81g01z). According to American archival standards (saa-ts-dacs.github.io), a minimal archival description must contain the name of the collection, the identity of the creator’s collection, the physical amount of materials (usually measured in linear feet), the dates spanned by the collection’s material, the languages present in the collection, a description of the scope and contents of the collection, the conditions governing access to the collection, and basic repository information. Unfortunately, even these basic facts were not fully available for many collections at the Society. Portions of this information can be obtained from legacy collection descriptions made, in some cases, by archives workers decades ago and available only in Ukrainian. But the remainder needed to be obtained by literally examining the contents of hundreds of archives boxes.

This is not a task that can be easily undertaken by one person, much less someone that works at the Society about 1 day per week. Luckily, I have had the privilege of working with a series of skilled volunteers who have assisted in this work. These have included Natalie Sonnevitsky—someone who has had a long history with the Society and who initially described some of these same materials over a decade ago, and Maryna Paliienko—head of the Department of Archival Science and Special Branches of History at Taras Shevchenko National University of Kyiv, who graciously volunteered her time while she was a Fulbright Scholar at New York University. A number of additional staff members and volunteers also participated in hands-on archives work: Pratt Institute student of Library and Information Science Jane Meyers, incoming LIS student at Queens College and the newest member of the Society’s staff Anastasiia Denysenko, the Society’s Development Manager and Archives Assistant Diana Gor, and Harvard applied mathematics course assistant Yana Hubyak. All of these individuals are either native speakers of Ukrainian or have sufficient reading comprehension to do basic description of collection materials.

Managing and coordinating such a team is a challenge, but one that has been significantly simplified through information technology tools. One of the most basic of the coordination challenges was simply tracking which boxes correspond to which collection, where those boxes are physically located, which have already been looked at, and the metadata on what is in each box. Furthermore, this tracking needed to be done in real time in such a way that more than one person could be working at the same time. A cloud-based tool is a natural fit, but a simple online spreadsheet like Google Sheets wouldn’t be able to handle the complexity of the task. We ended up using a “low code/no code” database solution called Grist (www.getgrist.com) to manage all of these pieces of interlocking information.

Новини Бібліотеки

ПЕРЕЛІК НОВИХ НАДХОДЖЕНЬ ДО БІБЛІОТЕКИ ЗА МИНУЛИЙ РІК

ВИДАННЯ ЧАСТКОВО СПОНСОРОВАНІ НТШ-А

Олександр Боронь.
Ані Титли....: Нові студії над Шевченковою біографією і творчістю.
Київ: Критика, 2024. 330 с.

Stephan Stach.
Nationalitätenpolitik aus der zweiten Reihe: Konzepte und Praktiken zur Einbindung nationaler Minderheiten in Pilsudskis Polen (1926-1939).
Göttingen: Wallstein Verlag, 2024.

У виданні, поміж іншим, йдеться про відомого українського політичного діяча та журналіста, дійсного члена НТШ-А Івана Кедрина-Рудницького (1896–1995).

Андрій Даниленко.
Від Біблії до Шекспіра: Пантелеймон Куліш і формування української літературної мови.
Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці; Інститут джерелознавства НТШ-А, Інститут Критики. Київ: Критика, 2023. XIV, 418 с.

Н. Бойко, О. Боронь, О. Гомирева, І. Приліпко, С. Росовецький.
Мистецький феномен Шевченкових альбомів.
Київ: Критика, 2024.

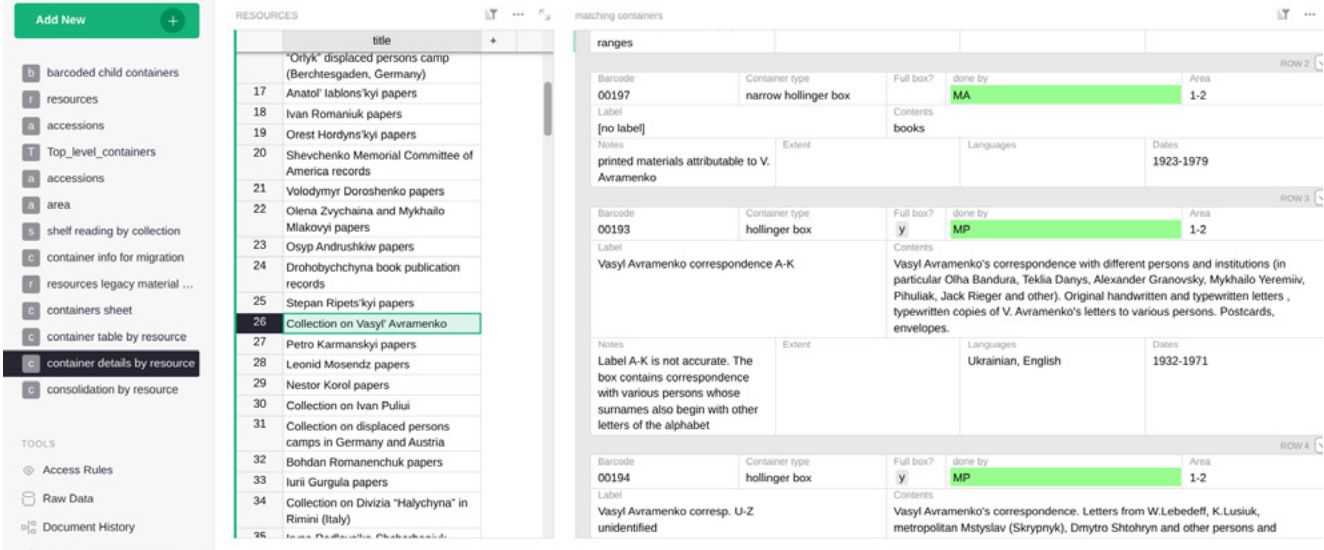
Наталя Яковенко.
Милість і кара: Богородичні чудотворні ікони в Україні XVII-XVIII століття.
Київ: Критика, 2024.

Бібліотекарі нашої книгозбірні працюють над імплементацією нового електронного каталогу. Він замінить попередню застарілу платформу і значно розширить можливості опрацювання наших фондів. В процесі запровадження нової системи будуть переглянуті попередні бібліографічні записи й, у разі потреби, вони будуть перекласифіковані відповідно до сучасних вимог. Запровадження нової платформи також сприятиме розширенню і полегшенню пошукових спроможностей каталогу.

У співпраці з архівістом проводимо інвентаризацію та бібліографічне опрацювання колекції географічних карт. Незабаром ця колекція стане доступною для наших читачів.

До бібліотеки надійшла перша частина матеріалів, подарованих НТШ-А проф. Р. Шпорлюком, за що висловлюємо щиру подяку. Ми опрацьовуємо ці матеріали та очікуємо наступних надходжень.

Пригадуємо, що великою мірою наша бібліотечна та архівна колекції формуються саме завдяки донорським надходженням і просимо надсилати свої матеріали.

Screenshot of Grist showing all collections (left) and information on all of the containers associated with that collection

In particular, we were able to import all of the existing box and location data from the main location control spreadsheet, and we were able to link those to collections and their accession records. Furthermore, Grist allowed us to create a data view to see all of the boxes in a given physical shelf area of archives storage and whether (or by whom) those boxes were examined. We could also easily visualize all of the boxes associated with a given collection, along with the descriptions and notes associated with each box (see screenshot above).

While Grist has allowed us to efficiently manage the hands-on inspection and description of collection materials, there still remains the task of merging the box-level information into overall collection descriptions and the import of that information into ArchivesSpace. This has proven to be more time-consuming than I had originally anticipated, but we are working on bringing on board an additional intern this fall to assist with that. This will be facilitated by the fact that the summarization and import work can be done remotely by someone who does not need to know Ukrainian (since all of the box-level descriptions are in English).

Roadmap for the future

The work done since my last *Bulletin* article represents some very significant strides towards bringing the Shevchenko Scientific Society’s archives to what are considered to be the current “best practices” in the American archives profession. There now exist accession records for all collections that have been donated to the Society, and significant progress is being made in terms of minimal description and public accessibility. All of this is being managed in or imported into ArchivesSpace, a professional-standard archives information management tool. For the moment, we are

using ArchivesSpace to export PDF files which are being linked to the collection titles on the “Archival Collections” web page. The ultimate goal, however, will be to replace that page with a link to the ArchivesSpace Public User Interface, which will allow for far easier access to collection information by researchers around the world.

Most of the work described above was in relation to collections donated to the Society. In addition, the archives also hold a significant amount of internal institutional records of the Society itself. Thesen records go back to the incorporation of the Shevchenko Scientific Society in the US in 1948, and some of them are quite historically important. However, there are also considerable quantities of non-permanent records that are simply taking up valuable storage space. Recently, Anastasiia Denysenko has taken on the massive task of not only inventorying the approximately 90 linear feet of the Society’s own institutional records that are stored in the archives, but also gathering together nearly 20 linear feet of more recent records that had been stored in various places around the building. The goal of this inventory is to better understand the scope and forms of records that exist, and then use that to inform the development of a formal records retention plan.

There still remain significant technical and administrative hurdles, one of which will be linking accessions and descriptive information to the actual physical locations of the corresponding containers. ArchivesSpace unfortunately provides no “out-of-the-box” mechanism to automatically create such linkages or to directly import container and location information. This will pose a major challenge, but with sufficient planning and API scripting, it is fully doable. I look forward to continuing this work, along with ongoing rehousing, storage, preservation, and access activities.

У Філадельфії відзначили 85-ліття Президента УВАН Альберта Кіпи

Альберт Кіпа, Леонід Рудницький.

5 вересня на форумі Релігійного Товариства українців католиків «Свята Софія» США (ТССА) відбувся академічний вечір на пошану президента Української вільної академії наук (УВАН) проф. Альберта Кіпи.

Про наукові досягнення ювіляра розповів завідувач відділом джерел з історії України XIX – поч. XX ст. Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського НАН України, доктор історичних наук Ігор Гирич.

Втікачі-науковці з Києва та інших наддніпрянських міст, рятуючи себе від тотального винищення у 1945 – 1950 роках відродили в Європі та Північній Америці традиції Всеукраїнської академії наук, без комуністичної деспотії та російського диктату.

За науковим рівнем праці Дмитра Чижевського, Олександра Оглоблина, Юрія Шевельова, Івана Лисяка-Рудницького, Омеляна Прицака, Марка Антоновича та ін. відповідали найвищим стандартам світової науки. Сьогодні неможливо уявити українську філософію, історіографію, літературознавство, мовознавство без класичних праць цих вчених з історії української літератури і філософії, історії гетьманства Івана Мазепи, української козацької держави Богдана Хмельницького, суспільно-політичної думки XIX - XX ст., сходознавства.

УВАН продовжує збагачувати всеукраїнську скарбницю науки. Видається епістолярій українських діячів XIX – XX ст., описується і оцифровується архів УВАН. Нещодавно виданий великий том майже на 50 друк. аркушів про вчену діяльність дійсних членів УВАН 1950-х – 1990-х років, видатних українців, що з'явився як ювілейний збірник на пошану 80-ліття Альберта Кіпи – «Зарубіжне академічне українознавство». Вперше для широкого читача у великому обсязі дійшли першоджерельні архівні документи про працю на форумі УВАН Д. Чижевського, О. Оглоблина, В. Омельченка,

Ю. Шевельова, О. Прицака, Н. Полонської-Василенко, Д. Дорошенка та багатьох інших.

Передаючи вітання від імені Інституту української археографії та джерелознавства НАН України, її дирекції і окремих дослідників, Ігор Гирич висловив сподівання на подальшу співпрацю між УВАН і українськими вченими на матірних землях, а також побажав ювіляру міцного здоров'я на його

85-річчя і подальшої плідної праці, як Президента УВАН у США. Від НТШ-А привітання зачитав Василь Махно. Вітання від Інституту літератури ім. Тараса Шевченка НАН України зачитала архівіст УВАН Тамара Скрипка, а Голова ТССА Ірина Іванкович озвучила вітальний лист від Президента Релігійного Товариства українців католиків «Свята Софія» в Римі о. Марка Ярослава Семенгена.

Наукове Товариство Ім. Шевченка в Америці вітає Миколу Галева зі 100-літнім Ювілеєм

Василь Махно, Микола Галів, Марко Слиж.

Дорогий пане Миколо,

Спільнота Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці сердечно вітає Вас зі 100-літнім Ювілеєм. Ваш життєпис був і є тісно пов'язаний із основними українськими та світовими історичними подіями, в яких Вам довелося жити.

З НТШ-А Ви пережили становлення і розбудову інституції, що покликана була ствердити українську гуманітарну науку. На початку Незалежності України Ви активно включилися у процес відновлення НТШ у Львові.

Ми вдячні Вам за Вашу енергію та небайдужість, за багаторічне служіння українській науці та громаді.

Прийміть від нас найщиріші побажання Многих літ й здоров'я!

*Управа НТШ-А
29 червня 2024 року*

УПРАВА НТШ-А НА 2024-2027 РОКИ

ПРЕЗИДІЯ

Президент
Віталій
Чернецький

Віталій Чернецький – професор славістики Канзаського університету, екс-президент (2009–2018) Американської асоціації українців. Здобув ступінь Ph.D. з порівняльного літературознавства та теорії літератури в Університеті Пенсильванії. Автор монографії *Картографуючи посткомуністичні культури: Росія та Україна в контексті глобалізації* (вид. ун-тів МакГіл та Квінс, 2007; україномовна версія, вид. «Критика», 2013) та статей про модерні та сучасні слов'янські та східноєвропейські літератури і культури, де він наголошує на міжрегіональних та міждисциплінарних контекстах. Нова книга українською, *Перетини і прориви: українська література і кіно поміж глобальним та локальним*, готується до друку у видавництві «Критика». Співредактор двомовної антології сучасної української поезії *Листи з України* (2016) та анотованого українського перекладу *Культури й імперіялізму* Едварда Саїда (2007), запрошений редактор спеціального числа електронного часопису *КіноКультура*, присвяченого Україні (2009). Серед його перекладів англійською романи Юрія Андруховича *Московіада* (2008) та *Дванадцять обручів* (2015), збірка його вибраних поезій, *Пісні для мертвого півня* (2018, спільно з Остапом Конем), а також збірка поезій Остапа Сливинського *Зимовий король* (2023, спільно з Іриною Шуваловою). Переклад роману Софії Андрухович *Фелікс Австрія* готується до друку. Протягом 2024 року проф. Чернецький є президентом Асоціації слов'янських, східноєвропейських та євразійських досліджень (ASEEES). Дійсний член НТШ.

1-й Віце-президент
Олена
Ніколаєнко

Олена Ніколаєнко – політологиня, професорка у Фордгамському університеті (Fordham University), здобула ступінь доктора філософії (Ph.D.) в галузі політології у Торонтському університеті, обіймала гостьові посади у Гарвардському, Принстонському та Стенфордському університетах, а також у Національному університеті «Кієво-Могилянська Академія» (НаУКМА). Досліджує демократизаційні процеси й політичні зміни у Східній Європі, суспільні рухи, участь жінок у протестах. Авторка багатьох статей. У книзі *Youth Movements and Elections in Eastern Europe* (Cambridge University Press, 2017) порівнює взаємодію молодіжних рухів з владою в Азербайджані, Білорусі, Грузії, Сербії та Україні. Її нинішня книга *Invisible Revolutionaries: Women's Participation in Ukraine's Euromaidan* (Cambridge University Press, 2025) досліджує участь жінок у Революції Гідності. Дійсний член НТШ.

Науковий секретар
Кетрін
Ваннер

Кетрін Ваннер – антропологиня, професорка історії, антропології та релігієзнавства в Університеті штату Пенсильванія. Авторка книг *Burden of Dreams: History and Identity in Post-Soviet Ukraine* (1998), *Communities of the Converted: Ukrainians and Global Evangelism* (2007), укладачка збірок *Religion, Morality and Community in Post-Soviet Societies* (2008; разом з Марком Стайнбергом); *State Secularism and Lived Religion in Soviet Russia and Ukraine* (2012); та *Антропологія релігії: порівняльні*

студії від Прикарпаття до Кавказу (2019; разом з Ю. Буйських). Останні публікації присвячені російсько-українській війні та включають *Everyday Religiosity and the Politics of Belonging in Ukraine* (2022) та *Dispossession: Anthropological Perspectives on Russia's War against Ukraine* (2024). Засновниця і з 2014 року керівниця дослідницької ініціативи «Робоча група з живої релігії у Східній Європі та Євразії». Стипендіатка Фулбрайт, Український католицький університет, Львів, 2019–2020. Нагорода видатного вченого, Асоціація вивчення східного християнства, 2020. Нагорода за видатні досягнення в галузі слов'янських, східноєвразійських та євразійських досліджень як науковець, викладач і наставник у 2023 році від Асоціації жінок у слов'янських студіях. Старша радниця, відповідальна за українське портфоліо, релігію та інклюзивні суспільства, Інститут миру США. Дійсний член НТШ.

Скарбник
Роман
Широков

Роман Широков – професор Ратгерського університету (associate professor). Викладає фізіологію, фармакологію, будову та функцію нервової системи у Вищих Медичній та Стоматологічній Школах Нью-Джерсі (New Jersey Schools of Medicine and Dentistry). Дослідницька діяльність зосереджена на біофізиці та генетиці потенціалкерованих іонних каналів. Автор статей у провідних фахових виданнях. Співзасновник та адміністратор премії фонду Платона Костюка в НТШ-А. Директор медично-біологічної секції. Дійсний член НТШ.

Академічні віце-президенти

Йоханан Петровський-Штерн

Йоханан Петровський-Штерн – голова кафедри Єврейських студій та професор історії в Північно-західному Університеті (Northwestern) в Чикаго. За внесок в східно-європейські та українські студії його було призначено Фулбрайтівським спеціалістом зі східної Європи, співробітником гарвардського Українського наукового інституту, Ординарним професором Українського Вільного Університету в Мюнхені, постійним професором-гостем Українського Католицького Університету у Львові та відзначено почесним доктором Університету «Кієво-Могилянська Академія». Регулярно викладає в університетах Львова, Острога, Дніпра, Києва, Харкова, Чернівців. Автор семи монографій, серед яких «Штетл: золота доба єврейського містечка» отримала Національну єврейську книжкову премію і була номінована на Пулітцерівську премію, книга «Анти-імперський вибір» отримала премію Американської асоціації українців та Канадійську премію «Зустріч», а книга «Євреї та українці: тисяча років співіснування» (разом з Павлом-Робертом Магочієм) отримала нагороду Президента Львівського книжкового форуму. Науковий секретар НТШ. Дійсний член НТШ.

**Вірко
Балей**

Вірко Балей – композитор, диригент, піаніст, професор-емерит Невадського університету в Лас Вегасі (UNLV), колишній довголітній диригент симфонічного оркестру Невади. З 1988 гастролує в Україні. Лавреат Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка (1996). Автор двох опер і двох симфоній, понад 65 інструментальних і вокальних творів. Опера «Holodomor (Red Earth. Hunger)» (концертна версія, прем'єра 2013) виконувалась на сценах Нью-Йорку, Лас Вегасу, і Києва. Музика до фільмів «Лебедине озеро. Зона», «Молитва за гетьмана Мазепу». Дійсний член НТШ.

**Григорій
Грабович**

Григорій Грабович – Dmytro Čyževs'kyj Research Professor, Harvard University, Директор УНІГУ (1989–1996), один із засновників і Президент Міжнародної асоціації українців (МАУ, 1991–1993), головний редактор часопису і видавництва «Критика». Автор кількох монографій про творчість Тараса Шевченка, найновіші – *Taras Shevchenko: Poet, Artist, Icon; A Bicentennial Exhibition* (2014) і «Шевченкові 'Тайдамаки': поема і критика» (2013), і також «До історії української літератури» (1997, 2003), «Тексти і маски» (2005), загальний редактор праці, яка стала головним досягненням Ювілейного Шевченківського проекту, «Тарас Шевченко в критиці» (Том 1, 2013; Том 2, 2016). Дійсний член НТШ.

**Роман
Широков**

Роман Широков – професор Ратгерського університету (associate professor). Викладає фізіологію, фармакологію, будову та функцію нервової системи у Вищих Медичній та Стоматологічній Школах Нью Джерсі (New Jersey Schools of Medicine and Dentistry). Дослідницька діяльність зосереджена на біофізиці та генетиці потенціалкерованих іонних каналів. Автор статей у провідних фахових виданнях. Співзасновник та адміністратор премії фонду Платона Костюка в НТШ-А. Голова медично-біологічної секції. Дійсний член НТШ.

Протоколярний Секретар
**Лев
Чабан**

Лев Чабан – бібліотекар славістики Гарвардського факультету мистецтв і наук, Widener Library; бібліограф польської, південно- та центрально-європейської колекцій Гарвардського університету. Співавтор бібліографії «Юрій Володимирович Шевельов (Юрій Шерех)» (1998) та наукових статей з українського та слов'янського бібліотекознавства. Член-кореспондент НТШ.

Голови Комісії

Бібліотечно-архівна
**Роман
Юзвшин**

Роман Юзвшин – директор дослідницьких послуг бібліотеки Каліфорнійського університету у Ріверсайді, автор численних публікацій. Протягом останніх двадцяти років працював в інноваційних середовищах інформаційних технологій, впровадженні інновацій в університетах, дослідницьких бібліотеках. Здобув ступінь доктора філософії в Нью-Йоркському університеті, ступінь MLIS в Університеті західного Онтаріо та ступінь MBA (управління ІТ-проектами) в Американському державному університеті. Обіймав різні посади: координатор наукового впливу/повний професор, бібліотеки MSU, директор цифрових, веб- та дослідницьких колекцій бібліотек державного університету Техасу, директор Американського державного/Американського військового університету (APUS, APU/AMU), онлайн-бібліотек та електронного навчання, керівник відділу цифрових і навчальних технологій Університету західної Флориди та бібліотекар веб-служб Університету Маямі. Оригінальна дисертація Романа Юзвшина з історії кіно в Нью-Йоркському університеті була зосереджена на естетиці Олександра Довженка та ранньому українському відродженні 1920-х років у рамках ширшої європейської модерністської естетики. Роман Юзвшин цікавиться історією кіно в контексті європейської та світової історії та естетики кіно. Член НТШ.

Видавнича
**Лада
Біланюк**

Лада Біланюк – антропологиня, культурологиня, соціолінгвістка. Професорка Вашингтонського університету (Seattle). Здобула освіту в Єльському і Мічиганському університетах. Досліджує мовну політику, популярну культуру і процеси формування ідентичності і націєбудування в Україні. Авторка монографії *Contested Tongues: Language Politics and Cultural Correction in Ukraine* (2005) і багатьох наукових статей. Дійсний член НТШ.

Дорадо-правнича
**Іванна
Білич**

Іванна Білич – юристка, assistant attorney general, штат Нью-Йорк. Членкиня Спільки адвокатів штата Нью-Йорк з 2009. Працювала помічницею федерального судді дост. Богдана Футея. Закінчила юридичний ф-т Київського університету ім. Т. Г. Шевченка (2002), магістр права (LL.M) у NYU (2007), магістр міжнародних відносин у Колумбійському Університеті (2008). Викладала і працювала в Школі права New York University. Авторка 15 наукових публікацій. Головна юристка організації RAZOM (2014–2015). Колишня президентка VOLYA Institute for Contemporary Law and Society. Дійсний член НТШ.

Зовнішніх зв'язків
**Марія
Соневицька**

Марія Соневицька – професорка кафедри антропології та музики Бард-коледжу, письменниця, лауреатка нагород, засновниця проекту «Чорнобильські пісні: жива культура загубленого світу», публічної програми з етномузикології. Сфера її інтересів включає фольклорне відродження після державного соціалізму, критичну органологію, науку про музичні інструменти та радянську дитячу музику. Вона є авторкою книги *Wild Music: Sound and Sovereignty in Ukraine* (2019), *Vopli Vidopliassova's Tantsi* (2023), кількох розділів у книгах і статей у журналах *Music & Politics*, *Public Culture*, *The World of Music*, *Journal of Popular Music Studies* та лауреаткою премії Льюїса Локвуда від Американського музикознавчого товариства. Зараз вона працює над книгою про радянську дитячу музику в Києві. Д-р Соневицька викладала у Бард-коледжі та Каліфорнійському університеті в Берклі. Також вона акордеоністка, вокалістка, піаністка. Член-кореспондент НТШ.

**Зв'язків з науковими
установами**
**Олександра
Грицак**

Олександра Грицак – професорка соціології Рід-коледжу в Портленді. Авторка багатьох праць з соціології, найновіша – “Gender violence in Ukraine,” *The Routledge handbook of Gender in Central-Eastern Europe and Eurasia*, ред. Katalin Fábíán, Janet Elise Johnson, та Mara Lazda (2021). Членкиня правління, колишня президентка (2006–2009), віце-президентка (2002–2004), Американської асоціації українців (AAUS). Членкиня правління (з 2013), колишня членкиня Програмної комісії (2001–2019) Асоціації вивчення національностей (ASN). Членкиня правління (2013–2016) Асоціації слов'янських, східноєвропейських та євразійських досліджень. Дійсний член НТШ.

Інформаційних технологій
**Олег
Коцюба**

Олег Коцюба – літературознавець і директор друкованих і цифрових видань Українського науково інституту Гарвардського університету, де він керує проектом бази даних Ukraïnica. Він також є головним онлайн-редактором та директором веб-проектів «Критики». Отримав ступінь доктора філософії (Ph.D.) Гарвардського університету за спеціальністю «Слов'янські мови та літератури». До цього він здобув ступінь магістра в Університеті Людвіга-Максиміліана в Мюнхені, Німеччина, і ще один ступінь магістра в Університеті Вейна (штат Мічиган). Отримав диплом бакалавра за спеціальністю «Викладання іноземних мов» у Тернопільському державному педагогічному університеті. Раніше він працював редактором слов'янських, східноєвропейських та центральноазіатських студій у видавництві Academic Studies Press (Бостон) і співробітником коледжу на факультеті слов'янських мов і літератур Гарвардського університету. Він є членом консультативних рад Help Ukraine US, Zschool, Blueprint Publishing, головою журі премії Фонду Коваліва за наукові публікації. Член-кореспондент НТШ.

Комунікацій
**Наталія
Шпильова-Саїд**

Наталія Шпильова-Саїд викладає українську мову на кафедрі слов'янських мов і літератур Гарвардського університету. Має ступінь доктора філософії зі славістики Університету Індіани (2022) та доктора філософії з американської літератури Інституту літератури імені Тараса Шевченка НАН України (2007). Автор книги *Russia's Denial of Ukraine: Letters and Contested Memory* (Lexington Books Press, 2024) та численних наукових статей. Її нинішній дослідницький проєкт – “Russia's Memory of the Past: The War Against Ukraine and the Forgotten Future.” Наталія Шпильова-Саїд – редактор рецензій Н-Ukraine та ведуча мережі New Books Network («Українознавство», «Східноєвропейські студії» та «Літературознавство»). Як редактор серії, вона працює з Arrowsmith Press над антологією сучасної кримськотатарської літератури, яка очікується в 2025 році. Член НТШ.

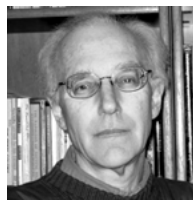
Осередків
**Роман
Гриців**

Роман Гриців – професор інженерного будівництва Мічиганського університету в Енн-Арборі. Лауреат численних наукових і викладацьких нагород, його наукові інтереси пов'язані з характеристиками ґрунтових матеріалів для інженерного будівництва, а саме для тунелів, дамб та фундаментів для споруд. З 2017 р. – голова Детройтського осередку НТШ. Його нинішня громадська діяльність – педагогічний радник Школи Українознавства т-ва «Рідна Школа» в Детройті та член Міжнародної Управи Пласту. Дійсний член НТШ.

Стипендійна
**Мейгіл
Фавлер**

Мейгіл Фавлер – професорка кафедри історії Стетсонівського університету, афілійована викладачка програми з театрознавства Львівського національного університету імені Івана Франка та афілійована дослідниця Центру міської історії у Львові. Має ступінь доктора філософії з Принстонського університету, була стипендіаткою в Українському науковому інституті Гарварду, Університеті Торонто та була стипендіаткою програми Фулбрайта в Україні 2019–2020. Авторка багатьох публікацій про культуру в Україні, зокрема *Beau Monde on Empire's Edge: State and Stage in Soviet Ukraine* (Toronto, 2017). Зараз працює над двома проєктами: книжкою про жінок у театрі в Україні протягом довгого 20-го століття “Theatre Women: Place and Performance in 20th Century Ukraine” та біографією театру колишньої радянської армії у Львові “A Theater of Silence: War and Memory in Ukraine.” Редакторка книги Кшиштофа Чижевського *Toward Xenopolis: Visions from the Borderland* (Rochester, 2022). Дійсний член НТШ.

Статутова
**Андрій
Сороковський**

Андрій Сороковський – історик і правник. Працював дослідником в Кестон коледжі в Англії (1984–1987), редактором *Harvard Ukrainian Studies* (1993–1997). Здобув докторат з історії у Школі славістичних та східноєвропейських студій Лондонського університету, зі спеціалізації Україна. Читав лекції з історії в University of Massachusetts, Assumption College, St. Basil College та в Українському Католицькому Університеті. Автор статей з церковної історії України. Член Співки адвокатів штату Каліфорнії (з 1980). Дійсний член НТШ.

Фінансова
**Зенон
Василів**

Зенон Василів – історик, професор історії, колишній довголітній голова кафедри історії, колишній в.о. директора Інституту Геронтології в Ithaca College, директор національної Програми акредитації учителів суспільних наук. Автор багатьох наукових праць з релігієзнавства, зокрема “Orthodox Churches in Ukraine,” у кн. *Eastern Christianity and Politics in the Twenty-First Century*, ред. Lucien Leustean (2014), та “Revolution in Faith: The Ukrainian Autocephalous Orthodox Church and its Impact on the Ukrainian Village during the 1920s,” у кн. *Other Voices in Soviet History*, Festschrift in honor of Lynne Viola, ред. Heather DeHaan, Dan Healey, та Tracy McDonald, (вид. ун-тів МакГіл та Квінс, очікується в 2025). Дійсний член НТШ.

Членства
**Маркіян
Добчанський**

Маркіян Добчанський – історик, перекладач, педагог і заступник директора Центру російських, східноєвропейських та євразійських студій при Університеті Іллінойсу в Урбана-Шампейн. Здобув ступінь доктора філософії в ділянці історичних наук в Стенфордському університеті та був постдокторантом в Університеті Торонто та Колумбійському університеті. Викладає курси з історії східної Європи, України та Росії та курси з європейських студій. Працював на адміністративних посадах в Товаристві досліджень Центральної Євразії, Науковому Товаристві ім. Шевченка в Америці та Інституті Кеннана Міжнародного наукового центру Вудро Вільсона. Зараз є співробітником Українського наукового інституту Гарвардського університету. Дійсний член НТШ.

Вільні члени

**Марґаріта
Бальмаседа**

Марґаріта Бальмаседа – політологиня (Ph.D., Princeton University), професор дипломатії і міжнародних відносин ун-ту Seton Hall, науковий співробітник УНІГУ. Досліджує політику енергоресурсів і декарбонізації в пострадянському просторі. Автор наукових статей і монографій. Найновіша книжка: *Russian Energy Chains: The Remaking of Technopolitics from Siberia to Ukraine to the European Union* (Columbia University Press, 2021), яка отримала Книжкову премію імені Маршалла Д. Шульмана за видатну монографію про міжнародні відносини колишнього Радянського Союзу та Книжкову премію Еда А. Гьюетта за видатну монографію про політичну економію Росії, Євразії та/або Східної Європи. Інші нагороди: 2015 Best Foreign Book on Belarus за книжку *Living the High Life in Minsk* та CHOICE Outstanding Academic Publication for 2014 за книжку *The Politics of Energy Dependency: Ukraine, Belarus and Lithuania between Domestic Oligarchs and Russian Pressure* (U of Toronto Press). Дійсний член НТШ.

**Андрій
Даниленко**

Андрій Даниленко – повний професор в Університеті «Пейс», почесний професор Національного університету «Киево-Могилянська академія», редактор-засновник книжкової серії *Studies in Slavic, Baltic, and Eastern European Languages and Cultures* (Lexington Books-Rowman & Littlefield), автор і редактор численних книжок, з яких найновіші *From the Bible to Shakespeare: Pantelejmon Kuliš* (1819–1897) and the *Formation of Literary Ukrainian* (2016, український переклад 2023), *Slavic on the Language Map of Europe: Historical and Areal-Typological Dimensions* (2019), «Куліш Пантелеймон. Повне зібрання творів. Переклади Шекспіра» (2020). Дійсний член Української Вільної Академії Наук. Дійсний член НТШ.

**Юрій
Добчанський**

Юрій Добчанський – бібліотекар у Східно-центрально-європейській секції відділу германських та слов'янських мов Бібліотеки Конгресу США, де спеціалізується в каталогізації видань з України. Крім української опрацьовує матеріали польською, білоруською та російською мовами. Працює в Бібліотеці Конгресу з 1975 року. Отримав ступінь бакалавра порівняльного літературознавства в Коледжі Святого Хреста. З 1976 по 1982 рік брав участь у складанні щорічної «Американської бібліографії славістики та східноєвропейських досліджень». У 1981 році отримав ступінь Магістра бібліотекознавства в Католицькому університеті Америки. Голова Архівно-бібліотечної комісії НТШ-А з 2012 по 2024 рік. Дійсний член НТШ-А.

**Павло
Гінтов**

Павло Гінтов – піаніст, музиколог. Докторат здобув у Manhattan School of Music, закінчив Московську консерваторію ім. П. І. Чайковського. Виступав з концертами в Carnegie Hall, Берлінській Філармонії, Нац. Театрі Верді в Мілані. Здобув перше місце на міжнародному конкурсі Такамацу в Японії. Записав на CD твори Сергія Борткевича (2017) та диск «Piano Fantasies» (2021), який містить перше виконання «Сонати-Фантазії» Федора Якименка. Дійсний член НТШ.

**Денис
Єщенко**

Денис Єщенко працює віце-президентом у групі альтернативних інвестицій PIMCO та спеціалізується на прямих інвестиціях. До роботи в PIMCO Д. Єщенко обіймав інвестиційні та фінансові посади в Prospect Capital, Kraft Heinz, Bridgewater Associates і J.P. Morgan, а також працював науковим дослідником у Initiative on Global Markets бізнес школи Чиказького університету. Денис Єщенко має ступінь бакалавра з економіки та історії Чиказького університету. Член НТШ.

**Василь
Заячківський**

Василь Заячківський – Старший інженер-програміст у NICE Actimize DataIQ. Він практикує архітектор програмного забезпечення з понад 20-річним досвідом що спеціалізується на розподілених та паралельних обчислювальних системах, має експертизу в хмарних обчисленнях, обробці природної мови (NLP), машинному навчанні (LM) та інтеграції великих мовних моделей (LLM). Кандидат фізико-математичних наук. Член-кореспондент НТШ.

**Соломія
Івахів**

Соломія Івахів – концертуюча скрипалька, артистка звукозапису, керівниця струнного відділу Університету Коннектикуту, професорка Лонгі Школи Музики Бард-коледжу, отримала ступінь доктора музики (Університет Стоні Брук, Нью-Йорк), художня керівниця концертної серії MATI в Українському Інституті Америки, Caspian Music в Грінсборо, VT та Solomiya & Friends в Університеті

Коннектикуту, солістка Львівської філармонії, лауреатка міжнародних конкурсів, заслужена артистка України, нагороджена золотою медаллю імені Фріца Крейслера (2003), UConn SFA Young Scholar (2016), Curtis Institute of Music Alumni Award (2019). Як викладачка веде майстер-класи в Бостонській та Оберлінській консерваторіях, Колумбійському та Єльському університетах, Curtis Summer Fest, Львівській музичній академії. Дійсний член НТШ.

**Альберт
Кіпа**

Альберт Кіпа – Президент УВАН. Професор-емерит порівняльної літератури, голова Відділу мов, літератур та культур в Muhlenberg коледжі (1989–1993, 1997–2004), дослідник німецько-слов'янських літературних і культурних взаємозв'язків, особливо дослідження творчості Лесі Українки у контексті німецької літератури кінця XIX–поч. XX ст.. Ректор УВУ (Мюнхен, 2004–2007). Дійсний член НТШ.

**Аскольд
Мельничук**

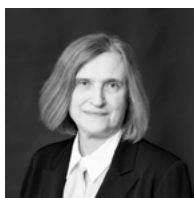
Аскольд Мельничук – письменник і професор; автор десятих книжок, серед яких є чотири романи, збірка повістей, і новела про життя французького поета Рембо. Книжки визнані як The New York Times Notable і Los Angeles Times Best Books of the Year. Редактор книжок *From Three Worlds: New Writing from Ukraine, Selected Poems of Oksana Zabuzhko*, і видання про о. Даниїла Берріґена. Найновіші видання: *The Venus of Odesa* (весна 2025), *With Madonna in Kyiv: Why Literature Matters More Than Ever* (видання заплановано з HURI в 2025/2026). Здобув трирічну стипендію для художньої літератури від Lila Wallace Foundation, George Garrett Award, та PEN Magid Award за заснування журналу Agni. Засновник Arrowsmith Press і викладає в Університеті Массачусетс в Бостоні. Дійсний член НТШ.

Контрольна Комісія

**Оксана
Шевель**

Оксана Шевель – доцентка кафедри політології Університету Тафтса та директор Програми міжнародних відносин імені Тафтса. Її дослідження та викладання зосереджені на посткомуністичному регіоні, особливо Україні та Росії, а також на таких темах, як розбудова нації, ідентичність, громадянство та політика пам'яті, церковно-державні відносини та процеси демократизації. Вона є співавтором (разом з Марією Поповою) книги *Russia and Ukraine: Entangled Histories, Diverging States* (Polity, 2024). Її попередня книга *Migration, Refugee Policy, and State Building in Postcommunist Europe* (Cambridge, 2011) отримала нагороду Американської асоціації українців (AAUS) за найкращу книгу в галузі української історії, політики, мови, літератури та культури. Дослідження публікувалися в різних академічних журналах. Професорка Шевель є віце-президенткою Асоціації вивчення національностей (ASN) та Американської асоціації українців (AAUS). Вона також є експерткою з питань України в Глобальній обсерваторії громадянства ЄС, членкинею наукової мережі PONARS Eurasia, а також співробітницею Центру Девіса та Українського наукового інституту Гарвардського університету. Професорка Шевель має ступінь доктора філософії «Government» з Гарварду, ступінь магістра філософії з міжнародних відносин Кембриджського університету та ступінь бакалавра з англійської та французької мов Київського державного університету. Дійсний член НТШ.

**Галина
Гринь**

Галина Гринь (голова) – літературознавець, головний редактор журналу *Harvard Ukrainian Studies*. Автор статей з історії української літератури XX ст., редактор двох колективних монографій *Hunger by Design* (2008) і *After the Holodomor* (2014). Викладала в Єльському, Гарвардському, Торонтському, Манітобському і Йоркському університетах. Екзекутивний директор Yale-Ukraine Initiative (1996–2002). Перекладач сучасної української літератури, зокрема творів Оксани Забужко («Польові дослідження з українського сексу», «Сестро, сестро») і Володимира Діброви («Пельце і Пентамерон»). Отримала премії за найкращий переклад від Американської асоціації українців (2011, 2021), а також AWSS Heldt Prize for Best Translation in East European, Slavic, and Eurasian Women's and Gender Studies (2021). Президент НТШ-А 2018–2024. Ph.D. (Торонтський університет). Дійсний член НТШ.

**Адріяна
Гельбіг**

Адріяна Гельбіг (заступниця) – етномузиколог; професор музики і декан бакалаврату Пітсбурзького університету. Викладає про світовий хіп-хоп, музику та інвалідність, і музикантів-в'язнів. Автор книг *Hip Hop Ukraine: Music, Race, and African Migration* (Indiana University Press, 2014), *ReSounding Poverty: Romani Music and Development Aid* (Oxford University Press, 2023), співавтор *Culture and Customs of Ukraine* (Greenwood Press, 2009) і співредатор колективного тому *Hip Hop at Europe's Edge: Music, Agency, and Social Change* (Indiana University Press, 2017). Виграла стипендії від American Council of Learned Societies, National Endowment for the Humanities, American Councils for International Education, IREX, і Fulbright. Колишній скарбник (2005–2015) Американської асоціації українців і Society for Ethnomusicology (2020–2022) та НТШ-А (2021–2024). Дійсний член НТШ.

**Катерина
Наливайко**

Катерина Наливайко (секретар) – фінансист, керівник та громадський діяч; працює керуючим директором в MAI Capital Management. Президент Українського інституту Америки з 2019-го року. Член правління New York Common Pantry, Children of Heroes Ukraine (US Board) та Orchestra of the Americas. Отримала вищу освіту в Barnard College та здобула ступінь MBA в Колумбійському університеті. Член НТШ.

**Орест
Дейчаківський**

Орест Дейчаківський обіймав посаду радника з питань політики в Комісії США з безпеки та співробітництва в Європі (Гельсінська комісія), з 1981 по 2017 рік. Протягом свого терміну він відповідав за різні країни, зокрема за Україну, Білорусь та Болгарію. Член офіційних делегацій США на численних конференціях і зустрічах Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ) та її попередниці, Наради з безпеки та співробітництва в Європі, а також трьох десятків міжнародних виборчих місій у дев'яти країнах, включаючи Україну. Автор законопроектів Конгресу, резолюцій, заяв і звітів Гельсінської комісії. Після виходу на пенсію веде колонку для *The Ukrainian Weekly*. Він є членом-засновником і колишнім президентом The Washington Group та заступником голови правління Фонду США-Україна. Поточні афілійовані НУО включають співголову Трансатлантичної робочої групи для України та старшого радника Української ради бізнесу. Є членом Української асоціації американських студій у Києві. Отримав ступінь бакалавра в Університеті Нотр-Дам і ступінь магістра в галузі управління та міжнародних відносин в Джорджтаунському університеті. Член НТШ.

**Тарас
Філевич**

Тарас Філевич є помічником генерального радника в нью-йоркському офісі юридичного департаменту Wells Fargo Bank, штат Нью-Йорк, глобальної фірми з фінансових послуг. До того, як приєднатися до Wells Fargo, він працював виконавчим директором та радником у UBS AG більше 10 років, і до цього він займався правом як банківський та корпоративний фінансовий адвокат у нью-йоркському офісі Dewey Ballantine LLP. У рамках своєї нинішньої ролі в Wells Fargo консультує стосовно ринків та торгових товарів підрозділу інвестиційного банкінгу фірми. Він є колишнім членом управи Українського інституту Америки, де кілька років обіймав посаду секретаря управи та члена президії. Член НТШ.

ВІТАЄМО З НАГОРОДАМИ

Fabian Baumann
ASEEES W. Bruce Lincoln Book Prize, 2024

In *Dynasty Divided*, Fabian Baumann offers an innovative approach to examining the complexities and tensions of nationality formation through a deeply researched history of a single family that split into Ukrainians and Russians. With gripping narration and fascinating detail, Baumann charts the turn of the Shul'gins into vehement Russian nationalists and defenders of the tsarist regime, while the Shul'hyns embraced a Ukrainian identity and supported radical politics in favor of autonomy.

The **W. Bruce Lincoln Book Prize**, established in 2004 and sponsored by Mary Lincoln in memory of W. Bruce Lincoln, is awarded annually for an author's first published monograph or scholarly synthesis that is of exceptional merit and lasting significance for the understanding of Russia's past, published in the previous calendar year.

Serhiy Bilenky
ASEEES Omeljan Pritsak Book Prize, 2024

The Omeljan Pritsak Book Prize Committee has unanimously selected Serhiy Bilenky's *Laboratory of Modernity: Ukraine between Empire and Nation, 1772–1914* as the winner of the 2024 prize. Bilenky's book is a unique and timely study of Ukraine's emergence as a modern nation during the long nineteenth century. As the first account of modern Ukraine presented through the prism of global history, *Laboratory of Modernity* shows how in this geopolitically and ethnically complex situation, Ukraine managed to develop its pluralistic society and culture together with its modern socio-economic institutions.

The **Omeljan Pritsak Book Prize in Ukrainian Studies**, established in 2019 and sponsored by the Harvard Ukrainian Research Institute recognizes a distinguished book in the field of Ukrainian studies that was published in the previous calendar year. Omeljan Pritsak was an esteemed scholar of Ukrainian history and the primary founder of the Harvard Ukrainian Research Institute.

Vira Bodnaruk
Орден святої рівноапостольної княгині Ольги (ПЦУ), 2024

За жертвну любов та віддану працю на благо Помісної української православної церкви і побожного народу.

Bohdan Futey
Медаль святого Петра Могили від НаУКМА, 2024

За значний внесок у справу відродження Києво-Могилянської академії. Ця почесна відзнака є найвищою нагородою Академії та вручається за вагомі особисті здобутки, самовідданість та багаторічну бездоганну працю в НаУКМА.

Archbishop Borys Gudziak
Відзнака Президента України "Хрест Івана Мазепи", 2023

За вагомий особистий внесок у зміцнення міждержавного співробітництва, підтримку державного суверенітету та територіальної цілісності України, популяризацію Української держави у світі.

Adriana Helbig
Alan Merriam Prize from the Society for Ethnomusicology, 2024

The book *ReSounding Poverty: Romani Music and Development Aid* (Oxford University Press, 2023) is the co-winner of the Alan Merriam Prize from the Society for Ethnomusicology. The **Alan Merriam Prize** recognizes the most distinguished English-language monograph in the field of ethnomusicology, published as the author's second or a later monograph.

Vasyl Makhno
Medal Wschodniej Fundacji Kultury "Akcent" (Lublin, Polska), 2024

Це вияв визнання вражаючого літературного доробку, в якому однією з головних тем є питання культурних впливів на перехресті націй, що розвивається в дусі руйнування національних, расових і релігійних бар'єрів та пронизаний духом справжнього гуманізму.

Засноване 1873 НАУКОВЕ
ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА

SHEVCHENKO
SCIENTIFIC
SOCIETY

Founded in 1873

150
1873-2023

